

CSILLAG MATE
ZSIDÓ
ANEKDOTÁK
KINCSESHÁZA

*Köszönetet mondok dr. Marton
Ernő úrnak, az Új Kelet (Cluj)
szerkesztőjének, ki lapjában meg-
jelent kitűnő anekdota anyagot
jelen gyűjteményem részére át-
engedni szíves volt.*

*Ezt a könyvet az 1925. évben nyomtatta
K r a k a u e r Lajos könyvnyomdája
Budapest, VII, Dohány ucca 10.
A borítékot Singhoffer Géza rajzolta*

BEVEZETŐ

Anekdoták, tréfás megjegyzések és közmondások gyűjteménye mindenütt másutt egy kisebb vagy nagyobb jelentőséggel bíró irodalmi esemény, nálunk zsidóknál sokkal több, mert történeti forrásmunka. A zsidó anekdoták történeti értékét az adja meg, hogy a sokszor évtizedekként változó zsidó társadalmi berendezéseknek beszélő tanúi. A zsidó élet a ghettóban igen gyakran sajátságos helyzeteket teremtett, melyek a nyomások és a helyzetkomikumok megszűnésével új és új alakulatokat teremtettek, ugyancsak sok esetben újabb helyzetkomikumokkal. A zsidó anekdoták rétegezéséhez ennélfogva egymástól egészen távolálló, vagy egymással szembe-helyezkedő tények tréfás megvilágítása jut érvényre. A zsidó szellemességben tükröződnek le minden kornak és minden zsidó életviszonynak a megnyilatkozásai; benne látjuk, mint éltek, mint gondolkodtak a mi eleink és mi módon Ítélték meg az eseményeket.

Sokat beszélnek a zsidó élcélődési kedvről. Hogy a zsidó néplélek itt olyan gazdag termést produkált, tagadhatatlan, hogy nagy része van ebben a gazdag aratásban annak a gazdag élménynek, melyen minden zsidó egyén átment. Sokat tapasztalt, sokat figyelt meg és a saját bőrén érezte a nagy igazságok és erkölcsi hirdetéseknek minden őszinteséget nélkülöző hazugságait. Ez a meglátás olykor-olykor cinikussá teszi és bizalmatlanná a fórumon elhangzó kegyes elszólások iránt. De csak látszólag, mert a valóságban a zsidó élet és tréfa sohasem fordul a komolyan átgondolt és őszintén megérzett nemesség ellen. Látszólagos gúnyja és gúnyolódása mögött ott húzódik meg a háttérben a tachlisz, a végcél keresése. Szellemi sziporkáival reá-

világít arra az igazságra, hogy a legszebb és legideálisabb berendezés károsná és pusztítóvá lesz az értelmetlenség, a gonoszság és a nagyképűsködés kezén és mindig megállapítja, hogy az eszmény csak az emberek megvalósításában bontakozik ki áldásossá. Minden jó és erkölcsös ügy csak az emberen keresztül válik azzá, ellenben nevetséges torzalakká lesz, ha avatatlan ész és avatatlan ajak hirdeti.

Csillag Máté barátom szolgálatot tett az irodalomnak, de első sorban a történetnek az előttünk levő mű közreadásával. Megőrizte benne a falusi és kisvárosi zsidó sok élményét, amelyre mi még visszaemlékezünk, de amelyre a városokban felnőtt fiatalabb generáció már reá sem ismer. Egyáltalán szükség volna gyöngysorba fűzni mindazokat a régi veretű ékköveket, melyek a falu és a kisváros melegségében kovácsolódtak össze. Ki tudja, a nagyváros idegölő nyugtalansága tud-e még olyan eredeti és lélekkel üdítő módon mosolyogni?

Budapest, 1925

Dr. FRISCH ÁRMIN
az O. M. I. K. E. kulturtanácsosa

Rituális papír.

P . . . cz grófnak Pozsonyban volt egy bejáró házi *zsidóját* aki pénzügyeit *intézte*. Egy alkalommal P. gróf 5000 koronát vett Grünből kölcsön kötelezővénnyre. Az esedékesség napján felkereste a grófot, de az rossz hangulatban volt. Nem fizetett. Újabb sürgetésnél szolgálival dobatta ki Grünre. Mikor harmadszor ment pénzéért, a gróf puskáját fogta Grünre és mérgesen ráívaltt

— Te zsidó! Ha rögtön előttem meg nem eszed ezt az adóslevelet, lepuffantalak, mint egy kutyát!

Szegény megrémült Grün kinnal összerágta, még kínosabban lenyelte az adóslevelet.

Másnap a szeszélyes, ideges gróf megküldte váratlanul a pénzt, 5000 koronát Grünnek és külön küldött neki fájdalompénzt 3000 koronát.

Grün boldog volt. Pár hónap múlva újra kért kölcsön a gróf Grünből 5000 koronát.

— Nagyon szívesen adok gróf úrnak kölcsön többet is, de csak zsidó húsvétkor.

— Miért csak zsidó húsvétkor adsz?

— Mert akkor van macesz és papír helyett arra írja gróf úr az adóslevelet, azt könnyebb megenni.

Amit te akarsz!

Az egyik *kisebb* erdélyi városkában két fivérnek — az egyik nő, a másik nőtlen — közös *üzlete* volt. Egyszer valami üzleti ügyben mind a ketten felutaztak Bécsbe, ahol a nő fivér hirtelen rosszul lett, úgy, hogy kórházba kellett vinni. A kórházban egyre rosszabbodott az állapota és mikor közeledni érezte halálát, magához hívta az öccsét és így végrendelkezett:

— Van egy millió lei magánvagyonom, abból adj a feleségemnek amennyit te akarsz, a többit pedig tartsd meg magadnak.

Egy óra múlva a nős fivér meghalt, az öccse pedig hazautazott, hogy teljesítse bátyja végakarátát. Hazaérve magához vette a milliót, magának megtartott kilencszázezret, az asszonynak pedig átadott százezret. Szegény asszony nem nyugodott bele az ügybe, a Rabbi elé vitte a dolgot, aki nem tudott az asszony javára dönteni, hiszen a tanúk az öccse javára vallottak. Sokáig töprengett a tudós Rabbi, végre elmondta az „ato chonen”-t és az Isten megvilágította az értelmét.

Ismételd el szóról-szóra, hogyan végrendelkezett a bátyád?

— Adj a feleségemnek amennyit te akarsz, — ismétli bátyja szavait az öccse.

— És te mennyit akarsz adni?

— Százezret.

— És magadnak mennyit akarsz megtartani?

— Kilencszázezret.

— Akkor adj a feleségének kilencszázezret, hiszen a bátyád mondta, hogy annyit adj neki, amennyit „te akarsz”.

Előrelátás.

(Modern bibliamagyarázat.) Egy szemfüles riporter, akit egyik ügyesebb kollégája „lecsúsztatott” a Tutenkhamen szenzációról, egyenesen Eliezert, Ábrahám ősatyánk adminisztrátorát interjúvolta meg, hogy miért követett el illetlenséget akkor, mikor az Izsákot illető háztüznézés céljából Lábán házába lépve az eléje tett frissítő eledelekből nem akart élvezni, mondván: „Ló óchél, ád im díbártí devoráj”. (Nem eszem addig,

míg nem adom elé mondanivalómat!) Hogyan tudja ezt összeegyeztetni az illemtörvény megfelelő paragrafusával?

Eliezer végigsimította a szakállát és imígyen példálózott — Én, mint Ábrahám adminisztrátora, a jövőbe is látok. Látom, hogy a gorlicei szentéletű cáddikkal a következő esett fog történni! A cáddik nagyon jámbor, nagyon tudós fiának a mekovszkei reb *Jékev leányát* fogják sádchenolni. A cáddik erről eleinte hallani sem akar, mert reb *Jékev* rettenetes ámhóorec és szörnyűségesen fukar ember hírében áll. Minthogy azonban óriási vagyonnal rendelkezik, a leánya pedig vallásilag is pompás asszonyjelölt, a cáddik végre egy szerdai napon bérelt kocsin fiával, két mesamessel reb *Jékev*hez érkezik, ahol mindannyian pompás fogadtatásban részesülnek.

Szombat este aztán, miután minden irányban tájékozódtak és mindent kitapasztaltak, megtartják az eljegyzést. Vasárnap, hétfőn, kedden még lakmároznak, mulatoznak, szerdán aztán felpakolnak a hazautazásra. Elbúcsúzáskor keresik reb *Jékev*t, nincs sehol. Végre az istálló mélyén rátalálnak és közlik vele, hogy búcsúzni akarnak.

— Búcsúzni? . . . és fizetni? — kérdi reb *Jékev*.

— Mit fizetni? — kérdi a cáddik elámulva.

— Hát az abrakért, amit a lovaknak adtam és az élelemért, amit Önök ettek és a nagytű kocsis!...

— viszonozza határozottan reb *Jékev*.

— Ugyan, Reb *Jékev*, — szól szelíden a cáddik,

— hisz mechtunemok vagyunk (sógorságba kerültünk). . .

— Rebbe! — mondja erre reb *Jékev*, nézze csak a számlát! Szombat estétől, az eljegyzéstől *kezdve* nem

számítok fel semmit, de az azelőtti szerda, csütörtök, péntek és szombatért bizony mindent beírtam a számlába és azt fizetni kell . . .

— Érti most már, kedves Riporterem? — fejezi be Eliezer. Ha én Lábánnál, akit a Rebekának ajándékozott értékek révén pénzsóvárnak ismertem meg, élvezek valamit mielőtt beszéltem, nem tudom, van-e annyi ezüstöm, hogy e számlát kiegyenlítsem. Gondoltam tehát, elvégzem a leánykérést, legyünk mi előbb mechutonemok, majd aztán eszem, eszem, már akkor, miért ne enném?! . . .

„Rebbe bite cé?”

Egy kisebb vidéki városban egyetlen egy melámedot tartottak. Az egyik órában tanult a kicsikkel „ívrét” és „chüest”, míg a másik órában egy másik teremben „mísnájeszt” és „gemóret” tanult a nagyobb gyerekekkel. Ha a kicsiknél volt a meíamed, akkor a nagyok „cházerolták” a tanult anyagot. Egy alkalommal a kis gyermekek a „mábült”, a „vízözönt” tanulták és annál a résznél tartottak, amikor Isten parancsolja Noénak, hogy menjen ki a bárkából ő, felesége, fiai, fiai feleségei stb. A meíamed előmondja cé=[^]gé herausz, átó=du vóistöché = und deine Frau stb. Az órának vége van, a melámed megparancsolja a gyermeknek, hogy mialatt ő a nagyoknál gemóret tanít, azalatt ők gyakorolják a bibliát. Az egyik kis gyerek elfelejti, hogy mit jelent ez a szó „cé”. Bemegy a másik osztályba, hogy megkérdezze:

— Rebbe bitte cé?

— Gé herausz — volt a válasz, erre a gyerek kiment, azt gondolta, hogy ez neki szólt. Pár perc múlva bemegy megint:

— Rebbe bite ce.

— Gé herausz — volt ismét a válasz.

Kisvártatva ismét bemegy a gyerek:

— Rebbe bitte ce?

— Erre a melámed dühös lesz és ráordít a gyerekre:

— Schneid dir e Krie und gé herausz?

A fiú azt hitte, hogy ez a fordítás és jól bevágta: cé, schneid dir e Krie, cé, schneid dir e Krie. A „Zöman” végén jött a „Ferhern” és ez a „poszük” erre a kisgyerekre jutott és elkezdte:

— Cé, schneid dir e Krie.

A Rabbi, a rásekol, a gabbek felháborodva kérdik egyszerre kórusban:

— Wer?

A kisgyerek felel:

— áto, du, vistöchó, deine Frau, üvonecho, und deine Kinder stb.

A Rabbi kívánsága.

Egy vidéki Rabbi súlyos belső bajával a pesti zsidó kórházban feküdt, ahol Baron és Stííer világhírű professzorok kezelték. Baron professzor, aki különben nagyon jószívű ember volt, mesterséges gorombasággal leplezte jóságát, amivel sokszor bosszantotta meg a beteg Rabbit.

Amikor a Rabbi felgyógyulva el akarta hagyni a kórházat, a következőképen búcsúzott el a professzoroktól:

— ihnen Herr Stiller wünsche ich, sie sollen Baron werden, und ihnen Herr Baron, sie sollen stiller werden.

Detto.

Két hordó bort rendelt egy falusi boltos. Megjött a két hordó bor és a számla, amely így hangzott:

1 hordó bor, 100 liter 300.000.

1 hordó detto, 60 liter, 240.000.

A boltos nem értette, mi az a detto, mikor dettot nem is rendelt?

— Ne vedd át, — mondotta felesége — erigy, utazz fel Kolozsvárra és mond meg nekik a véleményedet.

A boltos tényleg felment Kolozsvárra, ahol felvilágosították arról, hogy mi az a detto. Hazament és a felesége izgatottan kérdezte?

— No, tttddod már mí az a detto?

— Hogy tudom-e? én egy számár vagyok és te detto.

Al télchi böchikasz hagójjim.

Csernovitzban történt az eset, de épúgy megeshetett Désen is. A városban lakik két nagy chószed: reb jankev, aki a szentéletű pardttbitzi Rebbe híve, míg reb Klajnimosz a belzi Rabbi rendes vendége szokott lenni minden roshasónó előtt. Mindketten jámbor-életű férfiak, akik többet ülnek a beszemedrisben, mint a rövidárusboítban. Reb Jankevnek azonban, köztünk maradjon, van egy kis hibája: ő fanatikus híve a nagy Rambannak, aki azt írja, hogy a palesztinai telepítés felér az összes tórabeli parancsolatokkal.

A két derék férfinék persze felesége is van. Történt egy napon, amikor reb Jankev visszatért Palesztinából, tiszta új főköttöt: spitzlit hozott az asszonynak, Lea asszony boldogan öltötte magára szombaton az új

spitzlit, mely — mint jámbor zsidónőhöz illik — hátul egészen a fülébe ért. Meglátta ezt a templomban reb Klajnimosz felesége s nagyon megijedt, hogy van nálánál vallásosabb asszony, aki mélyebb spitzlit hord, mint ő. A férjétől nem mert pénzt kérni, hanem titokban ő is vett magának egy olyan mély spitzlit, amilyent reb Jankevné hord.

Elkövetkezett a másik szombat. A ropogós borsos ajerkichen élvezése közben reb Klajnimosz észrevette az új spitzlit:

— Hiszen eddig csak a füled felettig ért a spitzli?

— No hallod, csak nem hagyhattom, hogy reb Jankev felesége túltegyen rajtam!

Megakadt az ízes falat reb Klajnimosz száján s elvörösödve ugrott fel a szombati asztal mellől i

— Mit?! Annak a cionistának, annak az isten-tagadónak a feleségét utánozod? . . . Al télchi böchikaszag hógójim . . . Nekem nem kell spitzli! Hallatlan! Egy cionistának . . .

És reb Klajnimoszné azóta már nem hord spitzlit.

Tapintatosan.

N. hitközség egyszer kántort akart választani és a próbaéneklésre többek között a kappanhangú Áron is jelentkezett. Persze rettenetesen énekelt, de senki sem merte megmondani, mert idősebb ember volt és nagy tiszteletben tartották. Végre a hitközségi elnök oldotta meg a kérdést. Magával vitte sétálni és sétaközben egyszer csak minden átmenet nélkül így szólott hozzá:

— Nézze Áron, rongyos a cipóm, megcsinálhatná.

— Hát mi vagyok én, suszter? — kérdezte Áron.

— Na, nem is kántor, — felelte a hitközségi elnök s ezzel a kérdést tapintatosan elintézte.

Mi akar lenni . . . ?

Molnár Frigyes, a Szegény Gyermekkert hervadhatatlan érdemű elnöke akkor érzi jól magát, ha szegény gyermek védenői között van és tréfálkozik, játszik velők.

Ily alkalommal kérdi a 4 éves Glück Bélát.

— Mondjad Béluskám, mi akarsz te lenni, ha nagyra nőttél?

— En, Elnök bácsi, vendég akarok lenni.

— Vendég? és miért vendég?

— Mert a vendég mindig a legjobbat kapja enni, felelt a kis Glück Béla.

„Chόμεc-eladás”.

Egy falusi amháorec zsidó a sakternek diktálta a Stáár mechírába (Chόμεc-eladási szerződés) beírandó kovászos tárgyakat. Körülnézett a szobában, nincs-e még valami chόμεc, amiről véletlenül elfeledkezett, éppen akkor lépett be a felesége.

— Richtig — mondja a férfi — írja be a feleségemet is, mert ő a legnagyobb chόμεc a házamban.

— Ne fáradjon sakter úr — vág vissza az asszony — mert engem boldogult apám már évekkkel ezelőtt eladott egy gojnak.

Miért sir?

Egy zsidó asszony nagyon sírt a templomban ünnepkor s kérdik tőle miért sir? Megmutatta az imakönyvet s újólag nagy jajgatva mondja: — „Gedruckt bei Anton Schmied in Prag!” (Nyomatott Schmied Antalnál Prágában) Azt hitte, hogy az is imádság s hogy ott nyomták össze a zsidókat.

A hú kohanita.

Rabbi Náthán Wolf, a boldogult pozsonyi res-bészdin, híres volt éleselméjűségéről, rengeteg tudásáról, egyúttal azonban szangvinikus természetéről is. Elemében volt, ha valamelyik talmudi kommentátort, vagy decisort állításaiban megdönthetett, tételeinek tart-hatatlanságát kimutathatta, ilyenkor ezután még meg meg is fenyegette a tekintélyében megbolygatott tal-mudi méltóságot. Mondják, hogy minden évben a bűn-bánati napokon kitérta könyvszekrényeinek ajtait és megkövette az összes főliánsokat.

Egy ízben mikor több hívével talmud tanulást végzett, egy Toszfoth körül disputa támadt, melynek során Náthán Wolf a Toszfoth véleményét könyörte-len érvekkel cáfolva, felkiáltott:

— No Toszfoth, most agyonvertelek, mozdulj, ha tudsz!

Reb Léb Cohan, ki szintén résztvett a pilpulban, erre felkelt és távozni készült. Mikor többen kérdik, hogy hova siet, hisz tovább tart a tanulás, Reb Léb megjegyzi:

— Rabbi Náthán a Toszfoth-ot agyonütötte, csak nem kívánhatják tőlem, hogy kohanita létemre itt maradjak egy halott Toszfoth mellett?! . .

A Rabbi és hívei.

Pénteken délután, közel az estalkonyathoz ismeretlen helyre vetődik egy zsidó. Mivel nem ismert senkit, bement a Rabbihoz, hogy 30.000 forintját őrizetbe tegye nála szombat kimenetelig. Ugyanakkor volt a Rabbinál a hitközségi és a chevra-elnök és a két tanú jelenlétében adta át a pénzt. Szombat este benyit a

Rabbihoz és visszakéri a pénzt. A Rabbi kereken kijelentette, hogy ő nem látta sóba, sem őt, sem a pénzt és egyáltalában nem tud semmi pénzről. A zsidó hivatkozik a tanukra, mire a Rabbi magához hivatja őket, de azok is tagadják, hogy látták volna a pénz átadását. Mit tehetett a szegény ember, lemondólag megindult az ajtó felé. Mikor már az ajtónál volt, visszahívja őt a Rabbi, belenyúl a szekrénybe s visszaadja neki a pénzt. A zsidó csodálkozva néz hol a Rabbira, hol a tanukra. Végre a Rabbi megmagyarázza a dolgot.

— Meg akartam mutatni magának, hogy milyen baibóssaím vannak.

Gebrüder Wolf.

A Bach korszakban egy executor megintés után bement Kolozsvárt a Wolf testvérek gyógyszertárába, hogy ott foglaltat tegyen.

A derék és tehetős gyógyszerész megütközve lépett a német úr elé és kérte az okmányokat, miután tudtával ő senkinek semmivel sem tartozik.

A német hivatalnok fontoskodva tette fel pápaszemét, keresgetett könyvében s reá mutatott egy helyre, hol a gyógyszerész e nevet olvassa: „Fráter Farkas”

— „Nun ist das nicht Gebrüder Wolf?” kérdi ingerülten.

Hol?

— Bocsánat uram, de nekem úgy tetszik, hogy mi már találkoztunk valahol?

— Könnyen lehet, én a lipótmezei bolondokházában vagyok orvos.

Má páró gózér vöénó mekáini, áf ani gózél vöénó mekáim.

Egy közismert ápikoresz és fukar zsidónak a fia a széderestén, mint rendesen kérdezni kezdi apjától a mánistánut. Az apa, aki unta már a hosszúranyúló ceremóniát, gúnyosan szakította félbe:

— Hadd abba fiam, ezt már tavaly is hallottam, kérdezz inkább valami mást.

— Jó — mondja a fiu és újra rákezd:

— Manistano halajló házé mikol háléiosz, sebhól háléiosz ... ha egy szegény ember jön hozzád és enni kér, kikergeted a házból, halajló házé pedig azt mondod! „Kol dichtin jészé vöjifszách, kol ditrich jészé vöjéchol”. (Mindenki, aki éhes jöjjön be és egyék.)

— Az ápikoresz mindjárt kész volt a válasszal:

— Avodim hojini löpáro bömicrájim — szolgái voltunk Fáraónak Egyiptomban. — Má páró gózér vöénó mekáim, áf ani gózér vöénó mekáim. (Úgy, ahogy Fáraó is törvényt hozott, de nem tartotta be, úgy én is mondom — de nem tartom be.)

—

Mikor én örülök, örüljön más is.

Egy falusi zsidó valahányszor bejött a városba, ha jó üzletet csinált, gyalog ment ki az állomáshoz, ha rossz üzletet kötött, kocsin ment ki. Mindenki csodálkozva kérdezte, miért cselekszik éppen fordítva.

— Megmagyarázom nektek, — feleli a falusi zsidó — ha jó üzletet csinálok és örömöm van, gyalog megyek az állomáshoz, hogy örüljenek az irigyeim is, de ha rossz üzletet csinálok és bosszúságom van, kocsin utazom, hogy irigyeimnek is okozzak egy kis bosszúságot.

A rosszul sikerült leánynéző.

Egy fiatalember leánynézőbe utazott egy községbe. A község nagyon messze volt az állomástól és minthogy az állomáson véletlenül nem volt kocsis, kénytelen volt gyalog bemenni. Az itton nagy volt a por és mire a leány lakásáig ért, csupa por lett a ruhája. A fiatalember külső megjelenése nem nagyon tetszett a leánynak és gúnyosan elfintorította az arcát.

— Maga biztosan nem kapott kocsit — mondta gúnyosan, mert olyan poros, hogy írni tudnék magán.

A fiút feldühösítette a leány szellemeskedése és válaszolt í

— Schreiben können Sie auf mir, aber rechnen nicht.

A drótnélküli telegráf.

Egy zsidó és egy görög ember vitatkozni kezdtek azon, hogy melyikük nemzetének a kultúrája régibb eredetű. Mikor már a pozitív érvekből kifogytak a görög így érvelt:

— Görögországban egy ásatás alkalmával háromezer éves tárgyak között drótot is találtak. Tehát már akkor volt nálunk telegráf.

Az semmi, — felelte a zsidó. — Palesztinában egy ásatás alkalmával négyezer éves leletekre bukkantak és nem találtak drótot. Tehát már akkor volt nálunk drótnélküli telegráf.

Móritzl.

Tanító: Miért mondjuk, hogy Isten öröktől fogva való?

Gyerek: Azért, mert az Istennek nincsen se vége se hossza. (Értsd: se kezdete se vége.)

Az alkalmi süketség.

Közelgett Rosh-Hasónó ünnepe és a Kilenek nem volt Sófárja. Felkerekedett a Rabbi és a samesz és elmentek Ungvárra vásárolni. Kaptak is. Vették is. De hogy viszik át a román vámhatáron? Ott biztosan elkobozzák.

— Ne félj Rebelében. Add ide a Sófárt és te csak menj előre, mintha nem is ismernél.

Elöl megy a Rabbi. A vámőr rászól. — Van elvámolni valója?

— Nincs. — felel a Rabbi.

Holmiját átkutatják. Öt össze-vissza tapogatják.

— Mehet!

Jön a samesz. Van elvámolni valója? A samesz kitérte száját, tenyeréből tölcserűt csinál füléhez t Hangozóban, nem hallom» Mit akar?

A vámőr ordítva. — Azt kérdem: van-e elvámolni valója?

A samesz még mindig süket. Azután a legnagyobb lelkiyugalommal előveszi a Sófárt, füléhez tartja.

— Ja úgy, most már hallom. Elvámolni valóm? Az nincs.

— Akkor lóduljon!

Tul a határon mondja a samesz a rabbinak.

— Látja Rebelében, a Sófárt nemcsak hallgatják, de hallják.

Kíméletesen.

Kohn feljön Pestre: vásárolni. Alkuszik, körömszakadtáig, nyomja lefelé az árat. Ezt végig hallgatja a szintén bevásárolni jött földije a Stern. Mikor az üzletből kijönnek megkérdi Kohnt. Nem értelek. Mit

erőlködte úgy az alkuval, hiszen egy fillért sem fogsz neki soha fizetni. Tudom, hogy csődbe készülsz.

— Jó, jó! feleli Kohn; de látod ennek a nagykereskedőnek olyan becsületes pónemja van, nem akarom hogy sokat veszítsen, ezért alkuszom.

Félreértés.

Nagyváradon a piac-sarkon egy tincses zsidó forró virstliket árul. Egy arra menő kissé rövidlátó hítsorsost kínál:

— „Bitte, heisse Wirst!”

A megszólított meghajolva udvariasan válaszol;

— „Freut mich, und Ich heisse Blau!”

Kézimunka az oka.

Kávéházban kérdezi a Weisz a Wolfot:

— Te! igaz, hogy visszament a Rebeka leányod partieja?

— Igaz.

— Aztán miért?

— Valami kézimunka miatt. A vőlegény azt mondta, hogy nem tetszik neki a milljó!

Íme az ember!

Néhány nappal ezelőtt egy valaha jobb napokat látott éhes ember ödögött a havas kolozsvári sétátéren. Előbb azzal foglalkozott, hogy a különböző jókkal megterített asztalok vízióit álmodta maga elé és behunyva szemmel jóízűen csámcsogott a sokféle nyaláncsághoz. Majd amikor ezzel sem lakott jól, elhessegette magától a terített asztalok képét és szokatlan buzgalommal kezdte tanulmányozni a sétatér egyik fáját.

Arra jött egy éppen olyan rongyos barátja, aki éhes hasát vitte ki sétálni, a behavazott fa előtt csodálkozva ismerte fel lírai pózban merengő barátját,

— Mit bámulod olyan bitorlóan azt a fát? — kérdezte tőlet

A kérdezett felriadt, majd jóságosan szelíd hangon magyarázta.

— Nézem ezt a fát, ezt a sok hópelyhet rajta és elgondolom, milyen jó lenne, ha a jóisten annyi leit potyogtatna a zsebembe, ahány hópelyhet potyogtatott erre a fára.

A másik elgondolkodott, majd felvillant a szeme:

— Mennyit adnál belőle, ha az Isten meghallgatná a kérésedet?

Az éhes ember előbb fölényesen mosolyogta végig rongyos társát, keze széles, adakozó gesztusra lendült. Útközben azonban hirtelen elakadt a nagylelkű kéz:

— Semmit — szólt ridegen. — Ott van egy másik fa, eredj kívánj te is magadnak!

—

Bismark és a háziiorvosa.

Schweninger, híres német orvosprofesszor tudvalevőleg háziiorvosa volt Bismarknak, a vaskancellárnak, aki a goromba emberek típusa volt. Most felelevenítenek egy kedves anekdotát, ami a két férfi között játszódtott le. Bismark egy alkalommal elhívatta Schweninger! i

— Mi baja van? — kérdezte az orvos.

— Ne kérdezzen, hanem gyógyítson, — mordult rá kurtán a goromba Bismark.

Akkor hívjon állatorvost. Az nem kérdez, csak gyógyít.

A pontatlan Popper.

A Reszáv Szofer néven ismert pozsonyi Rabbi híres volt pontosságáról, soha senkit nem várokozttatott meg, de nem is szerette, ha másokat pontosabb megjelenésre kellett figyelmeztetnie. Egy alkalommal fontos megbeszélése volt Popperrel a korabeli hitközségi elnökkel, aki a reggeli imádkozásnál megígérte, hogy a halaszthatatlan napi teendők elvégzése után, délután 4 órakor megjelenik a Rabbinál. — A Rabbi pontos időben készült fogadására, de már 5 óra **volt**, mikor Popper belépett hozzá.

— Jónapot, Fopper úr! — üdvözli őt a Rabbi, (Fopper jidisül csalót jelent.)

Popper? méltatlankodik az elnök — csak nem tetszett elfelejteni a nevemet?

Amíg ön „pont”-os ember, válaszol a Rabbi — addigön valóban **װענע**, de ha ön „pontatlan, akkor egy **װענע**

Tévedés.

Egy rosszlelkű anyóst temet a Rabbi.

— Vallásos asszony volt, jólelkű asszony volt és különösképp szerette és ápolta a családi békét, — prédikálja a Rabbi.

Oldalba löki az egyik vő a másikat:

— Mayer gyermek innen, idegennek a levájhjéra tévedtünk

Amit tanált.

Hersch Jankev bechovet bálbósz volt; de néha bizony ivott és hamar lerészegedett. Ha ilyen állapotban vetődött éjnek idején haza, akkor bizony oldalbordája, a természetes Rűfke eltángálta alaposan. Egy

ilyen alkalommal félpityókásan dülöngözik haza. — Rűfke már szóval és tettel várja.

Jánkev ravasz mosollyal elébe áll: — „Piszt! Rűfke! Tanáltam valamit!

Az asszony kapzsi arca kiderül: — Mit? Mit tanáltál?

— Pszt! Csak reggel mondhatom meg! — Az asszony ékszerre, sok pénzre gondolt. Egész éjjel nem tudott aludni a kíváncsiságtól, de Hersch nyugodtan aludhatott.

Kora reggel vallatás, szokatlanul hízelgő hangon. — Nü! Jánkevlében, mit tanáltál az éjjel?

—Mit? Egy új korszmát, ahol jó kóser bort mérnek!

Agmesz nefes.

Két utazó betért egyszer egy kóser étterembe, hogy ott ebédeljen. De éppen ebéd után volt és így az étterem tulajdonosa nem tudott nekik ebédet adni. A tulajdonost nagyon bosszantotta, hogy nem tudja az éhes vendégeket kiszolgálni.

— Nézzen csak a konyhába, talán van még valami főzelék — kéri az éhes utazók a tulajdonost.

A vendéglős talált is még egy kis főzeléket. Hamar föltálalta, amit a vendégek nagy étvággal meg is ettek. Evés után a tulajdonos oly nagy számlát csinált a kis főzelékmaradékra, mintha hús volna.

— Hát miért számít ma annyit a kis főzelékért, mint máskor rendes ebédért? — kérdik csodálkozva a vendégek.

— Talán nem fogják kívánni az urak, hogy az agmesz nefest (bosszúságot), melyem volt, hogy nem tudtam magukat rendesen kiszolgálni, ráfizessem. A differenciát a főzelék és más rendes ebéd között az agmesz nefesomért kell fizessék.

Hering, mint életmentő.

Két különböző kiléből való galíciai zsidó egymásra licitál, hogy melyikőjüknek a Rabbija szentebb és csodatevőbb. — Ez mind semmi, amit Te mondasz. — A mi Rabbink egyszer kánikulai hőségben gyalog jött haza. Ebédre vett magának egy krájlerosnál két sósheringet. Azokat betette a zsübece zsebekbe. Egy folyó mellett jött el, miután melege volt, levetkezett és megfürdött. A víz árja elsodorta és már-már belefuladt volna; de ekkor csoda történt. A két sóshering kiugrott a zsebből, bele a vízbe. Egyik jobbról, másik balról megfogták a Rabbit és kiúsztak vele a partra.

— Na már ezt nem hiszem!

— Mit! Nem hiszed! Hát nincs itt a bizonyíték? Hát nem él a Rabbi?

A jó kívánság.

Egy szegény kéregető beállít egyszer egy Man nevű gazdag, de fukar gazdálkodóhoz. — A gazdálkodó éktelen dühre fakadt, amikor a koldust meglátta és hiába kért, könyörgött a koldus, egy fillért sem akart neki adni. — Végre is a koldus jobbnak látta odébbállni. Vissza szólt az ajtóból: — Az Isten áldjon meg, ahogyan megáldotta Ábrahám ősatyánkat — és elment.

Mannák szeget ütött a fejébe a koldus áldása, visszahívta, hogy magyarázza meg szavait. A koldus azonban csak akkor volt hajlandó magyarázatot adni, ha egy jó nedovét kap. — Amikor megkapta magyarázatba fogott:

Ábrahámot megáldotta az Úr és meghosszabbította a nevét egy h betűvel, hosszabbítsa meg isten a te nevedet is egy h betűvel, hogy Ha-man legyen belőle és olyan véged legyen, amilyen neki volt.

A ravasz szabó.

Egy falusi szegény szabó mindig rongyosan jár és rongyos ruhában jön szombaton templomba. A Rabbi restelli a dolgot és megdorgálja érette. Hiszen te szabó vagy, megfoltozhatod.

— Igen, de elvesztek időt. — Ha addig másnak dolgozom, keresek 200 koronát.

— Itt van 200 korona — mondja a Rabbi — hogy ne legyen károd, de jövő szombatra már kijavított ruhában gyere a templomba.

— És jött a szombat és jött a mi szabónk újra a templomba, újra — rongyosan.

Előveszi a Rabbi a szabót. — Hát nem adtam neked 200 koronát, hogy megvarrjad a ruhádat?

— Rebbelében meggondoltam a dolgot. 200 koronáért nem fizetődik ki nekem kijavítani. Ez kevés.

A Rebbe orvossága.

Egy chaszid és egy dács, kik különböző felfogásuk miatt állandó vitában voltak, találkoznak a vonaton. Kölcsönös köszönés után a dács megkérdi a chaszidot, hová utazik.

— Megyek a b i Rebbehez sábeszre — feleli a chaszid.

— Még mindig hiszel az ilyesmiben — kérdi a dács és ismét vitába elegyednek. Végül a dács kijelenti, hogy ő is elmegy a Rebbehoz és ha az három kérdésre válaszolni fog, akkor ő is a chaszid elvén lesz. Eljutnak a Rebbehez.

A chaszid elmondja, hogy ez itt egy ismerőse, aki kérdezni szeretne valamit A Rebbe kezét fog a daccsal, amiből azonnal látja, hogy ám haareccel van

dolga. A dács kéri a Rebbet, segítse a következő három baja ellen, í. Őt mindenki lignernek tartja. 2. Neki nem hisz soha senki. 3. Akármit eszik, nem érzi az ízét.

Ezek tényleg nagy dolgok, feleli a Rebbe, gyere el holnap, addig átgondolom a dolgot és majd igyekezni fogok jó orvosságot csinálni.

A dács távozása után a Rabbi összegyűjtetett sárt. Péppé gyúrja, szépen feldarabolja és ezüstpapírba csomagolva, dobozba helyezi.

Másnap a dácsnak a Rebbe a következő szavakkal nyújtja át a dobozt: Itt van az orvosság. Ebből vegyél azonnal be és ha egy esetleg nem, de kettő bizonyára használni fog.

A dács beveszi az orvosságot, majd hirtelen így fakad kit — De rebbelében, hiszen ez sár.

— Valóban — feleli a Rebbe — igazat mondasz, tehát nem vagy ligner. Én elhiszem neked, tehát már van, aki hisz neked. A sárpogácsának az ízét is megérezted, tehát teljesen meg vagy gyógyítva.

Túrós derelye.

Szolgáljon alábbi eset annak igazolására, hogy nincs a világon jó vagy rossz, amit ne lehetne alátámasztani valamiféle idézettel vagy szólammal.

Egy koldus betért egy házba éppen ebéd idején. — Nagyon éhes volt szegény és bizony nem röstelt kérni valami ennivalót. A fukar házbeliek azonban letagadták, hogy van valami elemózsia. — A koldus körülnéz és megpillantja valahol a derelyével telt fazekat. — Se szó, se beszéd, beleszúrja az egyikbe a villát, kiemeli a tésztát és így szól:

— Ezt megeszem „kenéged ha kodisborchu”.

Azután kivesz kettőt:

Ezt megeszem „keneged sné tüchojsz avonem”,

Kivesz hármat:

Ezt eszem „kenéged siójso óvesz”.

Utána kiemel négyet.

Ezt pedig eszem „keneged árba imohesz”

Majd elővesz egy tányért és leszámol tizenkét darabot.

Ezeket pedig meg fogom enni „keneged sní ószor svótím”.

Most már megelégette a férj a koldus kenetes derelye falatozását s odaszólt feleségének:

— Vedd el már a fazekat előle, mert mindjárt enni fog „keneged kol Jiszroel” és mi marad akkor nekünk?

A csalódott asszony.

Egy gazdag, de már 80 év körüli özvegy ember szemet vet egy nagyon szerény, de jól megtermett, szép és fiatal leányra» A sádehennek nagyobb összeget helyezett kilátásba közvetítési díj címen, ha ezt a leányt megszerzi neki feleségül. Kezdetben a leány mit sem akart tudni a partiról, de a sádehen fölvilágosította, hogy tulajdonképpen mily nagy szerencsét csinál, ha nőül megy az öreghez, mert hisz ő úgysem fog már sokáig élni és aztán mint gazdag és fiatal özvegy elsőrangú partit csinálhat, amiben ő majd segítségére lesz. Így azonban mint szegény leány esetleg még partában is maradhat.

A leány belátva, hogy a sádehennek igaza van, beleegyezését adta és a legrövidebb időn belül az esküvő megtartatott. A sádehen zsebrevágta a közvetítési díjat és a boldog férj hazavitte élete párját. Teltek a napok és hónapok és a fiatal asszony egyre búsabb

és búsabb lett. Nem evett, nem ivott, csak mindig sírt. Hasztalan tudakolta a férj, hogy mi baja van, de erre feleletet nem kapott. Végre kifogyva a türelemből, teljes szigorral lépett föi és ráordított az asszonyra, hogy most már azonnal mondja meg, mi az oka annak a folytonos sírásnak. Az asszony pedig felelt.

— Hogyne sírnék, mikor én ennyire csalatkoztam. Én úgy tudtam, ha egy leány feleségül ment egy suszterhez, lett belőle azonnal egy susztemé, ha szabóhoz, lett belőle szabóné, ha asztaloshoz asztalosné és én, szerencsétlen 6 hónappal ezelőtt férjhez mentem egy álmonhoz (özvegyemberhez) és még mindig nem lett belőlem álmonoh (özvegyasszony).

Aki úgy született.

Egy zsidó panaszkodik a Rabbinak, hogy az összes fogai kihullottak, egy sincsen már és megkérdi a Rabbitól, hogy miért történt vele ez a csúfság.

— Hát szakállad miért nincs? kérdi a Rabbi és rámutat a panaszkodó borotvált arcára.

— Én úgy születtem szakáll nélkül – feleli a zsidó.

— Hát fogaid is azért nincsenek, mert anélkül születtél – mondja ki a szentenciát a Rabbi.

A duda.

Csongrádon élt egy vallásosságáról híres dájén, reb Wolf Schönfeld, aki évek hosszú sora óta a nagy ünnepeken a sófárt fújta. Az utóbbi Roshasónó ünnepen arra való tekintettel, hogy a dájén már nagyon elöregedett, fiatalabb embert tiszteltek meg a sófárral.

Wolf nem nyugodott bele a sérelembe és a főszolgabírónál tett panaszt Franki gabbe ellen, aki az

ötven év óta neki kijáró tisztjétől egyszerre megfosztotta.

A főszolgabíró maga elé idézte a gabbet, aki elmondotta, hogy Wolf iránti előzékenységből nem engedte, hogy Roshasónókor a sofárt fújja, mert attól félt, hogy az öregnek megárt a nagy megerőltetés.

De ami még nagyobb megtiszteltetés hosszunapkor Wolf bácsit tisztelték meg a sófárral.

— Igen, — vetette közbe Wolf, de akkor csak egyet fújhattam.

— Ejnye, Wolf bácsi — csóválja fejét a szolgabíró, ha már kezében volt a duda, miért nem fujt bele akár negyvenszer is.

Modern antiszemitizmus.

Egy falusi asszonynak valami dolga volt a városban, bement tehát egy zsidó fogorvoshoz is, hogy fogát kihúzassa. A fogorvos húsz forintot vett a paraszt asszonytól, az asszony kifizette nem tehetett egyebet. Mikor kiment az utcára találkozott egy falubelijével és bosszúsan így szól hozzá:

— Milyenek a zsidók, otthon a kovácsnál kihúztam egy fogam, egy óráig húzogatta míg kijött és mégsem vett csak tíz forintot, ez a zsidó pedig egy perc alatt kihúzta és húsz forintot vett érte.

Ne neked legyen mondva.

Két zsidó együtt nyaralt Karlsbadban, ahol mindketten diétikus kúrát tartottak. Az egyiknek súlyos gyomorbaja volt, a másiknak tulajdonképen semmi betegsége sem volt, csak aggkora miatt kellett vigyázzon a gyomrára.

Közeledett a tise-boáv napja, de az orvos, akit megkérdeztek, egészségügyi állapotukra való tekintettel eltiltotta őket a böjttől. Hosszas lelkitusa után elhatározták, hogy mégis kikérik egy szintén Karlsbadban nyaraló híres Rabbi engedélyét, mielőtt a böjtnapot megszegnék.

Úgy is tettek. Előbb az egyik ment be a Rebbehez és elkezdte:

— Rabbi úr kérem, nekem súlyos gyomorrákom van, az egészségem kívánja meg, hogy megszakítás nélkül folytassam tovább a kúrát, mentsen fel engem a böjttől.

— Felmentelek fiam, — válaszolta a Rabbi, — de tudd meg nagy am-háárec vagy, mert ha egy igazi zsidó a betegségéről beszél, hozzá kell tegye „íaj aíéchem” — ne neked legyen mondva»

A gyomorrákos beszámolt öreg barátjának a Rabbi szavairól, aki okult is belőle és amikor ő került a Rabbi elé így kezdte a mondókáját:

— Rabbi kérem, engedje el nekem is a böjtöt, igaz, hogy nincs semmi bajom, de már hetven éves vagyok ... laj alechem — ne neked legyen mondva.

A bolond.

Egy asszony kvitlivel állít be a Rebbehez és elpanaszolja, hogy fia meg van bolondulva.

— Honnan veszed, hogy meg van bolondulva? — kérdi a Rebbe.

— Hát — meséli az asszony — egész éjjel nem alszik, folyton csak tanul, mindennap a mikvébe jár és délig imádkozik.

— A Rebbe megnyugtatja az asszonyt:

— Nézze jó asszony, ezért még nem bolond a maga fia, hiszen én is úgy teszek.

— Jó, jó, — válaszol az asszony, de a Rebbet ezért fizetik, az én fiamat meg nem.

Az „isteni szózat.”

Egy valaha jobb napokat látott kereskedő annyira tönkrement, hogy kénytelen volt vándorbotot ragadni a kezébe és koldulva megkeresni a kenyerét» Egy alkalommal eltévesztette az utat és késő éjjel lett már, mire bőrig ázva a legközelebbi faluig elvergődött. Nagynehezen felverte a kocsmárost álmából, aki a szénapadláson adott éjjeli szállást. Amint elhelyezkedett a szénában és fölmelegedett egy kicsit, eszébe jutottak a régi jó napok és felsóhajtott í

— Uram Isten meddig fog ez még így tartani?

Mire egy másik ojrách, aki már előbb elhelyezkedett a szénában és akiről a mi utasunk nem tudott, így felelt:

— Még egy évig.

— És aztán? — firtatta az utas türelmetlenül, aki égi szózatot sejtett a titokzatos hangban.

— Egy év múlva majd megszokod a cóeszt, válaszolta az előbbi hang.

Ha tejet akar venni.

Egy falusi zsidó tehenet vásárolt.

Mielőtt megkötötték az alkut, óvatosságból megkérdezte az eladótól t

— Jól tejel?

A szenzál hegyeset köpött a földre válasz helyett.

— Hát én csak annyit mondok magának jelentette ki mégis, hogy ez a Bimbó rusnya egy jószág, de ha kelmed „tejet akar venni”, akkor más tehenet meg se nézzen, csak ezt vezesse haza.

A zsidó megvette a tehenet. Két nap múlva felment egy ügyvédhez és elpanaszolta, hogy a Bimbó nem vált be. Egyáltalán nem termel tejet. Sztrájkol. Kérte, hogy indítsanak pert az eladó ellen, aki őt becsapta.

Az ügyvéd próbált békés kiegyezést létesíteni. Levelet írt a szenzálnak, aki erre személyesen beállított egy pár nap múlva. A principális előadta neki, hogy miről van szó. A szenzál végighallgatta, azután méltatlankodva kijelentette:

— Én a lehető legbecsületesebben jártam el. Mielőtt a vásár megkötetett, figyelmeztettem a vevőt, hogy a Bimbó nem ad tejet.

— Hogy-hogy? kérdezte az ügyvéd hitetlenül.

— Kérem szórol-szóra azt mondtam neki, hogy „ha tejet akar venni, csak ezt a tehenet vásárolja meg.” A Bimbó gazdája másképp nem juthat tejhez, csak ha veszi.

Hogy jön a lülev a macskához?

Egy jóhumorú ügynök sűrűn keresett fel egy kereskedőt, akit azonban sohasem tudott rávenni arra, hogy vásároljon nála valamit. De nemcsak hogy nem vásárolt, még húzta is az ügynököt. Ha a bolt ajtajában állt és meglátta az ügynököt így kiáltott fel:

— Le se szálljon arról a kocsiról, szép fehér szakálla lesz magának, amikor én magától valamit vásárolok.

Az ügynök egyszer két évig feléje se nézett a boltosnak, csak a kollégáitól hallotta, hogy a boltos súlyos beteg volt, a betegség nagyon megviselte és most már nincs kedve tréfálni.

Na, gondolta magában — most meglátogatom. Hátha lehet vele valami boltot csinálni.

Mikor belépett hozzá a díványon feküdt. Mielőtt szólhatott volna, a boltos rákiáltott:

— Na, olyan beteg még nem vagyok, hogy magától vásároljak.

Ebben a pillanatban az ügynök meglátott a szekrény tetején egy öreg elhasznált lülevet, a szoba sarkában pedig egy hízott macskát.

— Nézze kérem — mondta a boltosnak, én most nem eladni, hanem venni akarok. A régi üzletet abba hagytam és most ritkaságokat gyűjtök. Először is látok magánál egy ritka szép lülevet, mit kér érte?

— Ugyan ne tréfáljon, hiszen ez nem ér semmit.

— Dehogyan nem — erősítette az ügynök. — Ez egy ritka szép példány, adok érte kétezer koronát.

A boltosnak tátva maradt a szája.

— Na és mit kér ezért a szép macskáért? — kérdezte tovább az ügynök.

A boltosnak most már kinyílt a szeme és kijelentette, hogy a macskát nem adhatja háromezerén alul.

— Rendben van — felelte az ügynök, — tessék a tárgyakat azonnal átadni.

A boltos felkelt és boldogan adta át a lülevet.

— A macskát is, — mondta az ügynök.

Megakarta fogni a macskát, de az az ablakon átugrott az udvarra. A boltos utána futott és egy órán keresztül kergette összevissza, de nem tudta megfogni. Holtfáradtan, lihegve étkezett vissza és azt az ajánlatot tette az ügynöknek, hogy most vegye át a lülevet, majd azután szállítja a macskát.

— Csak nem képzeli, — mondta felháborodva az ügynök, hogy lülevet veszek macska nélkül — és becsapta maga után az ajtót.

De azt még hallotta, amint kétségbeesett hangon egyre kiáltott utána a boltos:

Wie kommt e lülev zu e Katz?

Úgy hiszem, hogy felmondták a napomat...

A h..... i jesiván tanult (helyesebben nem tanult) Davidovis Chajim Dolháról. Szegény bocher lévén — mint mondani szokták — napokat evett.

A dörmögő Liebermann úr, aki tudomást szerzett arról, hogy kegyeltje a biblia helyett inkább a 32 lapu bibliát kultiválja, Chaím barátunknak felmonda a napot, azaz megüzente neki, hogy többet ne jöjjön hozzá enni. De Chaim nagyon jól érezte magát ott minden kedden, nem akarta tudomásul venni a felmondást és a legközelebbi kedden, mintha misem történt volna megjelent»

Liebermann úr aznap el volt foglalva üzletében s mái csak a bocher étkezése után jött be, megegyeszer hangsúlyozva mondta:

Szemtelen, többet ne merészeljen idejönni és nyomaték kedvéért (mert mézáros volt) — egy jót lendített rajta.

De Chaim a jövő kedden megint csak beállított. Szerencsére aznap vendég volt a háznál és így nem illett Liebermann úrnak őt az ebéd előtt elintézni, ellenben ebéd után kikísérte az udvarra és ott lekent neki két hatalmas pofont.

Chaim a dolhal, leverve a csattanós figyelmeztéstől, szomorúan ballagott haza és így panaszkodott chaverjának:

Samu azt hiszem, hogy a keddi napomat fel akarják mondani.

Ki akarja a hasznot húzni?

Egyszer egy szegény zsidó beállított Rotschildhoz és kérte segítsen rajta, mert most menne férjhez a leánya»

— Miért beszél maga feltételes módban? kérdezte Rotschild.

— Azért, hangzott a válasz, mert most menne férjhez ha nem halt volna meg.

— Ha meghalt, akkor mire snorrol?

— Hát talán a báró úr akarja a hasznot húzni abból, hogy a leányom meghalt? — méltatlankodott a szegény ember.

A karácsonyi angyal és a cidákli.

Hogy mikép került össze ez a két valóban távol-
 áííó fogalom, annak igen érdekes historikuma van:

Herz Lipóték a marosvásárhelyi héber óvoda, az úgynevezett „gan jöladim” szomszédságában laktak. Mindennap látták, hogy az óvoda bájos apróságai a sok játékon és csengő héber népdalon kívül a reggeli „mode ani”-t és a brocokat is tanulják az óvónőtől a dadától, még pedig fedett fővel. Ennek a vallásos érzelmű Herz Lipóték annyira megörültek, hogy amikor fiacskájuk négy éves lett, beadták a héber óvodába s attól kezdve a kis fiú a világért sem nyúlt volna kávéjához a reggeli imádság nélkül. Akkortájt a karácsonyi körútjára készülõ angyalnak sejtelve sem volt még arról, hogy a kis Herz-gyermekkel is valamelyes kapcsolata lesz, mert illetékes helyen úgy infor-

málták az angyalt, hogy a héber óvodások nem fűznek nagy várakozásokat hozzá, A kis Herz-gyermek mégis kapcsolatba került az ajándékos karácsonyi angyallal, még pedig a marosvásárhelyi orthodox főrabbi jóvoltából. Tudni kell, hogy Szófer Manó orthodox főrabbi harcos ellenfele a héber óvodának. Ezt a meggyőződést nemcsak hogy el nem hallgatja, de minden kínálkozó alkalommal a szószékről is hirdeti. Nem tudni mi okból a főrabbi ártalmasnak tartja a gyermekek vallási nevelése szempontjából a héber óvodát. Amikor tudomására jutott, hogy a kis Herz-fiú is ezt a veszedelmes intézményt látogatja, magához hívatta az apát és a lelkére kötötte, hogy a fiacskáját vegye ki az óvodából, amely beláthatatlan veszedelmeket plántál a kicsinyek zsenge lelkébe. A jámbor Herzék természetesen megfogadták a papi intést és a gyereket még mielőtt a veszedelem még nagyobb pusztítást vitt volna véghez, kivették a héber óvónő gondoskodó kezei alól és beadták a távolabb fekvő Stefánia kisdé-óvodába. Szombaton délben a kisfiú örömtől kipirult arccal jött haza, az óvodából és egyenesen az anyjához szaladt. Anyuka kiáltott fel a gyermek, te nem is mondtad, hogy a kis Jézuska, sok játékot fog hozni. Ma délelőtt mindenkitől megkérdezték, mit szeretne kapni az angyalkától. Kató egy alvó babát kért és krumplicukrot és egy trenderlit és töltött csokoládét, én olyan cidáklit akarok a Jézuskától, amelyet apuka most kapott.

Nincs közösség.

Bachrach Jónás kormányzófőtanácsos: Jean, milyen idő van?

— Méltóságos úr, esőt kapunk.

Bachrach: Mi az, hogy kapunk? Micsoda konfidencia ez magától? Vagy én kapok, vagy maga kap? de nincs közöttünk semmi közösség.

A hering.

Egy falusi boltoshoz beállított egyszer egy vevő és megkérdezte: van-e hering?

— Van hát, — felelte a boltos.

— És hogy egy darab?

— Egy darab öt forint.

— De hiszen a másik boltosnál csak négy forint.

— Hát akkor menjen a másik boltoshoz.

— Igen, de annak nincs most heringje.

Azt mondja erre a boltos:

— Na, ha nekem sincs, akkor nálam is négy forint.

Alkudni is lehet.

Egy zsidó hirtelen megbolondult, azt hitte magáról, hogy ő XIV. Lajos,

Az orvosok nem tudtak segíteni rajta, be kellett vinni a bolondokházába.

Mikor a Rabbi ezt meghallotta, azt mondta, nincs baj, majd ő segít rajta és az egész rokonsággal bevonult a bolondokházába.

Egy óráig volt bent a betegnél és amikor kijött beküldte a rokonokat, akik megkérdezték:

— Ki vagy?

— XIII. Lajos — volt a felelet.

— Na látjátok, — szólt a Rabbi — mindennap le fogok alkudni egyet s a végén nem lesz semmi baja.

Isten küldönce

Egyik öreg zsidó koldust Erdély egyik városában egy dúsgazdag kereskedő éveken át lelketlen szavakkal utasított el és soha sem adott neki egy fillért sem. Az öreg azonban ennek ellenére minden évben pontosan beállított a kereskedőhöz. Egy alkalommal végre feltűnt a kereskedőnek, hogy az öreg elutasító goromba szavai ellenére évről-évre koldulni jön hozzá., megkérdezte, hogyan van, hogy nem szégyenít magát hozzá, jönni. Az öreg koldus e szavakkal mentegetődzött:

— A jó Isten adományait azért juttatja a vagyonosoknak, hogy ezek a vagyonból a szegényeket részesítsék. Bennünket szegényeket az Isten küld, hogy mint az ő küldöttjei inkasszáljuk a vagyonosoktól azt a vagyonrészt, melyet az Isten részünkre a vagyonosnál elhelyezett és ezért mi koldusok az Isten nevében kéregetünk. Ha a vagyonos rút szavakkal, gorombán elutasít, mi ezért nem neheztelhetünk, mert mi a történet csak bejelentjük küldőnknek és a jó Isten dolga, hogy intézkedjék.

Ettől kezdve soha üres kézzel nem távozott az öreg koldus a kereskedőtől.

Massgeber és Massnehmer.

A k i hitközség elöljárósága választásán csupa susztert, meg szabót választottak meg elöljáróság! tagokul. A választás végén az egyik volt elöljáróság! tag, aki megbukott a választáson így fakadt ki í

— Na, szépen nézünk ki, eddig az elöljáróság tagjai „Massgeberek” voltak, most „Massnehmerek” lettek.

Még igaz is legyen?

A Rabbi találkozik az utcán egy hívével és nagy felháborodással támad rá:

— Te pose-Jíszroél! Te minden rossz! Te semmi jó! Büntetésül rádszabom, hogy három hétig minden hétfőn és csütörtökön szigorú böjtöt tarts.

— De Rabbi, miféle bünt követtem el, hogy ilyen engesztelést mérsz rám?

— Hogy miféle bünt? — Az egész városban azt beszélik, hogy szombaton szivarozol.

— De Rabbi, az Ég szerelmére, hiszen ez nem igaz!

— Mit?! menydörög rá a Rabbi, — hát még igaz is legyen?!

A díszsidó.

Egyik kolozsvári kóser vendéglőben a múlt nyár derekán néhány jóbarát együtt étkezik. Az ajtó nyílik és belép azon Aufschneider Berci, egy mindnyájuk által jól ismert hengegő fráter, aki egyenesen asztaluk felé tart és hangos „szervusz”-szal köszönti őket. A kérdésre, hogy honnan került elé, pöffeszkedve feleli, hogy ő bizony S... on fürdőzik.

— S . . . on, kiáltottak valamennyien csodálkozva, — abban az antiszemita fészekben, ott megtűrnek téged, a zsidót?

— Hja, engem mindenütt szeretnek és megbecsülnek. Nincs estély, amelyre én nem volnék hivatalos. A jövő heti elite-bálra a meghívó már a zsebemben van. Igaz, hogy rajtam kívül más zsidó nincs is ott.

A társaság nem igen adott hitelt szavainak és ennek nyíltan is kifejezést adtak. Az egyik közülök elgondolkozott és végre így szólt:

— Én nagyon természetesnek találom a dolgot, amit a következő história is igazol.

— B. városában országos vásár volt. Két jámbor hítsorsos, akik már egy nappal előbb a városba érkeztek, értesültek arról, hogy bár a hitközség kongresszusi alapon áll, a Rabbi határozottan konzervatív érzelmű és elhatározta, hogy meg fogják látogatni. Amint az utcaajtót kinyitják, legnagyobb meglepetésükre az udvar közepén egy nagy pocsolyát látnak és abban egy hatalmas sertés fetreng. Becsapták az ajtót és tovább mentek. A Rabbi, aki az ablakon át ezt látta, utánok sietett és visszahívta őket.

A kérdésre, hogy miért akartak elmenni, anélkül, hogy bejöttek volna hozzá, azt felelték, hogy azt a nagy disznót látva az udvarban, úgy gondolták, hogy itt nem lakhatik Rabbi.

— Látjátok barátaim, — szólta a Rabbi — így nem szabad az ember felett pálcát törni, mielőtt az ok iránt érdeklődünk. Én évek óta egyre hirdetem híveimnek, hogy tartózkodjanak a disznóhús élvezetétől, de fájdalom, mind hiába. Most tartok egy disznót, hogy lássák mily utálatos állat, amint hever a pocsolyában, hátha mégis megundorodnak tőle.

— Azt hiszem Bercinek is ilyen szerep jutott abban az antiszemita fészekben.

—

Nem gönnölöm a jó alvást.

F. F. hitközségi elnök mesélte el a következő történetet i Egy nagyon szellemes vándorrabbi, ki többek között arról is híres volt, hogy nagyon sokáig szokott drósét mondani, megérkezett az e í khileba. Rendes évi vendég volt, kinek beszéde alatta bálboszok jól szoktak aludni. Ez alkalommal is elnyomta

őket a szokásos szombati „nápecolás”, már a beszéd elején. A Rabbi miután egy órát már beszélt és látta, hogy hívei mély álomban vannak, dörgedelmes hangon a következőképp fejezte be beszédét:

— Ne gondoljátok, kedves híveim, hogy én már nem tudok beszélni, tudnék én még sokáig, de nem gőnnolom nektek ezt a jó alvást.

Akkor nem szólhat egy szót se.

Pesten történt, a háború alatt, hogy R. M. zsidó, ki híres volt humoráról találkozik egy jó ismerősével az utcán, ki borzasztóan lehangolva jön vele szembe. Megtudakolja lehangoltsága okát, mire azt a választ kapja, hogy ismerőse sorozáson volt.

— Maga sorozáson volt — mondja R. M. — és ilyen betropect, én be fogom magának bizonyítani, hogy nem szólhat egy szót se.

— Na hadd halíjam, szólt az ismerős.

— Nézze, ha maga sorozáson volt, akkor két eset lehetséges, vagy alkalmatlan, vagy alkalmas lett; ha alkalmatlan lett, akkor nem szólhat egy szót se, ha alkalmas lett, akkor két dolog lehetséges, vagy kap behívót, vagy nem; ha nem kap behívót, akkor nem szólhat egy szót se, ha pedig kap, akkor két dolog lehetséges megint, vagy bevonul, vagy nem; ha nem vonul be, akkor nem szólhat egy szót se, ha igen, akkor megint kétféle dolog állhat elő; vagy segédszolgálatos, vagy frontszolgálatos lesz. Aki ma segédszolgálatos lesz, az nem szólhat egy szót se, ha pedig frontszolgálatra lesz alkalmas, akkor megint két eset áll elő, vagy kiküldik a frontra, vagy nem; ha nem küldik ki, szólhat egy szót is? Ha pedig kiküldik, akkor ismét két eset lehetséges, vagy megsebesül, vagy

nem sebesül meg. Ha nem sebesül meg, akkor nem szólhat egy szót sem, ha pedig igen, akkor megint két eset lehetséges, vagy meggyógyul és akkor nem szólhat egy szót sem, vagy meghal és akkor pláne nem szólhat egy szót sem.

Nagylelkűség.

Újév napján délelőtt több boltos nyitva tartott, különösen azok, amelyekben ajándéktárgyakat árusítanak.

Az egyik előtt szörmebundás, elegáns két férfi áll, mellettük didergő mohó szemű kis rongyos fiúcska.

Az egyik prémbundás:

— Mondd kis fiú, mit szeretnél leginkább ajándéknak?

A másik prémbundás:

— Nem ismertelek ilyen nagylelkűnek!

Az első nem hederít a gúnyos megjegyzésre. A fiúcska aszott, hidegtől pirosfoltos arcán boldog mosoly jelenik meg.

— En egy vetítógépet szeretnék . .

A két férfi a boltba megy, az első prémbundás rövid alku után megveszi a gépet. A fiú lázban várja az ajándékot, de a vevő rá sem pillantva, siet a tér felé.

— Nem értelek — szól a barátja csodálkozva.

— Menyasszonyomnak — feleli — van egy kis öccse, akinek ajándékot kell vinnem. Meg kellett hát tudnom, hogy mit szeretnek most legjobban az ilyen gyerekek.

— Most már értem nagylelkűséged.

— Még nem érted egészen. Leendő kis sógorom néhány levelem birtokában van, amiket annakidején

vele küldtem menyasszonyomnak» A bitang aszal fenyegetődzik, hogy felolvassa őket valamelyik vacsorán.

— Most már mit törödsz vele?

— Törödnöm keli, hiszen a kölyök kípécézte a helyesírási hibákat és nevetségessé tehet. A parti van kockán.

— Mindent értek.

— Fájdalom, muszáj nagylelkűnek lennem.

Móricka nem érti.

Táte, — aki Móricka fiával szardíniát vacsorái.
— Látod Móricka, a nagy halak a tengerben ilyen szardíniákat esznek.

— Jó, jó — felel Móricka — csak azt nem értem, hogy nyitják ki a nagy halak a szardíniás dobozokat?

Csacsaner.

Három polisi zsidó utazik a vonaton, ismeretlenek, bemutatkoznak.

— Wer sind Sie?

— Sam es ín Krakau ., » und wer sind Sie?

— Vorbeter in jaworov. Nu, und wer sind Sie?

— ich bin Csacsaner ín Kisenew.

— Was? Csacsaner? Was ist das?

— Nu! — felel a kérdezett — bei uns ín Kisenew lebt ein Wunderrabbiner, bei den bin Ich angestellt und wenn er etwas sagt, muss ich ihn immer bewundern und so machen; Csa. » . Csa . . . Csa . .

Az élelmes Kohn.

Kohn ősszel egy majmot vásárolt. A szomszédjai azt hitték megbolondult. Olyan szegény és ilyenre költi a pénzt. A Dájen megkérdezte tőle, hogy minek neki a majom?

— Minek nekem a majom? Hát jön a hideg tél és vele fogok fűteni.

Most pláne azt hitték, hogy Kohn megőrölt, hogy majommal akar fűteni.

Kohn karonfogta a Dájent, kivezette a kert végére, hol egy domb tetején cölöphöz kötve ugrált a majom. — Látod Dájén, a domb alatt vezet a kociút, itt hordják szekerekkel a sok szenet. A kocsisok látják a majmot, mind ingerkedik vele, dobálják sok széndarabokkal. Sok koci — sok szén. Este jövök a gyerekeimmel. Viszünk haza 2-3 kosár szenet. — Látod! már annyi szenünk van, hogy eladni is fogok. — Látod, így fűtök én a majmossal.

Megismeri az írását.

A levélhordó gyászjelentést visz Silbermannénak. Szomorú levelet hozok. Meghalt valaki.

— Boruch Dájén Emesz! — sír fel Silbermanné — a Jánkef bátyám halt meg. Megismerem az írását!

A minjeman.

Zsidó Istentisztelethez 10 férfi kell. A 10 férfit együtt hívják: minje. Ha kevesebben vannak tíznél, hívnak szegény embereket, akik rendesen a kisegítésért kis fizetést kapnak. Ezeket hívják „minjeman”-nak.

Egy bírósági tárgyaláson kérdi a bíró Schatteleszt.

— Mi a foglalkozása?

— Minjeman vagyok.

— Hát az micsoda?

— Ha valahol kilencen vannak és én odajövök, akkor tízen vannak.

Bíró: Szamár beszéd! — Ha valahol kilencen vannak és én odajövök, akkor is tízen lesznek.

— Ah — szólt örvendve a zsidó — nem is tudtam, hogy a bíró úr is einer für unsere Leut?

Az első pör.

Az öreg Kurzweil ügyvédet akart faragni fiából. Patvaristának adta egy jó zsidó ügyvédhez. Szerződött vele: ha úgy kitanítja, hogy az első pörét megnyeri, megajándékozza egy hintóval, két lóval.

Egy év múltán hívja az ügyvéd Kurzweilt.

— A fia kész ügyvéd, küldheti a hintót a két lóval.

Erre Kurzweil feleli: Én nem fizetek. Ez legyen a fiam első próba-pöre. Ha elveszti a pört, akkor a szerződés értelmében nem kell fizetnem; megnyeri a port, akkor a bírói ítélet szent és akkor nem kell fizetnem.

Megnyugtató.

Házasságközvetítő: Nü! Hogy tetszik a család? Szép leány, minden finom, ezüsttel ettünk.

Kérő: Az ezüst nem mérvadó, azt lehet kölcsön is kérni.

Schadchen: Chámer, aki vagy, ki adna kölcsön ezüstöt ilyen csirkefogó koldusoknak!

Az ezüst gyertyatartók.

Két Mayer fivér közül az egyik nagyon gazdag és zsugori, a másik nagyon szegény volt.

Egyszer a szegény Mayer egy tálat kért kölcsön fukar, gazdag bátyjától.

Mikor hazavitte a tálat, két tányért vitt vele.

— Micsoda tányérok ezek?

Megfiadzott a tál, két tányérja lett neki. Akié az anya, azé a gyermek.

Máskor egy üveget kért kölcsön a szegény Mayer. Mikor visszavitte két pohár volt vele. Ezeket is az üveg szülte.

A gazdag, fukar Mayernek jól estek ezek a csodás szaporodások.

Egyszer ismét beállít a szegény Mayer; Káleh (menyasszony) lesz a Rebeka lányom, először vacsorál nálunk a Chószén (vőlegény) add kölcsön az ötágú ezüst gyertyatartódat.

Szívesen odaadta és előre örvendett a kis ezüst gyertyatartóknak, amit fiadzani fog.

Eltelik egy nap, — egy hét, — két hét. Nem jelentkezik a szegény fivér. Aggodalommal megy a gazdag Mayer öccséhez:

— Mi van az ezüst gyertyatartómmal? — Sírás, jajjogatas a felelet.

— Beszélj már!

— Az ezüst gyertyatartód — nebich — meghalt.

— Meghalt I Hogy halhat meg egy gyertyatartó?

— Ahogy egy tál vagy üveg megfiadzhat!

Kérdés.

Blau rákiállt barátjára Grünre:

— Te számár!

Grün nyugodtan felel. „Most nem tudom: azért vagyok számár, mert barátod vagyok; vagy azért vagyok barátod, mert számár vagyok.”

Nászúton.

Nászúton van egy fiatal zsidó házaspár. A vonat egy váratlanul hosszú alagúton megy keresztül. Az

utasok ezalatt teljes sötétségben maradtak. Az alagútból kijövet.

— Édeském — súgja a szerelmes férj — ha tudtam volna, hogy ily Hosszú az alagút, hogy ily soká maradunk sötétben . . . Mennyi csók . . . elmaradt boldogság .

Rémülten kérdi az új asszony: — jakablében, hát nem te voltál, aki . . . ?

Az igazi hang.

Egy gazdaggá cseperedett zsidó roppant hiú, nagy-ravágyó felesége unszolására nemességet vásárolt és kikeresztelkedtek.

Az új keresztény asszony várandós volt és az újszülött fogadtatására dr. L . . . s ismert budapesti szülész-főorvost hívták, aki jó zsidó.

— Korán jöttem — mondja a főorvos.

— Maradjon itt tanár úr, nem tudjuk, melyik percben lesz reá szükség.

A főorvos egy szomszédos szobában kényelembe helyezkedve olvasott.

A beteg asszony szenved, jajgat — Mon Dieu Mon Dieu! — hangzik a beteg szobából.

— Doktorlében! menjen be segíteni! könyörög a férj.

— Még ráérek — felel flegmával dr. L . . . s.

Újabb negyedóra «tán újra kínos jajongás. — Mon Dieu! Mon Dieu!

— Hát mért fizetem magát; miért nem megy segíteni doktor! — kiált a desperat férj.

— Bizza reám, majd tudom én mikor, kell men-nem! — szól ismét flegmával a főorvos.

— Oi wái geschrien! Shemá Jiszroel! Oi wái geschrien! hangzik a beteg szobából.

— No látja! — most már be kell mennem. Ez az igazi hívó hang.

Jó üzlet.

Apa (a kérőhöz): Jó. Odaadom feleségül a leányomat. Adok nektek 100.000 arany korona hozományt. De ha a Rabbi előtt megfogadod, hogy nem leszel mechálé Schabesz és szombaton nem nyitod ki a boltodat, akkor adok 200.000 arany korona nedánt.

Kérő: Tudod mit Táte! Adjál nekem 300.000 korona nedánt és akkor megfogadom, hogy soha az üzletet ki sem nyitom.

Ahogy a Rabbi pipál.

A nagy tudású M. Turi Rabbi Goldberger szenvedélyes dohányos volt, csak akkor vette ki szájából a pipát, ha aludt vagy imádkozott. Az öreg Rabbi ebéd után szeretett napecolni (szundikálni) de az öreg Füchsl szomszédja pont akkor jött naponta hozzá szintén öblös pipájával és a nagy füst ilyenkor zavarta a Rabbist a szundikálásában.

— Rabbi! Nem szereted, hogy én ebéd után pipázom?

Dehogy nem, de pipázzál úgy amint én szoktam.

— Hogyan? kérdi Füchsl.

— Daheim. (A lakásodon.)

Erkölcsei próba.

A dúsgazdag „Weisz üzletébe jön a szegényebb Grün. A gazdag Weisz pár napra kölcsön kér Grüntőit 100.000 koronát. Ez nyugodt lélekkel ad neki.

— Adjak a pénzről írást? — Minek? nem fogja letagadni. Különben is itt van tanúnak a két segédje, ezek látták, hogy a pénzt adtam.

Pár nap múlva jön Grün és kéri a pénzt. Weisz letagadja, hogy kapott. — Grün: Hiszen a két segéd is látta, amikor adtam.

— Mi semmit sem láttunk. Előttünk soha nem adott kölcsön, — sietnek kijelentéseikkel a segédek.

Grün a bírósághoz szalad, hogy beperli Weiszt, de ez utána megy. — Itt van barátom a 100.000 koronád és maradunk ezentúl is jó barátok.

— Hát akkor mért tagadtad le az előbb is a két segéded . . .

— Ez az! Az egész komédiát azért csináltam, hogy a két segéd hűségét kipróbáljam. Ez volt az ő erkölcsi próbájuk.

Nem ismeri.

Bíró: Önt Weizskopf a tulajdon felesége vádolja, hogy őt nyilvánosan felpofozta.

Weizskopf: Nem tagadom.

Bíró: Hogy lehet egy nőt verni?

Weizskopf: Bíró úr ismeri a feleségemet?

Bíró: Nem.

Weizskopf: Akkor maga boldog ember.

Zsíros — tejes.

Véletlenül három különböző hitközségből össetalálkozik három vallásos zsidó. A falusi zsidóknak mindig a Rabbijuk a büszkeségük. Túllícitálták egymást Rabbijuk dicséretében.

Az egyik: A mi Rebbenk olyan szent, hogy külön konyhája van a zsíroshoz és külön a tejeshez.

A másik: Mbah! A mi Rebbenk két cselédet tart, egyet a zsíroshoz, egyet a tejeshez,

A harmadik: Ez mind semmi! A mi Rebbenk ha a Jeschiven (iskola) tanít és előfordul „boszor becholov” (hús és tejből) akkor a boszor és becholov kimondása között váraozik 6 óráig.

Hosszú orr.

Szeretném tudni, miért van a legtöbb zsidónak jellegzetes hossza orra?

— Azt se tudod! Mert Majsche rabbine a zsidókat 40 évig ide-oda vezette az orruknál fogva.

Pont az a baj.

Mindig veszekedő, ellenvéleményen lévő házások válás okából a Rabbihoz mennek, aki békíteni akarja; őket.

— Próbáljatok tovább együtt élni és próbálótok egy véleményen egy akaraton lenni.

A perlekedő feleség közbevág;

— Rebbelében pont az a baj, hogy egy az akaratunk. Ez a nebich akar úr lenni a házban és az akarok lenni én is!

Selyemhernyó.

Samuka: Mi Fogok nevelni selyemhernyókat, mert a tanító bácsi azt mondta, hogy a selyemhernyó a leghasznosabb rovar.

Täte: A te tanítód se tudja, hogy mit beszél. Nézze meg a mámid szabó kontóját, aztán járjon a szája.

A csoda.

Reb Zanvel feleségének nyolc nappal Ros-Hasono előtt lánya született. Az örvendetes esemény titán Reb Zanvei morfondírozni kezdett: Ha fitt lett volna, a „Berisz milah” Roshasono első napján lenne és akkor lett volna tülekedés a kvaterságért a városka zsidói között. Mennyi minden jóval halmoztak volna el, hogy a kvaterságot megkaphassák.

A következő pillanatban már elhatározta, hogy segít a dolgon. A családi eseményről még nem tudott senki, tehát így szólt a bábaasszonyhoz:

— Tudja meg, hogy ez fiú és nem leány!

— De hiszen ez leány.

— Csitt! Maga fiúról tudjon s a többi az én dolgom.

Nosza lett kilincselés Reb Zanvelnál a Roshasonói kvaterságért. Mindenkit a legnagyobb szívélyességgel fogadott s a kvaterságot minden ajánlkozónak odaígérte, úgy, hogy hamarosan vagy tíz dicsekedhetett ezzel a tisztséggel. Küldtek is mindenből bőven, hízott szárnyasokat, zsák lisztekét, no meg pénzt is, hogy a szüde minél dúsabb legyen. Végre elérkezett a bizonyos időpont s a samesz elkiáltotta magát: kvater! Mire vagy tíz padsorból kezdenek loholni a kvaterok:

— Utat, utat, én vagyok a kvater!

— Én vagyok az!

— Ugyan mit beszéltek össze-vissza, hiszen Reb Zanvel nekem ajánlotta fel a kvaterságot — kiáltozták össze-vissza.

Az apa látva a nagy tülekedést, felszaladt az újszülöttel az almemorra és szeméit az égnek emelve így fohászkodott:

— Rebonoh sel Olám! Itt valami végzetes tévedés történt. Mindenki azt mondja» hogy ő a kvater és én magam sem tudom melyik az. Cholile ezen a szent napon még tettelegességgé fajul a dolog szent hajlékban, tégy uram csodát, változtasd át ezt a fiút leánnyá!

És a csoda beteljesedett.

Szép család.

Nü táte megegyeztünk. Feleségül veszem Rűffke lányát. Hát most mondja el magáról, hogy kicsoda? micsoda?

Apósjelölt: Elmondom, úgy is megtudnád. Kridát csináltam, ültem érte egy évet, felgyújtottam a biztosított házamat, ültem érte két évet. Ezalatt a két év alatt a nejemnek és a Rűffke lányomnak is, a te menyasszonyodnak született egy-egy gyermeke. Ültem, ültem és gazdag lettem. Nü, most rólam tudsz mindent és most te mond, milyen ember vagy?

Choszen: Bah! Mit beszéljek sokat. Képzelteti hogy milyen ember vagyok, ha ezek dacára elveszem a lányát.

Ha ő lógna?

Egy szegény talmudista, vándorlásai közben be-tért ebédelni egy traktérbe, ahol az ajtó fölött Mózes képe lógott a kóser felirat mellett.

Évés után oly rémítő drága számlát kapott, hogy majd elájult tőle. Dühében elkezdett nevetni.

Mit nevet? kérdi a korcsmáros.

— Azt nevetem, hogy mennyivel olcsóbban ebédeltem volna, ha Mózes írta volna a számlát és maga lógna a magasban helyette.

Miért?

A t . . . i Rabbi maga elé citálja Bloch Jakabot, kit bevádoltak előtte, hogy Jom kipur napján tréfli vendéglőben ebédelt.

— Te pogány! Te Istentagadó! Jom kipurtól ettél?

— Rebelében nem tagadom.

— És te százszor pogány! Te ezerszer Istentagadó! Jom kipurtól éppen tréflit ettél?

— Rebelében, ebben ártatlan vagyok, mert hol kapok én Jom kipurtól kóser kosztot?

Nem bolond.

Egy világhírű szentéletű Rabbinak egyik fia rossz útra tért, vallástalan, csavargó ember lett és sok bánatot okozott apjának.

Egy szép napon berohan a Rabbihoz a samesz.

— Rebelében a fiad, a Jankef meshügge lett.

— Hogyan?

— Saját két szememmel láttam! Megevett egy darab szalonnát és tízszer megcsókolta a shikszet. (keresztény cseléd.) Ilyet csak egy meshügge csinálhat.

— Tévedsz — mond a bölcs Rabbi — ha beleharapott volna a shikszébe és tízszer megcsókolta volna a cházert — akkor meshügge volna — így azonban gonosz, rossz, Istentagadó ember — ami még rosszabb.

Bajok vannak.

Osenblühnek mondja a barátja:

— Te boldog ember vagy. Felnevelted két szép fiadat. Sikerült emberek. Az egyik tiszt a huszároknál, a másik bankár. Büszke lehetsz rájuk.

— Igaz, igaz — vakaródzik Rosenblüh — csak-hogy bajok vannak. A tiszt fiam váltókat ír alá és a bankár fiam mindig lovagol.

Addig nem várhat.

Grün megrendel egy budapesti nagy cégnél árukat. A cég válaszolja, hogy már sokkal tartozik, előbb fizesse ki régi tartozását, addig nem küldik el az újonnan rendelt árukat.

Grün táviratozik:

„Kénytelen voltam másutt rendelni, mert olyan soká nem várhatok.

Jó üzlet.

A New-York kávéházba egy jól öltözött zsidó színész behívat egy hordárt.

— Hallja! Itt van egy kis macska, a feleségem kedvence, vigye haza a feleségemnek, mondja, hogy a cica elcsavargott az utcán, maga megfogta és haza hozta. A feleségem boldog lesz, fog adni magának 5000 koronát, azt maga hozza ide, én megfelezem magával. Ha elárul, akkor felpofozom, ha ügyesen csinálja, akkor gyakran megismételjük ezt a jó üzletet.

Azért bolond.

Appel Izidort, családjá kénytelen volt az elme-gyógyintézetbe vitetni ápolás végett. Appel orthodox családból származott és a viláért nem akart enni az ott főzött ételekből. Heteken át csak kenyeret evett.

Végre vettek részére új ételhordó edényeket és hazulról küldték neki az ételt.

Egy szombati napon a főorvos látja, hogy Appei a gyógyintézet kertjében sétál és vidáman pipázik. Rákiált Appelre: Te haszontalan, az evésben orthodox vagy és szombaton pipázol!?

Appel sunyi módon felel: Nü! Hiszen azért vagyok én bolond.

Móricka okoskodik.

A falusi chéderben kérdi a tanító a gyermekektől: Ki volt Mózesnek az anyja? Móricka felugrik:

— Mózesnek az anyja Pharaonak leánya volt.

A tanító kijavítja: Nem ő, ő csak megtalálta.

— Jó, jó, azt csak kifogásul mondta.

—

Nem szent zsidó.

Abelesz kérdi Blautól: Mit csináltál karácsony estén?

— Mi közöm nekem a zsidónak a karácsonyestéhez?

Mire Abelesz büszkén: Látod én nem vagyok oly szent zsidó, mint te, de karácsonyfát mindig állítok.

Anyai büszkeség.

Látja Kohnné ott a szép autóban a pocakos, miliárdos mellett azt a szép nőt tele gyémánttal, arannyal?

— Látom, Nü?

— Az az én leányom!

— Semá I Ilyen gazdag úrral. Gratulálok. Házasok?

— A férfi igen, de a leányom nem.

Szórakozott.

Fönök úr — mondja a könyvelő — hazulról telefonáltak, hogy a fönök úr nejének ikrei születtek.

Fönök: — szórakozottan — Könyvelje el javamra.

Befér egy marha.

A Kile új vágóhidat építtetett. A Rosch ha Kohl volt megbízva az építkezés ellenőrzésével. Mikor kész lett a vágóhíd és az előljáróknak át kellett venniük, kifogásolták, hogy keskeny a bejárat.

A Rosch ha Kohl védve igazát, szélesre kitarja két karját és úgy jár ki és be az ajtón mondván:

— Látjátok, Rabojszem, itt kényelmesen befér a legnagyobb marha is.

Nászúton.

Mi az Sálikám? Szomorú vagy? Még egy pusztit se adtál máma.

Sáli: Hagyjál ma Sámi békén, ma rosszul vagyok hangolva.

Férj: Mit? Hangolva ide — hangolva oda, asszonyt vettem én feleségül vagy zongorát?

Velős sürgönyök.

Jakab (aki elutazott leánynézőbe, táviratozik apjának:

Kérek távirati beleegyezést eljegyzésemhez: Száz-ezer.

Täte sürgönye: Aranyban vagy papírban?

Jakab sürgönye: Aranyértékben.

Täte sürgönye: Áldásom.

Mi a „Baldower”?

Zichy Jenő gróf volt képviselő egyszer megkérdezi a zsidó származású Wodiáner bárót:

— Te mit jelent magyarul „Baldower”?

— Bizony magam sem tudom, kérdezzük meg Helffyt. (Szinten zsidó volt).

— Te Nácikám, mi az jól magyarul „Baldower”?
Helffy gondolkozik. Bíz én nem tudom, de itt

Jön Wahrman Móric, ő jó zsidó. O biztosan tudja.

— Móric, fordítsd le magyarra ezt a szót „Baldower”, mi hárman nem tudjuk.

A tréfáiról híres Wahrman gondolkozik, azután válaszol:

— Hát jó magyarra lefordítani én sem tudom, de azt mondhatom, hogy ti hármatok közül az én szememben egyikőtök sem Baldower.

Megtalálta.

Kora reggel templomba siet Seligman. Szemben találkozik vele három beborozott fiatalember.

Az egyik: Jó reggelt Ábrahám!

A másik: Jó reggelt Izsák!

A harmadik: Jó reggelt Jákob!

Seligman nyugodtan felel:

— A nevemben tévedtek az urak, mert én Saul vagyok, ki keresni ment apjának szamarát és megtalálta én is megtaláltam.

Szellemes gratuláció.

Egy tekintélyes zsidó ügyvéd özvegy asszonyt vett el feleségül. Az esketési szertartás végén szokás szerint tolongnak a gratulánsok. A boldog új férj örömmel felsóhajt:

— Hál istennek a ceremóniáknak vége.

Egy szellemes barátja erre megjegyzi:

— Vége és most jön a folytatásnak kezdete.

Borbély és szabó.

Az Erzsébetvárosi Kör egyik törzsasztalánál „babra” szoktak alsóst játszani nyugdíjas zsidó iskolaigazgatók.

Egy este Sebestyén össze-vissza vagdalt arccal jött a körbe. A „kis Pintér” kérde tőle:

— Mi lelt Sebestyén? Ki vagdalt úgy össze?

— A fiam megberetvált

— Úgy! és nincs még egy fiad, aki szabó?

— Miért?

— Hogy összevarná a bőrödet ilyen beretválkozás után.

Lewále és Chuppe. (Temetés és esküvő).

Egy kis faluban egy napra esett egy temetés és egy esküvő. A funkcionáló Dájen zavarban volt, hogy az esketést vagy a temetést kell-e előbb végeznie. Nem akarván hibát elkövetni, elmegy a Rosch ha Kohlhoz (hitközségi elnök) tanácsért.

— Hogy lehet ezen még spekulálni is — mondja a Kile feje — ha több helyen van egyszerre baj, szerencsétlenség, emberi kötelesség oda sietni segíteni, ahol nagyobb, tömeges a baj.

Előbb kell esketni, mert ott kettőt ér csapás, azután az egyet temetni.

Nem ül lóra.

Egy huszárkapitány lova megbokrosodott és a kapitányt ledobta a hátáról.

Mayer: — ki a jelenetnek tanúja volt — no, ez velem nem történhetik meg!

— Enyje! Adta zsidaja, csak nem akarja mondani, hogy jobban lovagol mint én.

— Azt nem mondom, de én nem ülnék fel a lóra.

Aki egy félisten.

A zsidó adománygyűjtők nagy kontingensét a háború előtt Galícia szolgáltatta. Voltak közönséges koldusok, akik megelégedtek egy krajcárral, voltak aztán úgynevezett sász polákok, kik a tudásuk és intelligenciájuk révén nagyobb igényeket támasztottak. Egy ilyennel történt, hogy útjába ejt egy hitközséget, melynek elnöke éveken át egy talmudi tudományokhoz értő és egyébként is humanusan gondolkodó ember volt. Biztosra vette, hogy mint eddig, ezúttal is barátságos fogadtatásban és tisztos segélyezésben fog részesülni. Nagy volt a meglepetése, amikor megtudta, hogy új elnöke van a hitközségnek, egy gögös, fukar és nyers modorú úr. Köszön illedelmesen és várja a szokásos „solem alejchem” üdvözlést. Ehelyett jön egy erélyes hang:

— Mit akar?

A mi emberünk meglepődik e modoron, de azért nyugodtan előadja a segélyezés iránti kérelmet és hivatkozik arra, hogy ő a hitközség részéről máskor is részesült segélyben. Az elnök alig hallgatja végig és csak odaszól: „Nem adok semmit, elmehet!”

A koldus erre közelebb lép az elnökhöz és azt mondja neki:

— Uram Ön egy fél Isten.

— Miért? — kérdi meglepetten az elnök.

— Mert mi az Istent naponta azzal dicsőítjük, hogy megkönyörül a föld és az emberek felett. A föld felett — úgy látom — Ön megkönyörül, mert a szoba padlóval és szőnyeggel van befedve, nehogy rátapossanak, de az emberek felett ön nem tud könyörölni, — ha ezt is tudná egész Isten volna.

Szólt és távozott!

Mennyire örülne az anyám.

Egy gazdag kereskedő annyira tönkrement, hogy kéregetnie kellett. Vándorútján egyszer elvetődött egy régebbi barátjához. A barát felismerte és szeme megtelt könnyekkel, mert nagyon sajnálta egykori pajtását, hogy ilyen helyzetben van. A koldus ezt észrevette és így szólt, hozzá:

— Miért sírsz? El sem képzeled, hogy anyám mennyire örülne ha most látna.

— Hát olyan rossz viszonyban voltál anyáddal? — kérdi az egykori barát.

— Mikor három éves koromban az első pár lépést tettem, annyira ürrült, hogy nem tudta mit csináljon örömeiben, most elképzelheted, mennyire örülne ha látná, hogy bejárom az egész országot — feleli a koldus.

Két pap beszélget.

A jókai rabbinak egy alkalommal hosszabb kocsiutat kellett megtennie. Kobelsdorf község alatt szerencsétlenség éri, a lovak megbokrosodnak, a szegény jókai pap megsérül és nem folytathatja útját. Ápolásra szorul és azt feltalálja a kobelsdorfi kollégája vendégszerető házában. Két-három nap alatt annyira felépül, hogy felkelhet az ágyból és a két pap hosszabb beszélgetésbe merül. Elsősorban az ominózus balesetről van szó, a házigazda megkérdi a paptársától, hogyan is történhetett ilyen baleset a jókai pappal, hát vajjon nem mondta-e el az útrakelők részére megállapított imát? (Tefilath haderech.)

— En is csodálkozom a kobelsdorfi papon, hogyan kérdezhet ilyen süietlenséget — feleli a sérült rabbi —,

hát vajjon nem mondja el naponta a bölcsességért való könyörgést? (Az „átó chonén ieodom dáász” kezdetű imát.)

Kontra és rekontra.

Egy fukarságáról ismert nagyfuvaros vacsorára hívta egy ügyvéd ismerősét, aki szintén szűkmarkúságáról nevezetes. Az igen kitűnő vacsora elfogyasztása közben a nagyfuvaros előadta az ügyvédnek egy jogi ügyét és tanácsot kért. A vitás kérdés tárgya sokmillióس ügy volt és ügyvéd nem szívesen osztogat vacsoraközben ilyen fontos tanácsot, de mégse akarta megsérteni a házigazdát és így előadta az ügyben jogi véleményét. Nem mulasztotta el azonban két nap múlva levélben értesíteni a nagyfuvarost, hogy az ügyvédi tanácsért ebben a rendkívül fontos ügyben kétezer lej mérsékelt honoráriumot számít fel. A nagyfuvaros erre a következő levelet intézte az ügyvédhez;

„Igen tisztelt ügyvéd úr! Tudomásul veszem, hogy az ügyvédi tanácsért Önnek kétezer lei jár. Egyben közlöm, hogy a vacsora alatt nálam elfogyasztott ételekért és italokért (pezsgő stb.) kétezeröttszáz leit számítok fel, melynek szíves beküldését kérem. Honoráriumát levonhatja. Tisztelettel stb.”

Izgatottan leste a választ, ami nem is maradt el. Az ügyvédtől a következő válasz érkezett.

„Igen tisztelt uram! Nálam levő b. levele birtokában Ön ellen italmérési engedély nélkül való italárúsításért a feljelentést megtettem. Tisztelettel.”

Amikor a részeg mentegődzik.

Egy szegény zsidó, aki szerette az italt és került a munkát elindult koldulni.

A családfenntartás gondja az asszonyra maradt, aki minden egyszerű munkát elvállalt. Mosott, takarított, napszámos munkát végzett. Jó emberek is segítették és valahogy eltengődött apró családjával.

Az idő múlik, a férj három esztendeje nem ad magáról életjelt.

Egy alkalommal a férj valahol messze vidéken találkozik egy földijével. Ez megszólítja korholja, hogy évek óta elhagyja a családját, nem ír nekik, ami nem volna baj, de nem is küld semmi segílyt az otthonmaradt szegényeknek.

A züllött ember ittasan, elmerengve hallgatja a pírongatást és végül zsargon nyelven megszólal t

— Nem értem ezt az asszonyt. Ich siker ün siker, und Sie hat nichts.

(Akik zsargonul értenek, tudják, hogy siker részegséget jelent és azt, hogy: küldök neki.)

Biztosítás a szegénység ellen.

Egy szegény zsidó ember bekopog egy dúsgazdag zsidó házába s a házigazdától egy kis támogatást kér, hogy szegény beteg feleségét az orvoshoz vihesse.

— Menjen dolgozni — förmed reá a milliomos.

— Ingyenélő.

— Uram! szólt a szegény ember, — ha ád nékem jó nedövet, bebizonyítom Önnek, hogy sohase lesz szegény.

— Jó! — mondja a házigazda valamivel barátságosabban. — Csak gyorsan elő a bizonyítékkal.

— Nézzük csak szólt az öreg fontoskodva. — Ha egy gyerek egy krajcárt kapott az apjától és elveszti, akár milyen fáradsággal megkeresi és felveszi a sárból is. Egy felnőtt ember azonban le sem hajol a krajcárért,

ismerve annak csekély értékét. Húsz leiert azonban minden átlagember lehajol és felveszi. Egy gazdagabb ember húsz leiert nem hajol le, ha az valami piszkos helyre esik. Tehát az, hogy valaki lehajol-e a pénzért, az a leejtett érték nagyságától, az illető vagyoni állapotától és attól függ, hogy hova ejtette le. Na most! Ha olyan gazdag valaki, mint az Isten és leejt egy olyan piszokba, mint maga csekély néhányszázezer leit, biztos, hogy nem fogja azt a piszokból felvenni. Így hát maradt a pénz a piszokban. Nincs igazam? — és gyorsan kifutott a szobából, a gazdag pedig utána dobott száz leit.

„Férfit találtam ezer között, míg asszonyt ezer közül sem találtam.

Ismeretes Bölcs Salamon életének ama részlete, midőn Asmodáj elhajtotta palotájából olyan messzire, hogy Salamonnak hosszú ideig kellett vándorolni gyalogszerrel városról-városra, míg visszatért Jeruzsálembe. Vándorlása alatt egyízben, mikor szombatra egy zsidó uraság vendége volt, a ház asszonya így szóit hozzá í

— Te azt mondtad, hogy Salamon király vagy. Akkor te mondtad azt is, hogy „férfit találtam ezer között, míg asszonyt ezer között sem találtam.” Hát hogyan merészeltél rólunk ilyent mondani? Lássuk mivel bizonyítod be állításodat?

— Bocsáss meg asszonyom, azonban én azt a megállapítást a ti javatokra tettem. Igenis, a ü előnyötkre. Mert ha azt mondtam volna, hogy sok köztetek a tökéletes, akkor, ha valamelyik férfi elégedetlen az asszonyával, menten elválna, abban a reményben, hogy tökéletesre fog találni. Míg így minek váljon, hiszen Bölcs Salamon is megállapította, hogy ezer között sem talál tökéletesre.

Salamoni ítélet.

A híres pozsonyi Rabbihoz panasszal jön egy szegény asszony. A férje iszákos, semmit sem keres, feleli a felesége keresetét és azonfelül verni is szokta. Ezért feltétlenül válni akar. A Rabbi megígérte, hogy Besden (Rabbi bíróság) elé terjeszti az ügyet, ide megidézték a rossz férjet is.

Az asszony itt is elpanaszolta. Férje nem keres, az asszony keresményét elszedi, iszákos és veri.

A férj semmit sem tagadott, mindent beismert. A Roschbesden (elnök) kérdést intéz a Dájenhez „mi a véleménye?

A Dájen leadja a véleményét: Ezt a házasságot felbontani nem szabad, mert ez egy igen boldog házasság.

Általános csodálkozás. Wie sol? Glücklich?

— Nu, der Mon kriegt, wos dos Weib verdient, dos Weib kriegt, wos der Mon verdient, doi brauch mer ka Get! (Válás).

Borzasztó!

Samulében! A lányunk, a Gizi megszökött a kocsisunkkal!

Samu. Pont vele! Még életemben nem volt ilyen jó kocsisom! Ez borzasztó!

Eltalálta.

Nagyváradon történt. A város egyik gazdag kereskedőjének szép felnőtt leánya van, akinek a kezéért sokan versengtek. A sok kérő közül egyik sem boldogult, mert a különködő és bogaras apósjelölt foghegyről intézte el az összes pályázókat és lehetetlenebbnél le-

hetetlenebb kívánságaival és otromba kérdései vei a legszelidebb fiatalembert is kihozta a sodrából.

Az elmúlt héten azután egy máramarosszigeti fiatalember kopogtatott be háztűznézőbe. Az öreg úrnak ez a fiú sem tetszett és kedvetlenül mustrálta végig, de azért ott fogta ebédre.

Ebéd közben azután szurkálni kezdte új áldozatát.

— Csak okos emberhez adom a lányomat — mondotta.

— Én okos vagyok, — hangzott a válasz.

— Ha okos, mondja meg, hány éves vagyok én — kötődött az öreg.

— Ötven.

— Igaz. De most azután tudni szeretném, honnan tudja ezt.

— Onnan, hogy megtanultam; a száz éves ember egészen hülye. Maga csak félig hülye, tehát ötven éves.

Fordítva.

Blumenthal Izsák Rosch-hasono előtt szokás szerint egy öltözetre való szövetet vett. Otthon mutogatja családtagjainak a szövetet. Mikor a Mórickához kerül, ez kifordítja és a belső oldalát nézi meg.

— Mit nézed te a szövetet visszajáról?

— Nü, mire enyém lesz ez a szövet, már fordított ruha lesz belőle.

A felcserélt amulett

Egy zsidó bérlő beállít a csodarabbihoz és kér két csodatevő amulettet. Egyet feleségének, hogy gyermekei legyenek és egyet saját részére, hogy a gróf földesura, ki eddig gyűlölte Őt — megszeresse.

A Rabbi nagy nedove ellenében adta a kért csoda-amulettet.

Ámde baj történt. A zsidó bérlő örömeiben felcserélte a kapott két amulettet. A felesége nyakára a sajátját és saját nyakára a feleségének szántat akasztotta.

De azért a csodahatás megjött. Ha nem is neki, de részére hozott a gólya gyermeket és a szép feleségét elszerette tőle a grófja.

Adjatok egy pohár vizet.

A öreg — butaságáról ismert — Jankev, éjjel nagyon szomjas lett. Felkelti idősebb fiát „Matche fiam — légy mochel — hozzál nekem egy pohár vizet, nagyon szomjas vagyok.

— Nem hozok én táteleben, hozzon a Rüffke.

— Hát jó, hozzál te Rüffkeiében.

— Nem hozok én tateleben, hozzon az Awrom!

— Gyerekek, hát nem tudjátok, hogy legnagyobb miczwe „kibüd aw woem” (szülők tisztelete). Erre Matche kikiabál az ágyból: „100 in miczwos!”

Rüffke tovább kiabál „200 in miczwos!” Awrom rálicítál „500 in miczwos!”

Erre Awrom veszi az üres poharat, odanyújtja apjának és így szól:

— Táteleben! ich bin dir mechábet (megtisztellek) a miczwéval.

A vallásórjongó.

Egy Ám hoorec, ugratni szerette vastag tréfáival vallásos fivérét.

Egyszer ezt a tréfás kérdést adta fel neki:

— Weisst Du, wenn die Henne an Religionswahn leidet?

— Nu?

— Wenn sie anstatt Eier Tvilem legt.

Csak nem hiszi?

Az átutazó bócher, Zucker nevű vendéglátó báibossnak faluja Rabbijáról csodákat meséli.

— Akár hiszed, akár nem, a mi Rabbink minden hónapban bezárkózik egy hétre szobájába. Ilyenkor egy hétig nem eszik, nem iszik, nem alszik, hanem egész héten a mindenható Jehovával beszélget.

— Hihetetlen. Ki mesélte ezt neked?

— A Rabbi maga,

— O. Hátha a Rabbi hazudik?

— Menj már — hát csak nem képzeled, hogy a mindenható Jehova odaáll diskurálni egy hazuggal.

Meghívta.

A vasúti kupéba beállít a kalauz és a jegyeket kéri. Egyik sarokban kuporodik egy zsidó.

— Kérem a jegyet!

— Kalauzlében én egy szegény zsidó vagyok, a lányom holnap megy férjhez Pesten. A chászenere muszáj utaznom, de nincs pénzem. Hagyjon engem jegy nélkül utazni.

A kalauz jó ember lévén, már menni akar, misor a pad alatt észre vesz egy másik zsidót. Rákiált!

— Hát magával mi van?!

— Üvele utazok, meghívott a chászenere.

Finoman.

Két idegen zsidó utazik egy kupében. Beszélgetnek:

— Was sein Sie eigentlich von Beruf?

— Ich bin Taylor vor Gentelman.

— Was ist das?

— E majl.

Nálunk zsidóknál.

A kikeresztelkedett Rosenzweig leányát szerette volna feleségül venni a vallásos zsidó Stern.

Az új keresztény apa kosarat ad. „Maga jó ember Stern, de nem adom magának a leányomat, mert maga egy zsidó, mi pedig keresztények vagyunk, aztán maga szegény, mi meg gazdagok vagyunk és mégis a pénz a legfontosabb nálunk zsidóknál.

A „jó” óra.

Szemeszter elején mindig élénk volt Pozsonyban Reb Léb Gross szerény rezidenciája. Az újonnan érkezett bócherek ilyenkor jelentkeztek nála, kiket keményen végigmustrált, töviről-hegyire kikérdezett mindenről; hol volt, mivel foglalkozott idáig, mi a feljövételének célja és főleg, miből akar Pozsonyban megélni? Az úgynevezett Unterländerekre következetesen pályázott. Egy ilyen médiumtól, aki már beleizzadt a sok felelgetésbe, kérdezte a végén: és miből akar maga itt megélni?

— Óraadásból, kérem, órákat fogok adni.

— Nagyszerű, fenomenális! Óraadásból? Hát órás maga? És milyen órákat ad? Ezüst, arany vagy platina órákat? Érdekes! Feljön az Unterländer bócher, bemagolja a pozsonyi német cégfelírásokat és aztán — mert ki olyan művelt már, mint ő? — órákat ad. Pompás, pompás

— Kérem, Gross úr, hazulról szegény fiú vagyok, szegény Apámat leütötte a harangkötél, anyám a mikvébe jár fehérneműt mosni

— Enyje, be szellemes! Maga tényleg tud, még idézni is tud, akar egy jó órát? Akar vagy nem akar? Beszéljen!

— Oh, be hálás lennék, hát nem akarok? Kérem Gross úr, hát nem akarok?

— No, akkor menjen innen Köpcsényig gyalog, éppen egy jó óra.

Becsapta a világot.

A pozsonyi hitközségnek közismert alakja volt a félkegyelmű Marthele. Egyszer egy könyvvel a hóna alatt lelkendezve futott végig a zsidó az utcán.

— Egy chümist viszek, egy chümist viszek — kiáltotta minden szembejövőnek.

Azután egy csoport bócherrel találkozott, akiknek nagy büszkén így dicsekedett:

— Becsaptam az egész világot, mindenki azt hiszi, hogy egy chümist viszek nektek, pedig ez nem is chümis, hanem tilem.

Az aranyborjú.

Ezékiel Landau, híres prágai Rabbi idejében egy nagy antiszemita vezért választottak meg a város polgármesterévé. A választás öröme Prága városa nagy dárídót csapott. Természetesen a zsidók sem vonták ki magukat az ünnepségből és ők is vidáman heje-hujáztak. Az új polgármester körsétát tartott az ünnepségen és amikor a vigadozó zsidók csoportjához ért, gúnyosan elfordította az arcát és így szólt Landau Rabbihoz:

— Pont így mulattatok akkor is, amikor az aranyborjút táncoltátok körül.

— Természetes, — felelte szerényen a tudós Rabbi — a zsidók mindig így örültek, amikor ökröt választottak vezetőül.

A plikte.

Két bätlennek, akik közös lakásban laktak, összes közös vagyonuk egy szalmazsák és egy gemóre volt. Egy szép napon két végrehajtó jelent meg a szegényes szobában és adóhátralék fejében a közös vagyont — a gemórét és a szalmazsákot — elszállította. A két bätlen az aktus után szomorúan nézett egymásra a most már egészen csupasz szobában, végre az egyik bätien megszólal:

— Mond Slomo, kinek a tanítását követik ezek? Mert tudod, hogy a gemoréban vita folyik arról, hogy az éjszaka milyen célt szolgál? Az egyik tanaita szerint az éjszaka alvásra van szánva, a másik szerint tanulásra. Már pedig, ha ezek az egyik tanaita tanítását követnék, hogy az éjszaka alvásra van szánva, miért vitték el a szalmazsákot? Ha pedig a másiknak a tanítását követik, hogy az éjszaka a tanulásra van szánva, miért vitték el a gemórénkat? Hogy érted te czi'í

— Te bätlen, — torkolta le a másik — hiszen azért jöttek ketten. Az egyik az első tanaita tanítását követi, a másik a másodikét és most van köztük egy pikte

Ki sziszá.

Galiciának egyik híres mágidja még a világháború előtt faluról-falura vándorolt adományokat gyűjteni, hogy három ártatlanul halálraítélt zsidó jogi védelméről gondoskodhasson. Éppen a „Ki sziszá” heti szidra idejében egyik nagyobb városba érkezett, ahol a zsidók tömegesen keresték fel, hogy megismerhessék a híres mágidot. A mágid, amikor látta, hogy a nagy érdeklődés miatt már életveszélyes a tolongás a lakása előtt, ezekkel a szavakkal fordult a tömeghez:

— A heti szidrában ez áll: „És mondta isten Mózesnek, vegyél minden zsidótól fél sékelt, így meg fogod tudni a zsidók számát és a zsidók mentve lesznek a haláltól a számlálásnál.” Nos, — folytatta a mágid — ha Isten meg akarja menteni a zsidókat a haláltól, úgy sékel nélkül is meg tudja tenni. De Isten ismerte a zsidók természetét. Tudta, ha azt fogja mondani Mózesnek, hogy számlálja össze a zsidókat, akkor minden zsidó igyekezni fog, hogy elsőnek kerüljön sorra és így életveszélyes lesz a tolongás. Azért mondta: végy mindenkitől egy fél sékelt, mert tudta, hogy akkor a zsidók úgy fognak gondolkodni t tudja Mózes, hogy hol lakom, miért siessek úgy. így van ez itt is. Halál ellen járok küldöttségben, nem vendégségbe jöttem. Ne siessetek hát hozzám, én megyek hozzátok, csak készítsétek el a sékeleket

Az asszony és a ló.

Egy szegény rongyszedő zsidónak meghalt a felesége. A szegény zsidó a részvétlátogatókkal, akik felkeresték, egész vidáman elszórakozott és cseppett sem mutatta, hogy átérzi a csapás súlyát.

Néhány hét múlva kimúlt a gebéje, amellyel a falukat járta vásárról-vásárra. A szegény zsidó most már vigasztalhatatlan volt és hangosan zokogva róttá az utcákat. A falu Rabbija magához hívatta a zokogó Zsidót és így feddte meg:

— A feleséged halála után egészen vidám voltál, most, mikor megdöglött a gehéd, így kétségbe vagy esve? Ez már mégsem illik,

— Hogyne lennék így kétségbeesve, hiszen mikor a feleségem meghalt, mindenki azzal vigasztalt, ne bu-

suljak, mert szereznék nekem új asszonyt, szebbet és jobbat is. De most, hogy a lovam megdőglött, senki sem vígasztal azzal, hogy legalább olyan gebét szereznek, amilyen szegény pára volt.

A stráf.

A háború alatt egy idősebb urat besoroztak katonának. Érettségije ugyan nem volt, de megkapta az úgynevezett intelligenc-stráfot. Megkérdi tőle egy ismerőse a kávéházban, hogy mi az a sárga stráf a karján.

— Ez a stráf? Das ist ein Gottesstraf — feleli melankolikusan a vén harcos.

Szemtelenség.

Roth beperelte Grünt, hogy tartozik neki 1000 koronával. Grün tagadta a bíró előtt, hogy valaha is kölcsönzött volna neki Roth egy fillért is.

Bíró i Leteszi erre az esküt?

Grün: Megesküszöm akár százszor.

Grün letette az esküt, Roth elvesztette a pert, még költséget is kellett neki fizetni. Mikor kijönnek a bírótól, méltatlankodva szól Grün: Látod Roth milyen rossz ember vagy, rongyos ezer koronáért kényszerítasz engem hamisan esküdni.

A szalonna.

A nagyeszű, jó kedélyű Samassa, még püspök korában együtt utazott Kohn főrbival. Beszélgettek, majd a püspök ugratni akarta Kohnt. Mondja, kollegám, mikor fog Ön szalonnát enni?

Kohn: Mikor? A püspök úr lakodalmán! Volt a találó válasz.

Alapos felelet.

Mózes: Legalázatosabb szolgája gróf úr! Mi újság gróf úr?

Gróf: (ugratni akarván házi zsidóját.) Nagy újság van Mózsi. Ma Jeruzsálemben egy zsidót meg egy szamarat fognak elégetni.

Mózes: Gróf úr, milyen szerencse, hogy mi ketten nem vagyunk ott.

A magyarázat.

Egy híres tudós Rabbi érkezett egyszer egy kisebb hitközségbe szombatra. Természetesen az első hellyel tisztelték meg a templomban. A mincha ima után az egyik szomszédja, aki mindenáron ismerkedni akart a nagy Rabbival, tudákosan kérdeztet

— Éppen most mondtuk: Odom uvhémo tajsia hasem — embert és barmot megsegít az Isten — de hát, hogy kerül így közvetlenül az ember a behémo mellé!

— Nem tudom — válaszolt a Rabbi —, a samesz állított ide.

A ros-kahalal.

A K.-monostori ros-kahalal szerette volna az egész környéknek tudomására juttatni, hogy milyen nagy tisztséget tölt be. Sokáig törte a fejét valami ügyes ötleten, nehogy dicsekedésen kapják rajta. A múlt héten azután bement a legközelebbi városkába, N.-bányára és az István-szálló körül csoportosan álló zsidók közé vegyült. Hamarosán szóba elegyedett a hitsorsosokkal és néhány percnyi barátkozás után ezzel a kérdéssel lepte meg őket:

— Mondják uraim, ki itt a ros-kahalal, mert K.-monostoron én vagyok . . .

Mivel tartozom.

Egy öreg zsidó fát vágott a gazdag hírében áííó Náthán boltosnál. Mikor a munkát befejezte jelentkezik a munkabéért.

— Mivel tartozom? — kérdi a boltos.

— Honnét tudjam én, hogy mivel tartozik? Nekem fizessen a munkámért 1000 koronát.

A póruljárt csillagász.

Bal Even Ezra, a híres csillagász, tudományokban gazdag, de anyagiakban nagyon szegény ember volt. A felesége halála után minden idejét az égbolt titkainak kifürkészésére fordította és nap-nap után estétől reggelig tanulmányozta a csillagok járását, amiből hozzáértő ember előre meglátja az emberek sorsát. Egy éjjel meglátta az egyik csillagban, hogy messze tőle lakik egy özvegyasszony, akire nagy szerencse vár. A szegény csillagász senkinek sem szólt a felfedezésről és elhatározta, hogy az asszonyt, mielőtt még a szerencse elérné, feleségül veszi és így ő is részese lesz a szerencséjének. Úgy is tett. A lakodalmat követő éjszakán megkereste a felesége szerencsecsillagát és megrökönyödve olvasta ki a csillagképből, hogy a felesége a szerencsét már el is érte . . .

A szótartó.

Reb Mechel nagyon szegény volt és koldulásból tartotta el az egész családját. Egyszer aztán férjhez adta az egyik lányát egy szegény bócherhez. Esküvő előtt a vőlegény megkérdi az apósától, hogy tulajdonképpen miből fognak élni?

— Nézd fiam, — feleli az após — régi szokás szerint három évig a házamba veszlek és ugyanazt a kosztot fogod enni, amit én, majd aztán valahogy csak meglesztek.

Esküvő utáni napon Reb Mechel szokott koldulási körútra indult és magával vitte fiatal vejét is. A jószívű emberek — mit tehettek volna egyebet — az öreg koldus vejét is elláták étellel, de kikérték maguknak, hogy máskor is vendéget hozzon magával.

— Bocsánat, — felelte — reb Michel indignálódva — ez a fiatalember a vejem, akinek megígértem, hogy három évig ugyanazt a kosztot kapja amit én. Hát csak meg kell tartanom a szavam.

Mölave de malke.

Szombat este a hitközség egyik korifeusa meghívta magához az előkelőségeket egy csésze teára. A meghívottak között történetesen volt egy zsugoriságáról közismert nábob, aki hat kockacukrot rakott a teájába, míg a többiek öttel is megelégedtek. A házigazdát, aki ezt észrevette, nagyon bántotta a dolog és meg is kérdezte az illetőt, hogy otthon is olyan bőkezű szokott lenni?

— Otthon? Az más! De idegenben nem lehet disznó az ember! — válaszolt a világ legtermészetesebb hangján a kérdezt.

Gazdag nagylelkűség.

A gazdag ember egy udvaron lakott a szegényemberrel. Egy rzep napon a gazdag ember férjhez adta a leányát. Nagy esemény volt és mindenki boldog volt, ha jelen lehetett az esküvőn. A szegény

reb Chájem is biztosra vette, a házigazda őt is megtisztelti azzal, hogy meghívja a vacsorához s ebben a reményben az egész napot átkoplalta a nagy várakozásban. De a nagy zűrzavarban az örömapa bizony megfélekedett a szomszédjáról. Telt-múlt az idő, már este lett és reb Chájem a csalódottság keserűségével fogyasztotta el a maga szerény vacsoráját, azután nagybusan álomra tért. De nemsokáig aludhatott, mert valaki hirtelen erősen megzörgette az ablakát. A szegényembernek felvillant a szeme örömeiben. Hát mégis eljöttek érte és őszintén sajnálta már, hogy megvacsorázott. De azért tőle telhető gyorsasággal magára rántotta ünneplő ruháját. Az öltözködés azonban mégis lassan mehetett, mert künn megint megzörgették az ablakot és a gazdag örömapa türelmetlenül szólt be:

— A giten Abend reb Chájem. Aber kirnen sie schojn die Lewone mechades sein!

A peches kártyás.

Reb A. M. híres talmudtudós volt, de volt egy nagy szenvedélye, borzasztóan szeretett kártyázni. A legtöbbször estétől-reggelig egyfolytában verte a blattot.

Egy ilyen kártyacsata alkalmából éjfél tájban rohan be a cselédje a kávéházba és jelenti, hogy a felesége fiút szült.

A. gyorsan haza siet felesége keserű szemrehányásokkal fogadja:

— Alle malóchen sind mir beigestanden, hogy nem történt semmi bajom; ilyen nehéz órákban magamra hagytál . . .

— Úgy kiált fel a férje —, most már tudom miért nem sikerült egész este egy kvart ász kasszát összehozni, mert az összes királyok (malochen) nálad voltak.

Elutasított kérelem.

Egyik szomszéd város orthodox hitközsége új temetőt nyitott. A hitközség azzal a kérelemmel fordult a város polgármesteréhez, hogy a temető bejáratánál ezt a felírást alkalmazhassa: „Feltámadunk”.

A polgármester a kérelmet ezzel a rovta indoklással utasította el:

„Még csak az kellene.”

Nehéz válóper.

Tíz évi házasság után válni akarnak kölcsönös beleegyezéssel Klein Mózes és neje. Megjelennek a Rabbinál. Az öreg bölcs szeretné őket kibékíteni, de maradnak mindketten a válás szándékánál.

— Van-e gyermekük? kérdi a Rabbi.

— Van. Három van és ezen veszekszünk a legjobban. Én akarok kettőt — a feleségem is kettőt akar a hároból. És ennél a pontnál egyikünk sem tágít. Itt adj bölcs tanácsot Rabbi.

A Rabbi: Megfogadjátok, hogy tanácsomat teljesítitek?

— Megfogadjuk Thorára tett kézzel.

— Rendben van. Ha akarjátok, el foglalok választani benneteket, de mindkettőtöknek két-két gyermek kell. Úgy legyen. Most menjete haza, igyekezzetek fékezni haragotokat, éljete együtt tovább, addig, míg az Isten áldása még egy gyermeket ad, akkor mind-egyiknek ítéletek két-két gyermeket.

A válni akarók szomorúan együtt hazamentek. Két év múlva találkozik velük a Rabbi. No mi újság a válással Kohn?

— Baj van Rebbelében. Megint várni kell. Megint páratlan a gyermekek száma, mert a feleségem ikreket szült.

Az igazság.

Egy sánta és egy vak koldus együtt jártak kéregetni. Egyik házban egy tál ételt tettek eléjük. A két koldus összemarakodott az ételen, majd abban állapotok meg, ha az egyik többet eszik a közös ételből, mint a másik, úgy köteles eltérni egy pofont.

A megállapodás után leültek falatozni. Néhány perc múlva a vak koldus pofonvágja a sántát.

— Mi az, megbolondultál? — méltatlankodik a sánta.

— Hogy én nem ettem többet, mint te, — okoskodik a vak — már abból is kitűnik, hogy te nem ütöttél engem pofon. Ha pedig én nem ettem többet, akkor te ettél többet és így jár neked a pofon.

Amikor a Rabbi szállását megváltoztatja.

A szomszéd falubeli Rabbi egyszer évente el szokott látogatni hozzánk s évek óta reb Herschnél, községünk egyik oserjénéi száll meg. Néhány héttel ezelőtt megint eljött a Rabbi, de mert reb Hersch éppen nem volt otthon, reb Smielnél szállt meg. Néhány óra múlva, amikor reb Hersch hazaérkezett és a szállásváltoztatásról értesült, elment a Rabbihoz és ezt mondta:

Igazán kellemetlen, hogy a Rabbi szállást változtatott. De ha már megtette, arra kérem, ezentúl ne változtassa meg szállását.

Az óra és a tülef.

Csongrádon reb Benjámín, a samesz, egyszer egy níkkeiórát vásárolt. Az óra azonban mindjárt másnap felmondta a szolgálatot — megállít. Reb Benjámín haragra lobbant, visszavitte az órát az óráshoz és köve-teíte, hogy adja vissza a pénzét.

— Jó ez az óra, — bizonykodik az órás — ha megáll, meg kell egy kicsit rázni.

— Mit gondol maga, meg vagyok én bolondulva? — ríposztzik a samesz. — Hát órát vettem én ma-gától vagy tülefet?

Ki a marha?

Silberstoch Jakab, gazdag gyáros, goromba ter-mészetű ember lévén, gyakran ordítóz személyzetével. Egyszer Kohn Pinkász nevű könyvelőjére ráordít;

— Hát én vagyok egy marha vagy maga Kohn egy marha?!

Mire Kohn meghajtja magát és udvarias hangon válaszol:

— Oh kérem, főnök úr nem tartana tíz évig oly könyvelőt, aki marha.

A jó szemüveg.

Egy hencegő ficsúr bemegy egy optikushoz szem-üveget vásárolni.

— Jakab, jót adjon.

— Ez a legjobb, legpontosabban lát rajta.

A ficsúr felteszi a szemüveget, tanét az optikusra:

— Igaza van, jól látok rajta. Én egy gazembert látok most rajta.

— Tessék csak ide adni, én is kipróbálom, mond az optikus. Felteszi a szemüveget, ránéz a ficsúrra és flegmával mondja:

— Igaza van, én is gazembert látok rajta.

Becslés.

Ósi szokás jogán gyakorlattá vált a pozsonyi rabbiiskolánál, hogy a zsidó esküvőkön két kiküldött bachur jelent meg, kik közül az egyik (rendesen az idősebb), rövid, talpraesett beszédben meggratulálta a mátkapárt és felkérte, hogy örömnapja alkalmából emlékezzék meg a rabbiiskola segítő egyesületéről. Az ifjabbik bachur ekkor a tőle telhető legudvariasabb kézmozdulattal felnyitotta a magával hozott elég hosszú, elég súlyos emlékkönyvet és mosolygós ábrázattal invitálta a vőlegényt, hogy nevét, az adományozási összeggel együtt, a többi „hallhatatlan” mellé bejegyezze.

Ezt a műveletet sarcolásnak (németül: beschatzennek) nevezték, mely elnevezés idővel aztán schätzen (becslést végezni) szavá cserélődött.

Egy nagyon előkelő, nagyon fukar bálboss leánya esküvőjén (a vőlegény abszolválta pozsonyi bócher volt) is megjelent két gálába öltözött rabbijelölt, de mielőtt a szónok elkezdhette volna, a fukar após (jiddisül: Schwer, a német Schwäher szóból) tudván, hogy ez pénzbe kerül, a vőlegényre mutatva, ironikusan kérdi tőlük:

— Ihr seit gekommen schätzen wie schwer der Ochs ist?

— Im Gegenteil! — hangzik a rögtöni válasz — wir wollen schätzen, wie ein Ochs der Schwer ist ! . . .

A következetes.

Jakobovits Májér, nemegyei terménykereskedő, egy szeptemberi napon eladott öt vágón házéit egy váradi kereskedőnek márciusi szállításra. Formális kötlevelet is adott az ügyletről és felvett előlegül ötszáz koronát. A szállítási terminuskor a búza ára „arcátlanul felemelkedvén”, Jakobovits nem szállított. Hiába szólította fel őt levélileg, majd sürgönyileg, sőt direkt küldönc útján a váradi kereskedő a szállításra, Jakobovits mégsem szállított. A váradi kereskedő régül személyesen utazott Nemegyére és a kötlevéllal kezében kérdőre vonja Jakobovitsot, miért nem szállít?

— Wajc iz gestiegen, ich hab cheruteh afn mékech (a búza ára emelkedett, megbántam az üzletet) — feleli Jakobovits.

— Miféle beszéd ez, — szörnyülködik a váradi — én Önnek előleget adtam, de főképpen itt van az írásbeli kötlevél!

— Sollen Sie wissen — szól most már indulatosan Jakobovits — ich bin a konsequenter Mensch, az ich zug, dass ich hab cheruteh, dann hab ich cheruteh!

Szolgabíró és Mózes.

Egy szolgabíró előtt megjelenik két perlekedő zsidó, hogy tegyen ügyükben igazságot. A két zsidó egyszerre beszélt, lármázott, hadonászott, szidta egymást. Hiába csitította őket a szolgabíró, hogy egyszerre csak egy beszéljen. Hiába az egyszerre hadarás, kiabálásból még a tényállás sem volt megállapítható. Végre a békétüléséből kifogyott és elkergette a két zsidót mondván

— Szegény bibliai Mózes! Én két lármázó zsidót nem tudtam elhallgattatni. Mennyire sajnállok téged és mennyire csodállak, hogy 600.000 zsidót tudtál lecsendesíteni.

Mi köze hozzá.

Balboss: Rebbe, azt beszélük, hogy a cseléded másállapotos.

Rebbe: Mi közöm hozzá, nekem?

Balboss: Igen, de azt mondják, hogy tőled.

Rebbe: Mi közötök hozzá nektek?

Mit gondol.

Chasse néni (mikor az új pár haza megy)

— Ruffke kisasszony, fogadjunk egy pusziba, hogy kitalálom mit gondol

— Pfuj! Szégyelje magát. Maga disznó

Igaza van.

Egy nagyon csúnya zsidó asszony jön a tokaji Rabbiboz:

— Rebbelében, én a legjobb feleség vagyok és a férjem mégis válni akar tőlem.

Rabbi: Na! Es milyen okból akar válni?

— Azt mondja, hogy olyan miess (csúnya) vagyok, hogy nem tud rám sem nézni.

A Rabbi átszól a szomszéd szobában tanuló böcberhezi Madche, bozd be a „Morgen Avrobomot” (zsidó törvénykönyv).

Az asszony azt hiszi, hogy a bölcs Rabbi a zsidó könyvben valami passzust keres az ő esetére.

A Rabbi elé teszik a hatalmas könyvet. Kinyitja, megkeresi benne a bent felejtett szemüvegét. A szemüvegén át jól megnézi a panaszos asszonyt. Kezével legyint:

— Der Mon hat Recht! (Férjednek igaza van).

A túlvilági üdvösség.

A híres dubnói mágid, egyszer egyik előregedett kollégájának adományokat gyűjtött. Újában betért egy gazdag öreg zsidóhoz is, aki azonban egy fillért sem akart adni. A jószívű mágid nem mutatott haragot, szó nélkül sarkonfordult csak az ajtóból szolt vissza:

— Neked is részed lesz a túlvilági üdvösségben»

Az öreg zsidó e szavak hallatára a mágid után szaladt és kérte, hogy magyarázza meg szavainak értelmét.

A mágid készséggel tett eleget a kérésnek ilyenformán í

— Volt egyszer egy hozzád hasonló zsidó, aki életében sohasem adakozott, de végrendeletileg meghagyta, hogy összes, ingó és ingatlan vagyonát pénzzé tegyék és vele együtt temessék el» Az örökösök szó szerint teljesítették a kívánságát. Amikor Isten ítélőszéke elé került, legnagyobb bűnének az találtatott, hogy a vagyonából sohasem adott a szegényeknek. O azonban azzal védekezett, hogy a földön élő emberek között nagyon sok a csaló, vannak gazdagok is, akik kéregetnek. Ezért magával hozta a vagyonát, hogy osszák szét az égben, ahol mindenki igazságos.

— A gazdag zsidó érvelését el is fogadták az égben és az ítélet úgy szolt, hogy ha még két embert találnak, aki a másvilágra vitte a vagyonát úgy egyenesen a menyországba kerülnek mind a hárman. Hosszas keresgélés után csak egyet találtak Korachot.

— Nos hát, — fejezte be a mágid meséjét — ha te is oda viszed a vagyonodat, akkor már hárman lesztek és részetek lesz a túlvilági üdvösségben.

A harmadik osztály.

Egy krakéler balboss utazott egyszer egy harmadosztályú vasúti kocsiban, A borosjenői állomáson felszállt a kocsiba egy falusi Rabbi is. A bálboss gúnyos arccal kérdi:

— Mi az Rabbi, maga is harmadosztályban utazik?

— Nézze, felelt a Rabbi — a Rabbik között osztálykülönbségek vannak. A budapesti Rabbi az egy elsőosztályú pap, hát az első osztályban utazik, a nagyváradai Rabbi az a második osztályban utazik, egy ilyen szegény falusi Rabbi mint én, csak a harmadik osztályban utazik. Csak azt nem tudom, hogy ilyen elsőosztályú „azesz ponem” mint maga, hogy kerül a harmadik osztályba.

Miért nincs hívője?

Reb M. P.-hez, a volt nagykárolyi főrabbihoz, aki kimondottan chászidellenes volt, betért egyszer a szanzi Rebbe egyik hívője. A főrabbi heves szemrehányásokkal illeti vendégét chászid volta miatt és megkérdi tőle, hogy ő neki miért nincs annyi hívője, mint a szárzi Rebbenek, holott ő is tehetséges, tudós ember hírében áll.

— Az én Rebbem — válaszolt a vendég — mégis csak tehetségesebb mint a főrabbi úr, mert ő minden ember gondolatát ismeri és ezt a képességét minden hívőjére is átruházta.

— Úgy? Akkor maga is megtudja mondani, hogy én most mit gondolok.

— Hogyne!

— Nos akkor halljuk.

- „Hogy Isten mindig szemünk előtt van.”
- Nem igaz! kiáltott fel örömmel a Rabbi.
- Úgy? hát látja éppen azért nincs a főrabbi úrnak hívője.

Élelmes konkurrencia.

Mára marosszigeten történt, az alábbi eset, az üzleti leleményesség hazájában.

Az egyik forgalmas utcán három zsidó szabóműheíy volt, amelyeknek tulajdonosai versengve multák egymást fölül az ötletesebbnél-ötletesebb reklámokban. Történt, hogy egy reggel A., aki már kifogyott minden komoly ötletből, a következő hirdetést akasztotta ki ablakába: „A. Európa legjobb szabója”

B. nem sokáig maradt adós, másnap reggel az ő üzletén ez a reklám díszelgett: „B. a világ legjobb szabója”.

C. akit most már a földtekéről egészen kitértak és aki már csak egy más bolygóra hivatkozhatott volna, néhány percnyi gondolkodás után, diadalmasan akasztotta ki a tábláját: „C. az utca legjobb szabója.”

Visszavágott.

Frida Fein, gazdag özvegyasszony, nagyon szeretete egyetlen leányát és nem igen akart tőle megválni, így bizony gyakran utasított vissza haragosan egy-egy kérőt, különösen ha a szerencsétlen fiú szegény is volt. Történt egyszer, hogy egy szegény, de jóra való ifju megkérte a leány kezét, de az anya ezekkel a szavakkal utasította vissza:

— Mit akar, maga éhenkórász, a leányom kezét? Maga talán megbolondult?

— Mit gondol, ha nem volnék megbolondulva, éppen a maga lányának a kezét kérném meg? vágott vissza az önérzetes fiú.

Egyszer.

Van Pesten a sok színház között egy színház, ahol nagyon ritkák a táblás házak. Sőt a felházak is ritkák és nem túlozunk, ha ugyanezt állapítjuk meg a negyedházakról is. Az igazgató, a helyettes igazgató, a titkár s a színház szűkebb vezérkara minden áldott nap összeül és minden áldott nap találnak valami kifogást, ami az üres házat indokolja.

— Ma kabaré van a Vígszínházban — mondják.

Vagy ezt:

- Ma van a Vörös malom századik előadása.

Másik napon ezt:

— Ma premier van a Nemzeti Színházban,

Esetleg ezt:

— Nagyon hideg van.

Sőt ezt is:

— Nagyon meleg van a színházban.

Ilyen és ehhez hasonló megállapításokkal vigasztalják önmagukat. Tegnap azonban, mikor újra összeültek, senkinek nem jutott az eszébe elfogadható mentőötlet. Végre megszólalt az igazgató:

— Istenem! Hát egyszer szabad nálunk is üres háznak lenni

Kérdezd a kalapomat.

Löwi sétált az Andrássy-úton, szél kerekedett és lefújja fejről vadonatúj sábesz kalapját. Löwi észnélkül iramban fut a guruló, repülő kalapja után.

Szemközt jön egy ismerőse, a Mayer. Rákiált Löwire:

— Hova szaladsz úgy Löwi?

— Mit tudom én? Kérdezd a kalapomtól!

Ki tud nagyobbat hazudni?

Két zsidó vitatkozik egy pesti kávéházban, de nem tudják egymást argumentumokkal meggyőzni. Végül az egyik felajánlja, hogy annak legyen igaza, aki nagyobbat tud hazudni. A másik fél elfogadja a feltételeket és mesélni kezd:

— Valamelyik este húszan körülfogtak és a Dunához akartak cipelni. Kétségbeesésemben segítséget kértem az Istentől, hogy csak most az egyszer könnyűlőn rajtam. És az Úr valóban csodát művelt. Hirtelen szárnyaim nőttek, felemelkedtem a levegőbe s egy pillanat múlva a lakásom előtt voltam

— Láttalak . . . felelt jéghideg flegmával a másik.

Miért dohányoznak a nők.

Egy híres caddiktól megkérdezték egyszer, miért dohányoznak a nők, mire a caddik így válaszolt:

— Addig, míg a férfiak csak hétköznapiakon (és szombaton nem) dohányoztak, a dohányzás Micsvesz esze s'házmán grume vö nusím pötirin volt (ugyanis a Talmud szerint a nők csak ama parancsolatokat kötelesek teljesíteni, melyek nincsenek időhöz kötve, tehát míg a férfiak csak hétköznapiakon dohányoztak, addig a nők nem voltak kötelesek velük tartani, hisz időhöz volt kötve, mert szombaton nem dohányoztak). Most azonban, hogy a férfiak szombaton is dohányoznak, ez Micsvesz esze s'lo házmán grume vö nusím hajovesz (tehát nincs időhöz kötve, mert úgy hétköznapon, mint szombaton dohányoznak, tehát a nőknek is kötelességük velük tartani), ezért van az, hogy a nők is dohányoznak.

Amikor a sadchen kiesik a szerepéből.

Egy gazdag, öreg agglégényhez beállított egy sadchen és mindenáron rá akarta beszélni a hátasságra.

— Lássá, milyen rideg a maga élete — mondja a sadchen. Egész nap a kávéházakban és vendéglőkben ül. Este hazamegy, nincsen senkije, kihez egy szót szóljon. Hát élet ez? Én szegény ember vagyok, egész nap lótok-futok egy kis kereset után. Este fáradtan hazamegyek. Elembe szaladnak a gyermekek — sollen leben. Mind a nyolc egyszerre kérdi: apuka mit hoztál? A feleségem — az Isten tartsa meg — kezd hozzám beszélni, a kis csecsemő elkezd sírni, a nagyobbak lár-máznak. A feleségem csak beszél és beszél, a kicsi sír és sír. Bár sohasem ismertem volna meg a házásátet.

Fordított világ.

Amikor a múlt század hatvanas éveiben Málbilt Bukarestben főrbbívá választották, megfigyelte, hogy a templomban csak snóderolnak, de az ígért adományokat nem fizetik ki, amikor pedig a Tóráat körülhordozzák, mindenki csak a kezét érinti a Tórához és a kezét csókolja meg.

Egy dróséja alkalmából Málbilígy korholta híveit:

— Fordított világot látok itten! Szokás szerint szájjal csókolnak és kézzel adnak, de itten kézzel csókolnak és csak szájjal adnak.

Gyermekszáj.

Tanti: Te Slajme, ne csinálj mindig olyan csúnya grimaszokat. Egyszer úgy marad a szád és egész éic-teâte csúnya maradsz.

Slajme: (rábámul tantijára.) Ugye tante, te is grimaszokat csináltál gyerekkorodban?

Az előkelő kiszolgálás.

Rabbi Jecheszkei Neutraer, a nyitraiak egykor híres főrabbija egyik nyáron több héten át egy fürdőhelyen tartózkodott, ahol azonban a kiszolgálás annyira hiányos volt, hogy a főrabbi kénytelen volt csizmáit minden nap saját maga kitakarítani, nem akarván, hogy poros csizmáival a sok fürdővendég előtt feltűnést keltsen.

Mikor aztán hazaérkezett, a hitközség több előkelő tagja, élükön az elnökkel, meglátogatták őt és a viszontlátás örömeitől sugárzó arccal tudakolták, hogy miként érezte magát a fürdőn; hogy telt el az ideje és volt e sok tiszteletben része?

— Hát az idő jól telt, pénzem is volt bőven és hogy mennyire tiszteltek? Képzeldék el ki pucolta ki minden nap a csizmámat?

— Ugyan ki, kíváncsiskodtak többen is egyszerre?

— Egy főrabbi! — válaszolja Rabbi techeszkel — úgy bizony, egy főrabbi ... a nyitraiak főrabbija.

—

Miért van annyi vétke a Rabbinak?

Valaki azt kérdezte egy Rabbitól, hogyan van az, hogy Jom kipur napján a Rabbi épügy verdesi a mellet a bűnbánós imák elmondásánál, akárcsak az utolsó halandó? Hol, miképpen követheti el azt a végtelen sok bűnt és vétket?

A Rabbi így felelt: Tudvalevő dolog, hogy a Rabbi hivatásánál fogva egyre inti híveit, hogy jobb útra térjenek, noha kár és vétek minden egyes szóért, mert úgy sem hallgatnak reá. Most képzelje, hogy ilyformán egy hosszú esztendőn át mennyi bűn és vétek halmozódik fel a szegény Rabbi terhére.

Nincs különösebb mondanivalója.

A fiatal rabbi jelöltet meghívták próbaszónoklatra. Pénteken este, a dús vacsora után, még át akarta tartani a szépen összehozott prédikációt. De a fáradtság; csakhamar elnyomta, kezéből kihullott a beszéd kézírata, melybe belekap a szombati gyertya lángja és porra ég. Reggel rémülten ébred a szerencsétlenség tudatára a fiatal rabbijelölt. Oda van a szép szónoklat. Egyetlen szavára sem emlékszik.

Kétségbeesésében elhatározta, hogy ágyban marad, hiszen amugyis beteggé tette a szerencsétlenség. Ezalatt a gyülekezet türelmetlenül várta jövő lelkipásztorát. Sächrisz befejeztével el is küldték hozzá a sameszt, aki azzal tért vissza, hogy a Rabbi beteg. A türelmetlenség általános sajnálkozássá enyhült és maga a Ros Hakol indult el a beteg látogatására. Az elnök, aki történetesen orvos volt, csakhamar visszatért, de nem sietett a hívek kíváncsiságát kielégíteni.

A türelmetlenség végül tetőfokra hágott és most már hangosan követeltek felvilágosítást a beteg papjelölt állapotáról. Minden oldalról felzúdult a kérdés:

— Was fehlt dem Ruf?

Mire az elnök lemondó egykedvűséggel legyintett:

— hat nichts zu sagen.

Leányának jövője.

Blau: Kedves Mayer, te olyan gazdag vagy és egyetlen leányodat, Lottikát a pénztárosodhoz adod férjhez, egy rongyos hivatalnokhoz.

Abelesz: Tudod én jó apa vagyok. Gondoskodom leányom jövőjéről. Ha az a gauner egyszer a kasszámmal pléte megy, legalább a leányom is élvezze a pénzemet.

A szellemes Rabbiasszony.

Jánkev Smielnek volt egy leánya, aki állandó cselédje volt az udvarban lakó Rabbiasszonynak. A Rabbiné híresebb volt a fukarságáról, mint a jóságáról. Mindig azzal biztatta a lányt:

— Nem baj fiam, csak dolgozz, majd veszek neked egy selyemblúzra valót.

A leány, mikor már megunta a sok ígéretést, beállított asszonyához és kérte, váltsa be végre ígéreteit. A Rabbiasszony a leány nagy csodálkozására egy pár patentkapcsot adott át neki.

— Nesze — mondotta — itt a selyemblúzra való.

A leány csak bámult.

— No, mit nézel, — mondotta a Rabbiné — ha nem akarsz selyemblúzra tenni, teheted barchetblúzra is.

A megrögzött anticionista.

Reb Cemach, jámbor, vallásos és egyben, szintén vallásosságból, megrögzött anticionista is. Egyszer egy baráti összejövetelen, amelyen csupa anticionista volt jelen, Reb Cemach a következőképpen nyilatkozott:

— Ha én Rotschild volnék, egy csapásra végett vetnék az egész cionizmusnak!

Az összes arcok kérdőjelekké váltan fordultak feléje:

— Hogy-hogy?

— Egész egyszerűen. Megvinném egész Palesztinát, még a határköveket se hagynám ki. Azután benépesíteném csupa becsületes anticionistával. Akkor tudom nem volna cionizmus a világon.

Keveruvosz.

Elul havában egy zsidó, aki szokás szerint egyik hozzátartozója sírjához zarándokolt, halija, hogy a szomszéd sírnál egy öreg zsidó jajveszékkel keservesen és szívettépően kiáltozza:

— Oh miért haltál meg, óh miért haltál meg!
A zsidó kíváncsi volt megtudni, hogy kit gyászol?
szomszédja ennyi fájdalommal és elolvasta a sírkő feliratát: „Itt nyugszik N. N., meghalt 65 éves korában”.
Mikor azután a szomszédja egyre szívettépőbben zokogott, részvétellel fordult hozzá:

— Miért siratja olyan keservesen ezt az embert,
— kérdezte — hiszen már öreg volt, amikor meghalt,
— Hogyne siratnám, — zokogja a másik — hiszen a feleségem első férje volt.

Az előrelátó Rabbi Jehuda.

Egy jómódú, de nagyon fősvény zsidó, meghívott egy fiatal bóchert széderestére. A vacsoránál a bóchernek a bort pálinkáspohárban szervírozták fel. Amikor a tíz csapást elmondták és a szokásos tíz cseppet a pohárból kifreccsentették, a bóchernek egy csepp bor sem maradt a poharában. Hogy a házigazda figyelmét erre a körülményre felhívja, kérdést intézett hozzá ilyenformán:

— Rabbi Jehuda a tíz csapást három jelszóban foglalta össze (decách, adás, beácháv). Szerinte csak három cseppet kell kifreccsenteni. Miért tette ő ezt?

A házigazda nem tudott kielégítő magyarázatot adni, de a bócher megfélelt:

— Rabbi Jehuda előrelátó ember volt, mint minden bölcs. Tudta, hogy lesznek fősvény bálbóssok, kik

a bóchernek csak pálinkás pohárban fogják adni a bort. Ha a tíz csapást sorjában elszámlálják és tízszer fognak a pohárból freccsenteni, úgy fognak járni mint én, aki- nek nem maradt egy csepp bor sem a pohárban.

Semoné eszré.

Saul Ehrenfeld, az országos hírű szikszói Rabbi fiatalságának javarészét a pozsonyi jesiván töltötte. Itt friss temperamentumával és élénk eszével tűnt fel. Nem volt az a helyzet, amelyben a fiatal talmudista gyorsan fel nem találta volna magát. Az ilyen fiatalemberrel a jesiván nagyon szerettek évdöni.

A jesivának akkoriban volt egy egészen magábanálló jelensége: Léb Grósz. Kítünő talmudista volt. de már élemedett férfi, aki nem nősült és öreg korát is ott töltötte a fiatalok között. Tudománya és évei bizonyos tekintélyt szereztek neki, amit azonban egyszer-másszor epés szellemeskedésével lerontott. Ez történt Saul Ehrenfelddel való esetében is.

Egy alkalommal Léb Grósz odaállott a fiatal talmudista elé.

— Mondja csak Ehrenfeld — kérdezte — tud ön jól számolni?

— Szabad óráimban felelt a fiatalember — matematikával szórakozom. Persze, hogy tudok számolni.

— Akkor fejtse meg a következő tételt: A fősvény egy garasért felakasztja magát, hányszor kell ezt a műveletet megcsinálnia akkor, ha ezer forintos kár érte”?

A fiú, aki komoly számtani kérdésre készült a körülállók hangos kacajára elvörösödött. Minthogy pedig az öreg Grósz a választ be sem várva otthagya, a szelíden kigúnyolt fiú az alkalmat várta, amikor ezt az évdödést megtorolhatja.

Ugyanazon nap az esti ima alkalmával megjött az alkalom. Léb Grósz szokása szerint a tizennyolc áldást tartalmazó imát hosszan, elmélyedve mondta és csak akkor fejezte be, amikor az előimádkozó már az ima fenhangon való recitálását megkezdte. Az ima neve: Semoné eszré — tizennyolc — az áldást könyörgések száma után. Az atyák tanításában a nősülés ideje a férfi számára semoné eszrében — tizennyolc évben van megállapítva.

Ehrenfeld odalépett Grószhoz, amikor befejezte imáját és a következőket súgta fülébe.

— Mondja kedves Grósz, miért áll oly sokáig a semoné eszrénél, miért nem nősül meg?

Grósz, az agglegény, nem felelhetett, mert a fiatalember, épp úgy mint az öreg délelőtt, sarkonfordult és távozott.

Bizonyos azonban, hogy a szójátékot és annak évődő célzatát megértette.

Megfordítva.

Az öreg nyitrai Rabbi tudvalevőleg nagy haragot tartott a hitközségével, mert a hitközségi tagok már többször választottak olyan elnökséget, amely az öreg úrnak nem nagyon volt ínyére.

Egy ilyen választás alkalmával nagyon elfutotta a méreg az öreg papot és így fakadt ki:

— A nyitrai hitközség választása tulajdonképpen egy kifordított papirmalom. A papír úgy készül, hogy a gépbe beletesszük a rongyokat (lumpen) és kijön a papír. Nyitrán pedig egy gépbe (urnába) teszik a papírt és kijön belőle az újonnan megválasztott elöljáróság — szóval lumpen.

Amiben nem kell hinni.

Egyszer egy vidéki Rabbihoz beállított egy apikoresz és így szólott:

— Rabbi kérem, hogyan hihetnék én Istenben, amikor sohasem láttam?

— Igazad van, — válaszolt a Rabbi — sohasem higyjünk abban, amit nem látunk. Én például sohasem láttam a te eszedet, hát nem is hihetek benne.

Szodoma.

Egyszer egy zsidó koldus betért egy kis erdei faluba. Minden házba bekopogtatott, de sehol sem kapott ebédet. Már csalódottan ott akarta hagyni a falut, mikor a faluvégen egy korcsmát látott, bement, hátha sikerül ott ebédet kapnia. De itt sem járt jobban, kitesékelték azzal a kifogással, hogy már régen megébédelték.

— Hátha ebédet nem ad már, — mondja a koldus — legalább mutassa meg a feleségét.

— A korcsmáros ennek a furcsa kívánságnak — hisz nem került pénzébe — eleget tett. Kinyitja az ajtót és bekiabál a konyhába: Lottí! A koldus megnézte az asszonyt és már távozni akart, amikor a korcsmáros megkérdezte.

— Látja, én tettem magának egy szívességet. Most mondja meg maga, minek akarta látni a feleségemet?

— Semmi különös, — mondta a koldus — csak azt gondoltam, ha már Szodomában vagyok legalább megnézem Lótót.

A nagykutya és a kis kutya.

Nagyváradon a piactéren lakik egy gazdag zsidó, aki messze földön híres fukarságáról. Egyszer egy koldus tévedt be hozzá, aki nem ismerte hírét, különben nem töltötte volna idejét hiába azért az ötven baniért, amit ott kapott. A koldus nagyon elkeseredett a csekély alamizsna felett és elhatározta, hogy bosszút áll a fukar gazdagon. Elment és nemsokára egy kis kutyával tért vissza a piactérre. A gazdag zsidó ép akkor nézett ki az ablakon, meglátta a koldust a kicsi kutyával, nem állhatta meg, hogy meg ne szólítsa:

— Hé, Brider! Ilyen hamar, egy perc alatt felvitte az Isten a dolgát. Még kutyákra is telik?

— Nem az Isten vitte fel a dolgomat, — válaszolt a koldus csípősen — hanem a maga ötvenbanis adománya.

— Nos és ezen kutyát kell venni? — kérdi a gazdag.

— Nem, majd libát! Különben a jó Isten is ezt csinálja. De neki sok pénze van és azt egy csomó nagy kutyába fekteti, mint maga, én az ötven banimat nem fektethetem csak ebbe a kicsi kutyába!

Szakáll.

Egy orosz antiszemita agitátor pogromra uszította a parasztokat. Beszéde közben az egyik paraszt hirtelen sírva fakad.

— Mit sír maga? kérdi az agitátor. — Talán sajnálja a zsidókat?

— Dehogyan sajnálom — zokogja a paraszt.

— Hát akkor?

— Csak a maga ugrándozása és a szakálla miatt sírok, mert volt nekem egy hízott bakkecském, annak szakasztott olyan szakálla volt, mint az úrnak és éppen úgy ugrándozott, — de ellopták. Most, hogy az urat látom, újra eszembe jutott, hát hogyan sírnék . . .

Szilvórium a másvilágon.

Egy falusi zsidó, aki nagyon szeretett inni, egyszer nem éppen színjőzanon beállított a Rabbihoz. A Rabbi, aki jobb útra akarta terelni hívét, szelíden korholni kezdi:

— Slomo, Slomo, te itt annyit iszol, mit fogsz inni a másvilágon?

— Mit fogok inni? Szilvóriumot! vágja rá Slomo,

— Hát hogy gondolod te azt, honnan fogsz te a másvilágon szilvóriumot venni?

— Der Rebe wird brennen und ich werde trinken — hangzik a válasz.

Sorsjegyima.

Egy hitsorsos hét éves kis leánykájának születés-napi ajándékképpen egy sorsjegyet adott, aminek a gyermek módfelett örvendett.

Egy alkalommal az apa észreveszi, hogy a kisleány egy sarokban áll, kezében az anyja techináját szorongatja és ájtatosan imádkozik. Megkérdi a gyermektől.

— Hát te mit csinálsz?

— Édes apám, közeledik a húzás napja, imádkozom, hogy a sorsjegyem nyerjen, — volt a felelet.

— Hát hol van e könyvben ilyen írta? — kérdi meglepődve az apa.

— Itt van ni, — szólt a kisleány — Gebet für „Kinderlose”.

A mondat vége.

Egy Rabbi arra a háládatlan hivatásra vállalkozott, hogy hívei között gyűjtést rendez egy jobb napokat látott, de önhibáján kívül elszegényedett régi ismerőse számára. Többek között betért egyik hívéhez, ki módfelett zsigori volt. Előszedte szónoki tehetségét, de mindhiába, mert a kemény szív meg nem puhult. Azt a feleletet kapta:

— Hja kérem, nem adhatok semmit, mert van nekem elég szegényem a családomban.

A Rabbi látva, hogy hasztalan minden erőlködése, így szólt:

— Hát miért szakította félbe a mondatot? Mondja el végig így: Nem adhatok semmit, mert van nekem elég szegényem a családomban és azoknak sem adok, hát hogy adnék másnak?

Hol vannak a kulcsok.

Egy gazdag, de buta leány, kále lett. Az eljegyzés előtt az anyja félt, hogy butaságokat fog beszélni és a jó partie visszamegy. Betanította:

— Ha kérdem, hol vannak a kulcsok, hagyd abba a buta beszédet.

Már a vacsora elején kellett a maminak a kulcsokat kérdezni.

— Mi az mámi? Butaságot beszéltem?

Kétféle szórakozottság.

Kohnné: Az uram újabban olyan szórakozott. Ha kávéházba megy esernyővel, legtöbbször ott felejtí az esernyőjét.

Schwartzné: Az semmi. Az én uram még szórakozottabb. Ha kávéházba megy esernyő nélkül, legtöbbször haza hoz egy esernyőt.

Extra bűn.

A híres pozsonyi Rabbinak volt egy kitűnő bócherje, ki nagy tudása mellett telve volt humorral.

Mikor a neverek-ről (bűnök) beszélt a Rabbi, előáll a bócher. — Rebelében én tudok egy bűnt, amit máig se zsidó, se keresztény el nem követett.

Rabbi: No, mi az?

Bócher: Ha egy zsidó disznóhúst eszik macesszel.

Jól ismeri.

Két zsidó egyetemi hallgató együtt lakik. Bernát és Áron.

Bernát: Te Aron! Add kölcsön a revolvered. Én meguntam az életemet. Én föbe lövöm magam.

Áron: Legnagyobb hidegvérrel odaadja barátjának a revolvert. — „Itt van: de a zálogcédulát add még ma ide”.

Franciául.

Smüle: Tátelében, bonjour.

Tate: Mi az, hogy bonjour?

Smüle: Meglepni akartalak. Titokban tanultam franciául.

Taté: Hagyd abba, ne tanulj! Mit kell tudni a franciáknak is, hogy milyen chámer vagy.

Hidegvér.

Már újra egy vigéc! A harmadik ügynök ma! Már kettőt kidobtam!

Vigéc: No ennek örvendek, akkor biztosan részemre tartotta fel megrendeléseit.

A jószívű szegény ember.

Egy szegény koldus egyszer bement egy nagyon gazdag zsidóhoz és nedovet kert tőle. A gazdag mérgesen visszautasította kérését, a koldus nagyon elkeseredett és így fakadt ki:

Ribono sel ólam, ezeknek a gazdagoknak milliókat adtál és nem akarnak a szegényeknek adni, na nekem csak 100.000 koronát adnál, felét rögtön oda adnám a szegényeknek, ha nem hiszed, ne adjál csak 50.000-et, a többit pedig te magad add a szegényeknek.

No látja . . .

Egy nagyváradai nagykereskedő maga személyesen szokta látogatni a tőle vásárló kiskereskedőket. Az volt állandó szokása, hogy mindig több árut küldött mint amennyit rendeltek. Mindig hozzá pakolt és hozzá számlázott egy csomó bővít.

Egyízben a nagykereskedő helyett segédje ment megrendelést gyűjteni.

— Mi az, hogy maga jön és nem a gazdája?

— Nem jöhet, a felesége ma reggel drillingeket szült.

—Drillingeket? Akkor úgy kell neki!

— Lássa ő is, hogy smakkol, ha többet szállítanak, mint amennyit rendeltek.

Jó logika.

Feleség: Kohnkámleiben, vedd meg nekem azt az ékszert, amit tegnap láttunk az ékszerész kirakatában.

Férj: Tudod Rükkelében. Én jó férj vagyok. A te óhajtásod nekem parancs, . . . csakhogy nem hagyok magamnak senkitől parancsolni.

Hitvesi szeretet.

A Balaton mellett nyaral egy hadigazdag zsidó házaspár. A férj csolnakkirándulásra készül. A feleség: Jakobkám, ne ülj a csóinakba, felfordulhatsz, belefulladhatsz.

— Ne félj Sárám! Nem lesz semmi baj!

Feleség: Hát akkor add legalább ide az erszényedet és arany órádat.

Vigasz.

Blau tépi a baját, siránkozik. Kérdi tőle Klein: Mi lelt téged Blau, hogy úgy sírsz?

Blau: Nagy az én bajom! Egyetlen fiam volt és az is keresztény lett.

Klein: Vigasztalódj Blau! A mi Istenünknek is egyetlen fia volt és az is kereszténnyé lett!

Kerülő úton.

Schnorrer: (koldus) Kormányzófőtanácsoslében én ismertem az édesapját, bechowet ember volt; az édes anyját jól ismertem; az apósa jó barátom volt; még a jó, derék nagyapját is . . .

— Elég! Elég! Ne mászkáljon felfelé az én családfámon . . . mondja meg, hogy mennyit akar.

Mai leányok.

Schadchen: (Egy fiatal emberhez) Bienenstock, nekem van a maga részére egy jó partie.

Bienenstock: Hadja el, a mai leányok . . .

Schadchen: Wie heiszt mai? A leány nem mai, az már 40 éves.

A jó megoldás.

Egy szegény zsidót aki kéregetni járt, nagyon fősvény vidékre került. Nem kapott sehol egy banit sem, legfeljebb egy-egy kis darab kenyeret. Így lasacskán megtelt a kis battyu kenyérrrel. Ismét bemegy egy házba, ahol az asszony odaszól a szakácsnénak:

— Eszti, szedjen össze egy kis maradék kenyeret a bácsinak.

— Nincs apró kenyér, csak egy egész — jelenti a szakácsné.

— Nem baj, — mondja a koldus — majd én felváltom — és kiüríti a batyut.

Az orvosság.

Az egyik kicsiny erdélyi városkába egy csodarabbi érkezett. Ez a hír természetesen villámgyorsan terjedt el a közeli falvakban, ahonnan özönével sereglettek a hívek a csodarabbihoz. Az egyik zsidó késő este érkezett meg a városkába, ahol egy kóser vendégfogadóban szállt meg. A vendéglős, aki humoráról közismert volt, megtudta valahogyan, hogy vendégének az a panasza, hogy patkányok óriási kárt okoznak az éléskamrájában. Megkérdezte tehát a vendégétől, próbált-e már valamit tenni a patkányok ellen:

— Éppen ezért jöttem a Rebbéhez, — felelte reményteljesen a vendég.

— Ezért megy a Rebbéhez? Tudok én magának egy gyorsan ható orvosságot.

— Nos?

— Tegyen afikomént a patkányok elé, ha azt megeszik, nem fognak többet enni.

— De honnan tudják ezt a patkányok?

— Mi az, Hogy honnan? Nálam a minap felfaltak egy sulchan arucht, azóta gyomrukba van ez a törvény, hogy az afikomén elfogyasztása után tíós a további étkezés .

A legjobb vallás.

Te Karpelesz! Igaz, hogy kikeresztelkedtél? Hát most milyen valláson vagy?

Karpelesz; Előbb voltam katolikus, most kálvinista vagyok. Míg zsidó voltam, az Isten látott engem, de én nem láttam az Istent. Mikor katolikus lettem, én láttam az Istent, de ő nem látott engem, végre kálvinista lettem. Ez az igazi vallás. Én sem látom az Istent, Ő sem lát engem. Azt tehetek, amit akarok.

Ami a legjobban fáj.

Még a háború alatt történt. Egyik galíciai város, amely történetesen beleesett a hadizónába, új katonai parancsnokot kapott. A katonai parancsnokról csakhamar kiderült, hogy zsidó. A városka zsidósága a hitközség ősz lelkipásztorának vezetésével szokatlanul gyakran kilincselte a város új parancsnokánál és állandóan panaszt emelt a parancsnok intézkedései ellen. Végre is a város parancsnoka megunt a sok zaklatást és megkérdezte a küldöttséget, mi az oka annale, hogy ellene több a panaszuk, mint az elődje ellen volt, aki tudvalevőleg sokkal szigorúbban kezelte a város lakosságát.

Az ősz főrabbi egy parabolával válaszolt:

— Sok-sok évvel ezelőtt — kezdte — amikor a kézművesek még házaik előtt dolgoztak, valamelyik városba bevetődött egy idegen. Ahogy az utcákon járkal, látja dolgozni az aranyművest, amint hatalmas kala-

páccsal ütogetett egy vékony aranylemez. Az aranylemez a kalapácsütések súlya alatt vékony nyöszörgő hangot hallatott. Tovább menve az ezüstműves elé ért, az ezüstműves nagy kalapáccsal sújtott rá éppen egy ezüstlemezre és a lemez csak alig hallható vékony hangon sírt» Legvégül egy kovácsműhely elé ért az idegen, a kovács vaskalapáccsal ütött rá éppen egy izzó vasdarabra és az izzó vas hangosan jajveszékelt, sercegett, sírt, kiabált.

Az idegen elcsodálkozott a látottakon, majd az izzó vashoz fordult;

— Hogy van az, — kérdezte — hogy te ilyen jajveszékeltést csapsz, holott az arany és az ezüst, akiket a kalapács éppen úgy ver, mint téged, alig nyöszörög.

— Könnyű nekik — jajgatott vissza a vas, őket vassal verik, de százszor jaj énnekem, engem a saját testvéremmel vernek.

Rotschild fényes üzlete.

Egy szegény zsidó egyszer súlyos beteg lett, de nem tudta gyógykezeltetni magát, mert nem volt pénze. A hitközség maga is szegény volt és így nem tudott segíteni a nagy bajba jutott tagján. Végre is elhatározták, hogy a beteget egy levél és a samesz kíséretében felküldik Rotschtidhoz, akinek biztosan megesik a szíve a szegény ember baján. Úgy is történt. Rotschildot nagyon meghatotta a levél, de különösen a samesz érvelése és pénzt adott a szegény betegnek, hogy gyógykezeltesse magát. Amikor nagy hálálkóáássái már kifelé indultak, a samesz méltatlankodva szólt hátra:

— No, báró úr — és az én provízióm ...?

A három titok.

Egy kisebb hitközségnek a Rabbija egyik szombaton a szokásos dróséja után csendre inti a híveit és új beszédbe kezd:

Ide figyeljeteK drága híveim, — mondotta — három titokról kívánok nektek szólni. Az első az, amit én tudok és ti nem tudtok, a második az, amit ti tudtok és én nem tudok, a harmadik pedig az, amit én sem tudok és ti sem tudtok.

— Hogy az én nadrágom a kaftán alatt cafatokban lóg, azt én tudom és ti nem tudjátok, hogy ti nekem szövetet vesztek, azt ti tudjátok és én nem tudom, hogy pedig a szabó az új nadrágot nekem ingyen megcsinálja, azt én sem tudom és ti sem tudjátok. Amen.

Hol a szemüvegem?

(Pilpul gemóre-hangon.) En saját szememmel meggyőződtem arról, hogy a szemüvegem, amely még az előbb az asztalon volt, eltűnt. De hát ki is lehetett a tolvaj? Egy olyan, aki szemüveg nélkül is lát? annak nem volt szüksége a szemüvegre, tehát azt kell mondanom, hogy a tolvaj csak egy rövidlátó lehetett. Dehát hogyan is történt? Volt akkor rajta szemüveg? miért lopott akkor? ha pedig nem volt, hogyan látott lopni? Aje, én aki rövidlátó vagyok és akitől ellopták a szemüveget, hogyan látom, hogy az nincs az asztalon? Elemaj, a szemüveg az orromon van.

Ima az esőért.

A majnamenti Frankfurtban az 1880-as években fenyegető aszály volt. Hónapok óta nem esett egy csepp eső sem. A frankfurti híres Rabbí végre is elha-

tározta, összegyűjti összes híveit a templomba, hogy esőért könyörögjenek. Templombamenet találkozott egyik hívével, aki istentagadó hírében állott. A Rabbí őt is felszólította, jöjjön a templomba imádkozni.

— Ugyan, felelte az istentagadó, mit használ Isten előtt az én imám?

— Nagyon sokat, — vágott vissza a Rabbí — hiszen ilyen emberek miatt maga, már özönvíz is jött egyszer a világra, — nemcsak eső.

Trükk.

1. vendég (a kávéshoz): Goldstein úr, adjon nekünk cognacot és maga is igyék velünk.

2. vendég: Megbolondultál, hogy oly könnyelmű vagy? Minek invitálad a kávést is?

1. vendég: Ez az én trükköm. Ha a kávé velem iszik, biztos, hogy a legjobb italt hozza..

Finoman mondta.

— Szervusz! — Hol nyaraltál?

— Hát hol? Karlsbadban. Hiába, ott érzi magát legjobban az ember. Minden felekezetnek megvan a maga temploma: a katolikusoknak, a reformátusoknak, az evangélikusoknak és a — fürdő vendégeknek.

Gyanús.

Brüll Náthán tőzsdés új pénztárost szerződtet. Bizonyítványai, ajánlatai megfelelnek.

Pénztáros: (hencegve) Azonfelül zeneszerző is vagyok.

Brüll: Ówéh! Zeneszerző) Hüm . . . Hüm! De remélem azonkívül nem szokott lopni.

Kíméletesen.

Egy nagykereskedő így szóit a könyvelőjéhez.

— Hallja Fuchs, maga tudja, hogy a Kobn Debrecenben tartozik nékem 10 millióval. Most hallok éppen, hogy meghalt a mamája és nagy örökséget hagyott hátra. Maga oda fog utazni és megkéri a pénzt. De vigyázzon, hogy ezt egy kicsit kíméletesen csinálja.

— Hogyan csináljam?

— Ha bejön hozzájuk, megkérdi: Miért vannak gyászban? — Erre azt fogják mondani: Gyászban vagyunk. — Maga megkérdi: Miért vannak gyászban? — Erre azt fogják mondani: Meghalt a mama. — Erre maga megkérdi: Szép örökség maradt? — Erre ők azt fogják mondani: Nagyon szép örökség maradt. — Erre azt mondja maga: Na, ha olyan sok pénzetek van, akkor megadhatjátok a főnökömnek az adósságot.

Fuchs tényleg megérkezik Debrecenbe és elmegy Kohnék lakásába. Szétnéz és így szól: Hé, miért nem vagytok feketében? — Mire azt kérdik tőle: Miért legyünk feketében?

— Hát nem halt meg a mamátok?

— Nem halt meg.

— Akkor nem is örököltetek utána?

— Miután nem halt meg, nem is örököltünk utána.

— Akkor bizonyára nincs pénzetek?

— Pénzünk, az nincs.

— Na akkor ugyebár nem is tudjátok főnökömnek megfizetni a pénzt.

És, mint aki kíméletesen végezte a dolgát hazautazott.

Phisika.

Móricka érdeklődik: Igaz, hogy a víz 100 foknál forni kezd.

Igaz.

És honnan tudja a víz, hogy mikor 100 fok?

Jó fejszámoló.

Tanító: Ha az apád naponta 3 szivart szív, akkor mennyit szív egy héten, Móritzl?

Móritzl: 58 szivart

Tanító: Hogy hogy 58-at?

Móritzl: Mert 6X3-18.

Tanító: De egy hétnek 7 napja van.

Móritzl: Csakhogy shabeszkor az én Tátem nem szivarozik.

A bócher matematikája.

Purim este nagy trakta van Goldberger Lázárnál.

Négyen ülnek az asztalnál. A gazda, a felesége, a fia és a leánya. Négy sült kacsa van az asztalon. Ép falatozni akarnak, mikor betoppan egy éhes bócher és vacsorát kér.

A purimi hangulatú gazda: Jó, adok vacsorát, ha ezt a négy sült kacsát egyenlő, igazságos arányban felosztani tudod ötünk között.

Rövid gondolkozás után a bócher így szólt:

— Hát osztozkodjunk: A bálbóss, a felesége és 1 kacsa = 3; a leány, a fiú és 1 kacsa — 3; én meg 2 kacsa — 3 és ezzel a 2 sült kacsával megillan a jó számoló.

A jó fuvar.

A városba vezető úton jön egy szekér. Szembe veie megy egy vigéc. Amint összeérnek, megállítja a kocsit a vigéc.

— Messze van-e még Arad, bácsi?

— Bíz az még jól el van.

— Mennyiért vinne be?

— Nyolc leiért

Addig alkudnak, míg a paraszt öt lei ígéret után felveszi a pasast és behajt vele a városba. A Vadász-kürt-kávéház előtt megállítja a kocsit:

— Várjon itt rám, bemegyek váltani, — szól az utas és eltűnt az ajtóban.

— A paraszt vár. De hogy mivel már egy óráig ott áll és az utas csak nem jön, elunja a várást és beállít a kávéházba. Kérdezi a pincért, hogy nem-e láttott ilyen, meg ilyen embert bejönni?

— Hogyne, — feleli a pincér, — vagy egy órája, hogy bejött, de a hátulsó kijáraton nyomban kiment a kabarán át a másik utcára.

A paraszt megvakarja a fejét:

— No, ha ezt tudom, el nem hoztam volna nyolc leien alul a zsidáját.

Ami jó és ami rossz.

Az adai pap egy szombati napon szokatlanul hosszú dróset tartott híveinek, akik unták már a hosszú prédikációt. Különösen a rashakahal türelmetlenkedett nagyon, mert már délfelé járt a« idő. Amikor látta, hogy a hosszú beszédnek sehogysem akar vége lenni, kivette óráját és felmutatta a Rabbinak, hogy figyelmeztesse: jobb volna már ebédelni menni, mint a átósét hallgatni.

A Rabbi ránézett az órára, majd a rashakahalra, azután így fejezte be a mondókáját.

— Die Uhr geht gut, nur der Zeiger ist schlecht.

A sajt.

Két gyerek valahogy egy nagy kerek sajthoz jutott. A jóbarátságából csakhamar parázs veszekedés iett. Kié legyen a sajt?

— Az enyém, mert én láttam meg!

— De én vettem fel a földről!

Végre megegyeztek abban, hogy azé lesz a sajt, aki nagyobb tud hazudni. Éppen akkor egy ősz öreg úr haladt el mellettük és amikor hallotta a két gyerek vitáját, rájuk szólt.

— Nem szégyellitek magatokat? Én már hatvan esztendő vagyok és még sohasem hazudtam.

A két gyermek összenéz és egyszerre diadalkiáltásban tör ki:

— A bácsié a sajt!

Három a tánc.

Két szegény vándorzsídó betért egy falusi korcsmába és éjjeli szállást kért. A korcsmáros hosszas könyörgésre megengedte, hogy a kemence alá feküdjenek. Éjfél tájban betért a korcsmába egy mulatozó társaság, valahonnan cigányzenét is kerítettek és nagy ívásba és táncba kezdtek. Tánc közben megpillantották a két alvó vándorzsídót. Az egyiket, aki a külső oldalon feküdt, felkapták és kényszerítették, hogy velük együtt táncoljon. Szegény zsidó mit tehetett egyebet, táncolt. Nagynehezen kiszabadult a kezeik közül, visszabújt vackába, egy kicsit hánykolódott, aztán megint elaludt. Félóra múlva újra táncra perdült a társaság, megint felkapták a zsidót és újra táncra penderítették. Nagynehezen megint kiszabadult a kezeik közül, visszabújt a vackába, felköltötte a csendesen horkoló társát és

megkérte, hogy cseréljenek helyet. A társa mit sem sejtve ráállt a cserére és öt perc múlva már mind a ketten újra jóízűen horkoltak. Hajnaltájban a mulatozó társaság harmadszor is táncra perdült és megint felakarták kapni az elől fekvő zsidót. A társaság egyik jószívű tagja azonban leintette őket;

— Hagyjátok már ezt, — mondotta — ez már eleget táncolt, hadd jöjjön most a másik.

Isten nem ver kétszer.

Egy Rabbi feleségével együtt kocsin keresztül utazott egy nagyobb városon. Egy öreg zsidó megállítja a kocsit és ezt a kérdést intézi a Rabbihoz:

— Rabbi, azt tartják, ha jámbor ember utazik, esnie kell az esőnek. Hogy van az, hogy a Rabbi utazik és mégis szép, napos idő van? Vagy a példabeszéd nem igaz, vagy a Rabbi nem jámbor.

— Be fogom bizonyítani, — felelte a Rabbi — hogy a példabeszéd is igaz és én is jámbor ember vagyok. Mert miért kell az esőnek esni, mikor jámborok utaznak? Hogy ne gyönyörködhessenek az utazásban. Nos, én a feleségemmel utazom, kétszer pedig nem büntet egy embert az isten.

A kis hamis.

Mámerl — mond a kikapós tőzsdés feleségének — lehet, hogy ma erős nap lesz a börzén, akkor nem jöhettek haza vacsorálni, hanem hogy hiába ne várj, egy hordárral értesíteni foglak.

— Az asszony felel: — Ne erőlködj, hanem add nekem a pénzt, amit a hordárnak adtál volna, hiszen a levelet már előre megírtad és olvastam is, mert kiesett a zsebedből ... te . te Obergauner, aki vagy!

Ahol akarja.

Egy zsidó koldus nagyon éhesen érkezi meg egy falusi zsidó házhoz, ahol a háziasszony egy kezdetlen kenyeret tesz eléje. A koldus kezébe veszi a kenyeret, jó darabig forgatja jobbra és balra, végre kijelenti, hogy nem tudja hol kezdje meg a kenyeret.

— Kezdje meg, ahol akarja — biztatja a háziasszony.

— Ahol akarom? Akkor becses engedelmével csak odahaza fogom megkezdeni.

A csodarabbi és a világhírű kántor.

Egy máramarosi kis faluban Mendel és Chajim összebeszéltek, hogy felcsapnak kántornak és csodatevő Rabbinak. Útnak is indultak több vidéki városkában szerencsét próbálni a következőképpen. Mindenüvé péntek délután toppantak be. Előzetes reklám segítségével mindenütt híre terjedt megérkezésüknek. Valóságos népvándorlás indult meg a közelebbi falvakból. A kántort péntek esti énekétől felmentették, tekintettel az napi fáradságára.

— No majd holnap — mondták.

Péntek esti vacsorához mindketten hivatalosak voltak a roskahalhoz. És itt történt a következő csoda:

Halevés közben a kántornak torkán akadt egy kis halszíjánk. Egy-két hörgés s a kántornak vége, meghalt. Most jön a csodarabbi szerepe: hókusz-pókusz — és a kántor feltámadt . .

— Ennél nagyobb csodát még Rabbi nem művelt. Nagy tisztelettel és sok pénzzel halmozták el hívei. Igen természetes, hogy a kántornak szombaton sem kellett előimádkoznia, mert az éles csont megsértette a torkát.

Így járták be az egész országot.

Az antiszemita kutya.

Egy törvényszéki elnök minden hónapban egyszer vendégül látta az összes bírakit és közöttük a törvényszéki orvost is. Egyszer orvosi áthelyezés volt és az új orvos nem tartotta szükségesnek bejelenteni, hogy a semita fajhoz tartozik. A legközelebbi alkalommal, amidőn a vendégek együtt voltak, a házigazda elővezette kedvenc kutyáját és bemutatta a már ismert produkciókat. Végül egy darab cukrot dobott a levegőbe, mire a négylábú ügyesen utána ugrott és felfogta. Már ropogtatni kezdte, mire gazdája odakiált: „Zsidótól van!” Erre a kutya kiköpte a cukrot. Persze, szünni nem akaró tapssal és éljenzéssel jutalmazták ezt a legújabb mutatványt.

Az orvos kabátja után nyúlt és indult.

— De doktor úr, hová siet? hallatszott minden oldalról.

— Kérem — szólt a távozó — antiszemita kutyák társaságában nem érezhetem jól magam.

A kettő között.

Reb Nachmen felszáll a vonat egyik harmadosztályú kocsijába, elhelyezi cókókját és leül a padra. Két jelenvolt antiszemita azzal a szándékkal, hogy a zsidót most megbosszantják, elhelyezkedett mellette, úgy hogy reb Nachmennek jobbról is és balról is egy-egy antiszemita jutott.

Így kezdték:

— Mondd csak te zsidó, mí vagy te inkább, egy gazember vagy egy ostoba?

Reb Nachmen nyugodtan felelt:

— Én nem vagyok sem gazember, sem ostoba, hanem tetszik tudni, a kettő között vagyok.

Aki megfizeti az egészset, megfizeti a dupláját is.

Az adókiivető bizottság kiszállt egy K. N. nevű szegény d . . . i asztalozhoz, akire nyolcszáz lei adót vetettek ki.

Amikor a bizottság egyik tagja jegyzőkönyvbe akarja venni a kirótt adó összegét, az asztalos megvakarja a fejét és kiböki:

— Nyolcszáz lei, urak, kevés lesz az, írjanak be ezerhatszázat.

A bizottság tagjai meglepődve néznek össze, arra még nem volt eset, hogy valaki keveselte volna az adóját.

— Miért kevesli az adót — kérdezi az elnök.

— Mert aki fizetni fogja a nyolcszáz leit, meg fogja üzetni az ezerhatszázat is,

A bűnbánó.

Egy híres Rabbi elhatározta, hogy inkognitóban beutazza a világot, de megfogadta, hogy ha csak lehet, olyan zsidónál fog megszállni, aki vallásos érzelmű. Egyszer egy kis faluba érkezett, ahol csak egy zsidó lakott. Mivel péntek délután volt, kénytelen volt ott maradni és a falu egyetlen zsidójánál megszállni, habár nem tudta vallásos-e.

Mikor lefeküdt, hallotta, hogy a házigazda így szólt feleségéhez:

Jaj Chane, már egyhónapja is elmúlt.

A Rabbi nagyon megörült, hogy az isten mégis jó helyre vezette, mert ez a zsidó vallásos és bűnei miatt jajveszékelt, hogy nem tért meg elül hónap szent napjaiban. A zsidó tovább jajgatott.

— Jaj, jaj és még mindig nem raktuk be a káposztát.

Écesz és kontraécesz.

Egy nagyon eladósodott idősebb bócher találkozik egyszer fiatalabb barátjával. Az öregebbik panaszkodik:

— Nem tudom, mit tegyek, hogy végre megszabaduljak mit az adósságaimtól és nyugodtan élhessek.

A fiatalabbik gondolkodik egy kicsit, azután rögtön tanáccsal szolgál:

— Nézd, — mondja — házasodj meg jó gazdagon, sohasem lesz többet anyagi bajod»

Az idősebbik, aki notórius agglegény, ijedten hördül fel:

— Én? Én házasodjam meg? Ha a hitelezőimnek mindenáron pénzre van szükségük, házasodjanak meg ők.

Felelet.

A gimnázium felsőbb osztályának” egyik tanára ráförmed egyik zsidó diákjára í

— Te Majse, te a világ legnagyobb számara vagy!

Az aposztrofált a legnyugodtabb hangon vág vissza:

— Tanár úr, ön megfelelkezik magáról.

Mégis lehet.

Táti (oktatja fiát). Tanuld meg Madche fiam, hogy pénz az első, sok pénzt szerezzél, mert pénz nélkül semmit sem lehet csinálni ezen a világon.

Madche: Dehogy nem lehet. Egy félét csak pénz nélkül lehet csinálni.

Táti: Nü! Mi az?

Madche: Adósságot!

Táti: Madche fiam! Te olyan chohem vagy, hogy tovább nem is tanítalak.

Amit nem tud.

Egy Ajrech, egy zsidó vendéglőben egész este dicsekedett, hogy ő mi mindenhez ért, mi mindent tud. A többi vendégek már unták a sok öndicséretet.

Egy vendég rákiabál: — mondjon már valami olyat, amit nem tud maga és én tudom.

Jó, mondok én olyat, amit én nem tudok, maga meg tudj de fogadja meg, hogy akarja is.

— Jó, megfogadom.

— Hát én nem tudom kifizetni a vacsorámat maga meg tudja; hát akarja is kifizetni.

.... és fizetett és a többiek nevettek.

Haszt e Geseresz . . .

Egy bócher vándorol. Már két napja jár faluról-fáúra. Sehol nem tud kóser kosztot kapni. Éhezik. Harmadik nap már beteggé teszi a hosszú koplalás. Megalkuszik vallásos lelkiismeretével, betér egy keresztény korcsmába és ott jól lakik káposztával. Azalatt míg eszik, kint zivatar támad. Mikor a korcsmából távozik egymást éri a sok villámlás, dörgés a bócher felkiált.

— Schema! — Haszt e Geseresz! — egy kis káposztáért!

Schadchen díj.

Két zsidó találkozik az utcán. Az egyiknek dagadt az arca.

Te Kohn! Mitől olyan dagadt az arcod?

— Tudod a Bloch tegnap hazaérkezett a nászútjáról és találkoztam vele; dühében felpofozott.

— Mi köze a nászútnak a pofonokhoz?

— Tudod! én voltam a Schadchen,

Látra szóló . . .

Abelesz fizetség fejében váltót kapott a Jajtelesz cégtől. Információs irodában tudakolja, hogy jó e a cég?

Az információ így szól: A Jajtelesz cég teljesen megbízható. Erősen aktív; csak az a baj, hogy a cégtulajdonos Jajtelesz Izsák vak.

— Schema! — kiált Abelesz — vak? és én látra szóló váltót kaptam tőle.

A különbség.

Az utcán sétáló anticionista a következő kérdéssel lepi meg a vele együtt sétáló cionista társát:

— Mond kérlek, hogy van az, ha egy elhalt híres cáddiknak a nevét említik, mindig hozzáteszik: „Zécher cádik iivrocho”. De még sohasem hallottam, hogy valaki, aki Herzl nevét említi, ezt hozzátette volna.

— Nézd kérlek, — válaszolta a cionista — minden zsidó házban mezúze van az ajtóra szegezve, de a templomban, ami a legszentebb hely, nem látsz mezuzet így van az előbbi esettel is: t a Rabbi nevéhez hozzáteszik a zécher cádik livrochot, de Herzl nevéénél fölösleges . . .

Készséges.

Becsületsértéssel vádolva állt a bíróság előtt a kissé hibbant eszű Smüle.

Bíró: Hogy hívják?

Smüle: Smüle Wolf.

Bíró: Nőtlen vagy nős?

Smüle: Tetszik tudni nős, de ha bíró úr tudna nekem egy jó parthíet, szívesen elválok.

Az óvatos maggid.

A rajeci maggid egyszer Nyira tévedt. Perszeazonnal felkérték, hogy tartson drósét. Szombaton meghökkenve veszik észre a hívek, hogy a maggid magával viszi kofferjét is a szószerke és ráállva kezd bele a mondókájába:

— Kedves híveim, látom az arcotokon a tolakodó kérdést, hogy más szónok a heti szidra valamelyik poszukján indul el, én pedig a kofferemre állva beszélek. Megmondom nektek. Hallottam, hogy itt Nyín mindenki tolvaj és ha én is a poszukon kezdeném a beszédet, ezalatt ellopnák a kofferemet.

A sietség.

Két spanyolországi zsidót sikerült fenyegetésekkel és ígéretekkel rávenni, hogy kikeresztelkedjenek. Már a burgasi székesegyházban voltak és várták, hogy a bíboros főinkvizítor megkeresztelje őket. Őeminenciája azonban csak nem jött. A tömeg és a két zsidó már nagyon türelmetlenkedett, egyszerre az egyik zsidó így szól a másikhoz:

— Hallod-e Mózes, ha „Őszentsége” nem érkezik meg hamarosan, még elkéssük a minchát! .

Az iskolában.

A tanító a családról magyaráz.

— Nos Politzer, mit mondanál te, ha a gólya egy kis fiúcskát hozna nektek?

— Azt, hogy csoda történt.

— Miért?

— Mert nekem már két éve nincs mamám.

Aki sokalja az Isten áldását

Tavaly télen történt, hogy a seini (Színérváralja) sámesznek a felesége három leánykának adott életet.

Amikor az asszony szülési fájdalmakkal küzdött és a tudós asszony foglalatoskodott körülötte, a férj a szomszéd szobában Tehilimet (zsoltárokat) mondott és türelmetlenül várta az eredményt.

Egyszer csak beszél a bába:

— Mazel tov! egy leányka. Pár perc múlva ismét beszél!

Mazel tov? még egy leányka. Amikor a bába harmadszor is ugyanezt jelentette, a férj türelmét vesztve beállít feleségéhez:

— Lea, elég volt! Rögtön hagyj abba! Elfelejtetted, hogy én csak samesz vagyok és nem roshakahal!

Még nagyobb csapás.

— Mí lelt Weisz? Mért vagy olyan betropeszt?

Weisz: Milyen csapás. Itt hagyott, elszökött a feleségem. Milyen csapás!

Grün: Mbach! Engem még nagyobb csapás ért már az életben. Tőlem is megszökött a feleségem . . . és hat hónap után visszajött!

Részletekben házasodni.

Müller Ignác tollkereskedő perlekedik feleségével. — Az apád, az a zsigori Kohn a bűnös, hogy mí így nyomorgunk. 10.000 forint nedánt ígért és nem adott.

— Ugyan Ignác, hiszen kiadja részletekben . . .

— Részletekben? Hát én téged részletekben, vagy egy darabban vettelek el?

Ősök.

Dr. Mezei Mórítz, volt budapesti hitközségi elnök, országgyűlési képviselő korában — mint a delegáció tagja — Bécsben udvari ebédre volt hivatalos. Megcsodált, szép díszmagyarban jelent meg. Különösen szépek voltak a kalpagját díszítő kócsagtollak.

Helfy Ignác — kikeresztelkedett zsidó — évelődött Mezeivel. De szépek a tollaid Mórítz.

Mezei: Tudod, ilyen tollakat viseltek mindkettőnknek az ősei.

Helfy: (nevetett). Igen: de a hátukon.

Az eskü.

Egy galíciai faluban élt Awrom Kerpelesz nevű zsidó. Becsületes, jóra való, vallásos ember volt. Mindenki szerette, becsülte a Rabbtól a falu suszterjáig.

Egy hibája volt Kerpelesznek. Ivott, iszákos lett és a család, meg az orvosai attól féltek, hogy delírium tremensben fog elpusztulni a sok pálinkaivástól.

A család a szent Rabbhoz vitte Kerpeleszt, aki szép szavakkal, riasztó példákkal hatott az iszákos szívére. Kerpelesz szerette, tisztelte Rabbját és a Rabbi kezéhez szent esküt tett, hogy egy csepp pálinkát sem iszik többé.

Awrom eskütartó volt. Nem ivott többé, de úgy járt mint a legtöbb alkoholista, aki nem lassankint, fokozottan mond le az italról, hirtelen lesoványodott, sápadt, beteg lett, családja elvitte orvoshoz. — Igyál Awrom, de keveset.

- Esküt tettem, nem iszom I
- Elpusztulsz, ha nem iszol.
- Nem bánom, esküt tettem, nem iszom.

Elvitték Awromot a Rabbihoz, — feloldalak az eskü alól, ígyál Kerpelesz.”

— Rebelében az eskü szent, az alul te sem oldhatsz fel.

— Hátba erőszak útján öntik beléd a pálinkát? kérdi a pap.

— Az más, akkor nem vagyok esküszegd,

— Jó, behívok három bóchert. Kettő lefog és egy beléd önti a snapszot.

Kerpelesz: Ha már erőszak, legyen erőszak. Rebelében — akkor fogjon le egy bócher és öntsék belém a braneft ketten!

Szemtelenég.

Koldus: Balbósslében ezelőtt ha minden pénteken jöttem, adtál shábeszfa nékem 10 koronát és most csak a felét adod?

Balbóss: Tudod Jánkef, a múlt héten volt a chaszemem. Szegény leányt vettem el. Most spórolnom kell.

Koldus: (elmerülve). Az én költségemre megy ő chaszemet csinálni. Szemtelenég!

Hivatalos ész.

— Nacsságos ór! Kérek egy kis adományt a Szentegylet javára.

— Szívesen barátom, de honnét tudja, hogy én a maga felekezet híve vagyok, mikor az én arcomra az épp nincsen kiírva.

— Nacsságos ór! Oz igen edszerő. — Oz, aki rámse néz, honem medj o mogo otján tovább, óhoz nekem semi közöm; de aki okorja nekem kitérni, ez bizomoson nem kűrűstyén.

Az ágyút őrző hős.

Köztudomásúlag gyenge elméjű volt W. J. nagyváradi fiatal ember, mégis besorozták katonának. Még kiképezve sem lett, mikor odavezényelték egy ágyút őrizni.

Mikor a hadnagy inspiciálni megy W. J., nincs az ágyú mellett, azt nem őrzi senki.

Raportra cipelik W. J-t és ott így védekezik:

— Nincs értelme, hogy őrizzem az ágyút. Ha egy ember jön, az úgy sem tudja elvinni, ha sok ember jön, azokkal meg én nem bírnék.

Hál' Istennek nem igaz

Két egymásra irigykedő konkurrens kereskedő, találkozik egymással az utcán.

Képmutató barátsággal érdeklődik az egyik:

— Hogy van? hogy van kedves barátom?

Ez felel: — Nagyon rosszul! A feleségem meghalt, az üzletem kráchozott, én beteg vagyok.

— Sajnálkozik látszólag a konkurrens: Szegény, jó barátom.

— Sajnálsz! Hát akkor pukkadj meg, mert amit mondtam, abból hál' Istennek egy szó sem igaz.

Egyenlőtlen harc.

Egyszer négy zsidó ment egy erdön keresztül és egyszerre egy gyanús, ismeretlen emberrel találtak magukat szemközt.

— Isten a világ felett, — kiáltott fel az egyik — egy ember van itt és mi csak négyen vagyunk egyedül!

Szomorú özvegység.

Rémséges szomorú orcával, roppantul magába mélyedten rohan egy jól kikévelt képű, közepes korú ut az utcán és bizony igen színiéit volt az öröme, amivel faggadta őt futtában elfogó régi jó ismerőse, volt iskolatársa

— Hogy vagy kedves barátom? Ezer esztendeje, hogy nem láttalak! De neki vagy komorodva!

— Hagyd el barátom! Sok baj éri az embert és nem egyformán vesszük mindnyájan,

— Igen, nem egyformán. Ez a legfőbb baj!

— Dehát csak nem történt véled valami különösebb? Hisz mi odahaza, szülőföldeden mindig csak jót hallottunk felőletek.

— Hát a feleséged mit csinál?

— Ez az barátom, — szólt könybelábadt szemmel, fuldokolva a komor férfi. — Ő már nincsen!

— Isten a világ fölött! — Mit!? Az isteni Rachel, a feleségek mintaképe, a mindenki által szeretett és ingjeit gyönyört* teremtés meghalt?

Igen meg. Tegnap volt harmincadik napja a temetésének, örök nyugalomra tételének.

— Az Úr enyhítse a te fájdalmaidat! Legyen irgalmas szíved fájó sebének be hegesztése körül. Mindnyájunk nagy részvéte^ enyhítse, oszlassa igazi nagy búdat, A feltámadás reménye vigasztaljon tégedet, — mert van örök Isten, ki az övéit ismét összehozza. Adjon a mindenható . .

— Pardon. Kedves barátom, hogy félbeszakítlak őszinte érzéseid megnyilatkozásában, de most igazán más még nagyobb bajom is van. — Két óra múlva

tartom késfogómat Hold ucca 14. szám alatt és még addig sok elintézni valóm van; hanem legyen szerencsém ottan és majd ottan folytathatod, ahttn elhagytad.

— Szervusz.

Aki első akar lenni.

Egy szemeszter elején, midőn reb Léb Gross pozsonyi jesiva-mentor a menzautalványok kiosztásához akart fogni, egy újonnan érkezett, de a pozsonyi jeszta atmoszférájától még kissé megkábuít „Unterländer” bócher odaáll reb Léb elé, hangosan kérve, hogy az ő utalványát adja ki előbb, mert siet. Mire reb Léb felölté ígírónikusabb mosolyát és a következőket válaszolja:

— A ρ . . . i hitközség egyik jámboroskodó amhóorecja szombati templomozáskor megvette az összes alijáhat (a tóraolvasáshoz felhívandó személyek kijelölése iránti jogot). Az olvasás (lájnlás) megkezdése előtt kérdi aztán a samesz tőle, hogy kit hívjon fel kohennek (elsőnek).

— Mielőtt mást felhívatnék, — válaszol az amhóorec — hívjon fel előbb engem achronnak (utolsónak) . . .

Hogyan részegekedik a zsidó.

A terebesfehérpataki (Máramaros) zsidók minden szombat este összegyűlnek, hogy egy kis lakoma keretében a szombat királynőjét elkísérjék. A lakomát sorrendben mindig más bálböss adja. Az egész kitelik egy féííter pálinkából és egy cipóból. Ezzel reggelig is elszoktak mulatni. A mulatság abból áll, hogy szent Rabbikról csodás történeteket mesélnek, zsolnárokat énekelnek és táncolnak közben.

Reb Zánvel, a nagy lámdan, sohasem akart részt venni ezeken a lakomákon. Történt egyszer, mikor hajnalban a mikvébe ment, útja arra vezetett, hol a szokásos lakomát tartották. Felháborodva berontott a mulatozókhoz és dorgálni kezdte őket:

— Nem szégyellitek magatokat vallásos létekre reggelig részegeskedni I?

Ekkor többen körülfojták és kényszerítették, hogy ő is igyék és táncoljon velők. Menekülni már nem tudott, kénytelen volt inni a szájához tartott üvegből. Nagy meglepetésére a lenyelt folyadék tiszta víz volt.

Azóta ő is részt vesz a szombat esti lakomákon.

A chevra kadischa automatája.

A hitközségbuzgó szolgálja, az öreg Goidschmiedt, menyei kapupénzét gyűjtögette a híveknél. Odanyom az apja 20 fillért a Berci gyerek kezébe, hogy dobja bele a pikszisbe. Cselekszik szívesen, amelynek utána, amikor a szolga a tisztakezűsége demonstrálására jó hangosan megcsörgeti a pikszist és távozik, Berci gyerekek hangos ordításba fog.

— Nü, hát mi köl? Mit ordítasz?

— Elment s nem adott csokoládét! Egyemeg a fene az ilyen automatát.

Egészséges piztrángok.

Egy bankár kérdezi az orvost:

— Mondja doktor úr, egészséges a piztráng?

— Azt hiszem, igen, legalább nálam még egyetlen piztráng sem gyógy kezelte magát.

Miért nem szabad felfordítani az imakönyvet

Egy kisebb község sochelje nagyon népszerű volt, annyira, hogy a község zsidósága minden szombaton déhílán meglátogatta és ott tartották meg a szombat délutáni lakomát. Voltak természetesen a látogatók között „am hóorecek” is, akiket a sóchet nagy előszere-tettel oktatott.

A lakoma közben természetesen tanultak, imádkoztak, amint az már szokás. Egy „am hóorec”, aki az imákat nem tudta kívülről, imakönyvből mondotta az imákat és annak befejeztével az imakönyvet mindig úgy tette vissza helyére, hogy a címlapja alul került. Ilyenkor a sóchet mindig felkelt és megfordította az imakönyvet.

Az am hóorecnek ez feltűnt és megkérdezi a sóchettót, hogy miért teszi ezt?

— Az imakönyvet — feleli a sóchet — nem szabad fordítva elhelyezni, mert így az írának sorrendje is megfordul. Például előbb áll az imakönyvben az esketési ima (bróhesz chüpe kadüsin) és utána bróhesz míió, attól pedig jó lesz óvakodni, nehogy ezeket az imákat megfordított sorrendben kelljen elmondani,

A kóved.

Egy nagy étvágyáról közismert snorrer betért egy zsidó házba ebédelni. A ház ura ismervén a snorrrert, próbára akarja tenni az étvágyát. Odatesz eléje egy nagy tál babot. Miután ezt megette, kérdi a snorrrert, jól lakott-e? A snorrer nem-et válaszol. A baiboss erre egy második, majd egy harmadik tállal is szolgál. Végül az ajrách kijelenti, hogy már nem bír többet enni. Erre a balboss behozatja saját ebédjét és tudván, hogy a

snorrer úgy se bír már többet enni, megkínálja őt is süítteí. A snorrer azonban egy jó adagot megeszik, sőt a háziúr második kínálását sem kosarazza meg. A báiboss nagyon meglepődik ezen és kéri a snorrert, magyaráívá meg neki, mint lebet az, hogy az imént azt mondta, hogy nem bír többet enni és íme mégis meg-evett hét adag süítet. A snorrer a következő mesével magyarázza meg a dolgot.

— Egy városban a király érkezését várták. Annyi volt a nép, hogy elcsodálkoztak az emberek, miképen fog tudni a király keresztülhaladni. De mire a király megérkezett, az emberek maguk félreálltak, úgyhogy a király minden baj nélkül át tudott jutni. így történt ez az én esetemben is. Ettem sok babot, úgyhogy nem fért több belém, de mire a pecsenye megérkezett, a babok félreálltak és utat csináltak neki.

A fukarság paroxizmusa.

Egy tudós elhatározta, hogy tanulmányozni fogja, meddig terjedhet a fukarság? Látott embereket, akik fukarkodtak a háztartásukban, mások a ruházkodásukkal és így tovább. Egy szombaton bemegy egy zsidóhoz és látja, hogy a szombati ebédhez alig eszik egy kevés kenyérnél többet. Ugyanezt a zsidót tisa b'avkor is meglátogatta. A szobában egy jól terített asztalt talált és a házigazda a legfinomabb és legdrágább ételleket ette. A látogató megkérdi a házigazdától, hogyan van az, szombaton, mikor jói kell élni az embernek, ő alig eszik valamit és olyan nagy böjtkor mint ma, a legfinomabb falatokat eszi?

— Ide hallgass, — mondja a zsidó — mink ugyebár a mai napon a templom pusztulását gyászol-

juk?! És a gyászünnepet senki sem tartja be jobban mint én és senki sem ünnepli meg a szombatot jobban mint én,

— Hogy lehet ez? — kérdi a tudós.

— Minden kanál levessel egy csepp véretem eszem meg, viszont a spórolás a legnagyobb élvezetem. Most már értheted, hogy mért eszek szombaton olyan keveset és a nagyböjtkor a legdrágább falatokat.

A jichesz.

Egy zsidó összeveszett a vejével, aki művelt ember hírében állott. Már mindennek elmondták egymást. míg végre az após a „családdal” jött elő.

— Milyen családból való vagy te és mégis beszélni mersz, — szidta a vejét.

A veje visszavágott neki:

— Igazán nem tudom, hogy mivel nagyobb jichesz maga az apámnál.

— Nézd milyen veje van apádnak, a Rosenberg, egy műveletlen paraszt — feleli az após — és néz milyen művelt vejem van nekem — te.

Zu dem Goj soll ich gehen?

Egy fiatalember elmegy Koppel Reich pesti ort. Rabbihoz, adná ki néki a kikeresztelkedéshez szükséges iratokat. A jámbor Rabbi azt felelte, nézze barátom, én az ilyesmivel nem szívesen foglalkozom, menjen el a neológ Rabbihoz, az majd kiadja magának. Erre a fiatalember dühösen így fakad ki:

— Zu dem Goj soll ich gehen, lieber schmadt ich mich nicht.

Az őszinte részvét.

Egy galíciai rebbe megbetegedett hólyagos himlőben. A Rabbi megbetegedése előtt nagyon szép arcú ember volt, a betegség azonban nagyon elcsúfította. Himlőhelyes lett és hajdani szép szakála nagyon meggyérült. De ő erről nem vett tudomást, mert nem használt tükröt. A véletlen folytán egyszer mégis meglátta képét egy tükörben. Rettenetesen elkezdett sírni. Ekkor a gabbeja még erősebben kezdett bögni.

— Csillapodj fiam, — mondja a rebbe — látom, hogy részvéttel vagy irántam, de azért nem kell úgy bögnöd.

— Te csak egyszer láttad a képedet és sírsz, én, aki arra vagyok kárhoytatva, hogy állandóan nézzem, hogyne sírnék, — felelte a gabbe.

Udvariasan.

Budapest régi világában a Károly-körúton volt egy zsidó vendéglős, aki országszerte híres volt goromba modoráról. A legjobb vendégeivel volt leggorombább, de neki mindent elnéztek.

Egy vidéki kereskedő kíváncsi volt rá és oda ment ebédelni? de bosszantó meglepetésére a vendéglős túludvariasan „kérem alássan, parancsolja” beszélt vele. Mikor a csalódott vendég szólt: No hallja, hol a maga gorombasága? A vendéglős feleli: — Hallja-e! Egy ilyen majompofájú, csirkefogót mint maga, senki házi niemand, még arra érdemesítsek, hogy goromba legyek vele!

Jobban jár.

Rothschildhoz beállított egy műveletien, tanulatlan, tudatlan ifjú és állást kért.

— Tud maga számolni? — kérdezte Rothschild.

— Hogyne kérem — hazudta a fiatalember.

— Na akkor idefigyeljen. Ruhát akarok magamnak csináltatni, a ruhához kell 3 m. 20 cm. szövet. A szövet méterje 35 és fél koronába került kell még 2 m. 10 cm. bélés és métere á 16 korona. A szabó a csinálásért kap 80.000 koronát, mennyibe fog nekem az a ruha kerülni?

A fiatalember leül, számol, izzad, de nem megy semmire. Mikor egy óra múlva Rothschild visszatér a szobába megkérdi tőle:

— Na, tudja már, mennyibe kerül a ruha?

— Azt még nem tudom — mondja a fiatalember — de egy jó tanácsot tudok adni.

— Mit?

— Jobban jár, ha mindjárt egy kész ruhát csináltat magának.

Gavallér.

Mandelbaum tőzsdés kracholt. Dr. Weisz ügyvédhez megy, hogy ő egyeztesse ki. Az ügyvéd az adósok hangulatát akarván tanulmányozni, előbb telefonon hívja fel a legnagyobb hitelezőt.

Dr. Weisz (telefonál). Itt Weisz ügyvéd. Ki ott? Bacher tőzsdés (telefonjánál). Itt Bacher.

Dr. Weisz, Kérem a Mandelbaum fizetéseképtelen. Tartozik Önnek 200 millióval. Felajánlok 20 percentet...

Mandelbaum (közbe kiabál:) Ügyvéd úr! Ne legyen az én pénzemért olyan nagy gavallér!

Még rosszabb.

Rabbi: (egy gazdag fukarhoz). Seifenstein, adjon nekem 100.000 koronát kölcsön.

Seifenstein: Rabilében, hiszen csak tegnap prédikáltad, hogy kölcsönt adni uzsorakamatra, olyan bűn, mint a gyilkosság.

Rabbi: Nyugodtan adhatsz. Én úgy sem akarok fizetni kamatot.

Seifenstein: Nem szedni kamatot? Az még rosszabb. Az nem gyilkosság, hanem öngyilkosság.

Mind bűnös.

Egy vidéki újság munkatársa 10 kiló porcukrot vásárolt egy fűszeresnél. Otthon észrevette, hogy a cukor vegyítve van finom fehér homokkal. Erre lapjában a következő felhívást teszi közzé:

— „Egy fűszeresnél 10 kiló cukrot vásároltam, az homokkal volt vegyítve. Ha a kérdéses fűszeres 24 óra alatt 10 kiló tiszta porcukrot lakásomra nem küld, névét kifogom szerkeszteni”.

És csakugyan: mind a tizenegy fűszeres sietett neki 10-10 kg. cukrot küldeni.

Miért? mert több fűszeres a községben nem volt!

Gyermekek egymás között.

— Jeinkel!

— Mi bajod Hersch!

— Gye? ide gyorsan!

— No! mi kell?

— Mond csak, mennyi kétszer kettő?

— Na fa! Majd én te miattad a fejemet fogom széttörni!

Ha a Rabbira hallgat az ember . . .

A m.... i Rabbi legnagyobbik leányához „leány-néző” érkezett. Történetesen éppen abban a» időben látogatta meg a Rabbit egyik híve, akinek módfelett megtetszett a fiatalember. Volt ugyanis ennek a gazdagnak is egy leánya, aki ugyan testiekben és lelkiekben sok kívánnivalót hagyott hátra, de annál több volt a hozománya.

— No — gondolta magában a gazdag ember — ez a fiú éppen jó volna nekem vőnek.

Hamarosan kisütött valami távoli rokonságot a fiúval és meghívta magához. A fiú kötélnék állott, ott hagyta a Rabbi házat, megnézte a gazdag ember leányát és a — hozományát és még azon nap meg is tartotta az eljegyzést,

A Rabbit hívének hűtlensége éktelen dühbe gurította. Azonnal magához hívatta a gazdag embert és magyarázatot kért tőle, miért csalta el leányának vőlegény jelöltjét.

— Nézze Rabbi úr kérem, — magyarázta a gazdag ember — a Rabbi úr állandóan korhol bennünket a dróságában, hogy nem veszünk elég vallásos nőt magunknak.

— Nos, és? — sürgette a Rabbi. Hát engem nagyon meghatottak ezek a dróság és elhatározottam, hogy hallgatni fogok a Rabbi szavára. Gondoltam magamban, amit a Rabbi úr magának jónak lát, azt nem kifogásolhatja nálam sem.

A törlesztés.

D. S. lapszerkesztőnek még a békeidőkben nem mindig volt annyi pénze, mint amennyit szeretett volna és ezért néhány értékpapírt helyezett forgalomba. Eze-

ket az értékpapírokat hol leszámították, hol nem. Egy ilyen leszámított háromszáz koronás értékpapírja egy ízben sokáig fedezetlenül hevert a Szatmári Bank fiók-fában. Mikor az intézet már megunta a sok hiábavaló felszólítást, az akkori vezérigazgató, K. V. felhívatta a bankba és kérte, hogy valamiképpen rendezze az ügyet.

A lapszerkesztő elkezdett panaszkodni, hogy mennyire nehéz az élet: egyszóval nincs pénze. A bankdirektor erre annyira megsajnálta, hogy rögtön kijelentette: elengedi neki a tartozás felét. A lapszerkesztő szépen megköszönte a bankdirektor szívességét és vette a kabátját, hogy távozzék. Alig ér az ajtóig, utána szól a direktor:

— No de most már törlesszen valamit kedves szerkesztő úr.

A szerkesztő indignálódva válaszol:

— Epen az imént törlesztettem le százötven koronát, most már ne tessék molesztálni.

A dubnói magid és Salamon király példabeszédei.

Mint ismeretes, a dubnói magid arról volt híres, hogy beszédeit és tanításait gyönyörű példázatokkal fűszerezte.

Egyszer a bálbátemjai felkérték, hogy „Misiét” (Salamon király példabeszédei) saját példázatai nélkül adja elő.

Erre a magid így válaszolt:

— Volt egyszer egy gazdag ember, ki a lányát férjhez adta egy bócherhez, ki üzleti ügyekben járattalan volt még. Hogy vejét az üzletbe bevezesse, adott neki sok pénzt, hogy vásároljon posztót.

A vő elment egy nagy gyárba. Ott látták, hogy nem szakemberrel van dolguk, nyakába sózták a régi, m oly ette szöveteket. Mikor az áruval hazaérkezett, az apósa megvizsgálja a szöveteket, fiát látja, hogy bizony az hasznavehetetlen, mert csupa lyuk volt, akár a rosta. Megmagyarázta neki, hogy ha máskor ilyen árut fog vásárolni, legyen óvatos és vizsgálja előbb meg, hogy ne legyen lyukas.

Másodszor elküldte, hogy varrótűket vásároljon. A vő most már óvatos volt és alaposan megvizsgálta az árut. De mert látta, hogy minden tű lyukas, hát üres kézzel jött haza. Az apósa megmagyarázta neki, hogy ennek az árunak éppen ez az előnye. Most, amelyik tüben nincs lyuk, az varrásra nem használható.

— Látjátok híveim, — mondja a magid — így áll a dolog „Misiével” is, melynek éppen az az előnye, hogy csupa példa. Ha ezt példázatok nélkül fogjuk tanulni, akkor éppen úgy járunk, mint a fentemlített kereskedő, ki azért nem akarta megvásárolni a varrótűket, mert lyukasok voltak.

Leánykérés.

Mond Málsilében, nem jönnél hozam feleségül?

Málcsi: Az akarataimat respektálnád?

— Mindig és mindenben.

Málcsi: Az anyám velem lakhatna?

— Örömmel látnám.

— Málcsi: Kapukulcsod nem lesz?

— Ha adnál, a folyóba dobnám.

— Málcsi: Soha kártyát kezvedbe nem vennél?

— Megesküszöm.

— Málcsi: Akkor sajnálom — ilyen papucs, tedd ide — tedd oda férj nekem nem kell.

Miért van bekötte az ökör szeme?

Berlinben történt az alábbi história: A város fő-utcáján néhány mézáróslégény egy bekötött szemű ökröt hajtott. Arra járt egy berlini zsidó, akinek fejtűnt a menet és ezzel a kérdéssel fordult egy szembejövő hírhedt kampóskeresztes vezérhez t

— Miért kötötték be ennek az ökörnek a szemét?

— Mert nem bírja elviselni a zsidók látását.

— Hiszen azért ökör, — vág vissza a zsidó.

Ja vagy úgy?

A I . . . i hitközség sameszé, aki igen szerette a jó tréfát, egy ízben Lembergől Krakkóba utazott. Útközben kiderült, hogy a kalauz zsidó és így nemso-kára éiénk beszélgetés indult meg a samesz és a kalauz között. A samesz nagyon érdeklődik az ut kilométerszáma után. A kalauz készséggel kiszámítja, hogy hány kilométer az ut Lembergtől Krakkóig.

— Mm — morfondíroz a samesz — három nap múlva fogok visszautazni. Szeretném tudni, vajjon Krak-kótól Lembergig is annyi kilométer van, mint Lemberg-től Krakkóig.

A kalauz nagy haragra lobban, mire a samesz békíteni kezdi:

— Nem tudom miért haragszik, hisz maga is tudja, hogy Eszter böjtjétől purímig csak egy nap van, purímtói Eszter böjtjéig pedig egy egész esztendő.

Akkor kettő lett volna.

Reb Zahnen fuvaros volt M. községben. Volt egy lovacskája és egy szekere. Ezzel kereste meg nagy családjá részére a mindennapi kenyeret. Szerencsétlen-

ségére lova megdöglött és így kereset nélkül maradt. Szegény Zalmen szomorúan járt mindenkihez baját elpanaszolni. A jószívű hívek nagyon megsajnálták, gyűjtést rendeztek részére és összejött annyi pénz, hogy neki egy lovat vehettek és tovább folytathatta foglalkozását. De Reb Zalmen még mindig szomorúan járkelt a hívek között. Egyik meg is kérdezte tőle:

— Hát már most mért olyan szomorú mindig, hiszen már van más lova?

— Bizony nagy az én bajom, — felelte Zalmen — mert ha nem döglött volna meg a lovam, úgy most kettő volna.

Védekezés.

Róth Efraimot Rabbi elé perelték, hogy egy drága fazekat kért kölcsön és eltörve vitte vissza. — Róth így védekezik t

— Először; én fazekat nem kértem kölcsön. Másodszor; a fazék már akkor el volt törve, mikor kölcsön kaptam és harmadszor én a fazekat egészben, hibátlanul adtam személyesen vissza. És amit mondok arra meg is merek esküdni!

Miért csavarják az imaszíjat a balkarra?

Bécsben történt. Schreiberl, a híres krakkói fő-rabbit kihallgatásra rendelte magához Ferenc József. A beszélgetés során a zsidókérdés is szóba kerül, amit a volt uralkodó vallási szempontból bírált el. Többek között azt is megkérdi a császár, miért csavarják a zsidók balkarjukra az imaszíjat.

— Weil Sie keine Rechte haben, — vág vissza a rabbi.

Doppelte Auslagen.

Reb Matche Teitelbaum gazdag ember hírében állt, de zsugoriságban túltett mindenkin. Azért mindenkinek feltűnt, mikor Teitelbaum úr óriási portálokat készíttetett üzletéhez, kirakatrendezőt vett fel s az üzletét egész modern alapokra fektette.

A roshakahal szeretett vele évdni. Egy alkalommal arra jár, mikor Teitelbaum éppen az üzlete előtt gyönyörködik kirakatában:

Mir scheint Teitelbaum sie haben e Hauptrefer gemacht! — mondja a roshakahal.

— Ist das kein Leichtsinn, solche doppelte Auslagen zu machen?

— Wie heisst doppelte? — érdeklődik a boltos.

— Nu, Auslagen auf die Gasse und Auslagen auf der Tasche!

Az oroszlánok, sasok és a denevér.

A n . . . , i legutóbbi hitközségi képviselőtestület választáson voltak olyanok, kik nagyon szerettek volna a zöld asztalhoz kerülni, de szegények nem tudták, hogy az Aguda, vagy a Mizrachi fog-e győzni, tehát ide-oda táncoltak, mindkét párt gyűlésén mutatkoztak, de végül is kibuktak. Választás után lógó orral elmélkedtek a szerencse forgandóságáról, mire a hitközség Rabbija a következő példabeszéddel dorgálta meg őket:

— Az emlősök és a szárnyasok egykor harcot vívtak egymással a hegemoniáért. Mindkét sereg legjobbjait küldte a harcpontra. Oroszlánok, tigrisek, párducok és hiúzokkal szemben sasok, keselyűk és más hatalmas szárnyasok állottak harcban. A küzdelem egész nap tartott. A vadak ordítása irtózatot vált, pa-

takként folyt a vér. A front egyik szárnyán az emlősök nyomultak előre? míg másik részén a szárnyasok kerekedtek felül. A denevér, ki kényekedve szerint emlős vagy madár lehet, diplomata szemmel figyelte a küzdelmet. Ha az emlősök győztek, egér formájában mutatkozott, míg ha a szárnyasok diadalmaskodtak, hízelegve repedte körül a sast.

De a turpiságot az előőrsök mindkét oldalon észrevettek és a fregoliskodó denevért alaposan elpáholták. Azóta nem mer a denevér nappal mutatkozni és csak estefelé mászik elő.

— Ti is éppen így jártatok — fejezte be a Rabbi. Semlegesek, ki küzdeni nem akartok, csak másoknak vérrel szerzett eredményéből hasznot húzni, tiszteletet hajhásztok, de zsidó testvéreitek ügyéért nem a áldoztok, kibuktatok, mert a harcban oroszlánok és sasok kellenek és nem denevérek.

A jó név.

Egy irodalmi hetilap kiadója új munkatársat szerződtetett, aki valami lehetetlenül szlávos névre hallgatott. Megkérte hát, válasszon jól csengő írói nevet. A fiatalember még aznap dicsekvő panaszkodással mondta el barátainak, hogy nem tud megfelelő pszeudonimot találni.

— Írd alá: Kovács vagy Balog, vagy ehhez hasonlót ... — ajánlotta az egyik.

— Nem, nem, ezek nagyon szimplák. Nekem valami nagyon jó név kellene.

— Jó név? Tudod mit . . . írd alá: Weiss Fülöp, vagy Krausz Simi.

Az örömnép.

A b. . . i csodarabbi gyakran ellátogatott egy igen kedveit tanítványához. A tanítvány, mint a gyermek az atyjához úgy ragaszkodott a Rebbehez, minden családi, üzleti ügyét megbeszélte veie, minden ünnepnapot nála töltött, viszont a Rebbe minden örömalomkor, úgymint újszülött, eljegyzés, lakodalom alkalmával és jóval előtte és utána kedvenc tanítványa vendége volt. A tanítvány ilyenkor kitett magáért, a legzamatosabb étkeket készítette, a legdrágább borokat rendelte mestere tiszteletére. A házban általános mozgósítás volt, mindenki azon igyekezett, hogy a Rebbenek kedveskedjék. Egy alkalommal reb Chajem a tanítvány megint meghívta mesterét, mert leányát adta férjhez. Július eleje volt, a tanítvány lakását egy pompás nagy kert vette körül, a Rebbe nagyon jól érezte magát a nyaralásra igen megfelelő helyen és nyaralt is alaposan és kiadósan, már augusztus vége felé járt és a Rebbe még mindig nyaralt. A szegény reb Chajem éléskamrája alaposan lesóványodott, a csirkék, tyúkok rohamosan fogytak, mert a Rebbenek és kíséretének vas étvágya volt.

Míg végre szeptember elején elhatározta, a Rebbe a hazautazást. Reb Chajem kinek pénztárcája időközben veszedelmesen lapos lett, örömmel látta a mester készülődését és íme néhány nap múlva a Rebbe tényleg elhagyta tanítványa lakását és nagy búcsúzkodások között elindult hazafelé.

Chajem fellélegzett. Bármennyire szerette mesterét, de a jóból is megárt a sok, lefeküdt, hogy kipihenje a fáradságokat, de alighogy elszunnyadt, nagy zsvivaj, láрма riasztotta fel, felugrik és látja, hogy a Rebbe teljes kíséretével visszatért.

A Rebbe okos ember lévén, nem várta a tanítvány kérdését, hanem teljes nyugalommal kijelentette:

— Reb Chajem, eddig minden öröm alkalommal vendéged voltam, most részt akarok azon örömdöben venni, hogy megszabadultál tőlem.

Miért építettek Szatmáron járdát.

Evekkel ezelőtt a szókimondásáról híres Mandelbatím Rabbi volt Szatmár főrabbija. A főrabbi becsületes hitében minden újításnak annyira ellensége volt, hogy néha túlzásokra is ragadtatta magát. Az volt az elve, hogy egyik újítás a másikat szüli és így végül is a vallás fog csorbát szenvedni. Amikor Szatmáron a járdát készítették, így fakadt ki egyik droséjában:

— Járdát csinálnak nektek, mert már nem vagytok arra méltók, hogy a föld a hátán hordjon beneteket.

Praktikus leány.

Izidor és Rachel szerették egymást. A Rachel apja nem ellenezte a házasságot, csak hozományt nem szeretett adni, mert — bár gazdag — de fukar volt. Mikor Izidor mint kérő beállított, a Táte elkezdett a nedánra alkudni.

— Adok 3 milliót.

— Kevés.

— Adok 4 milliót.

— Kevés.

— Egy fillérrel sem adok többet 5-nél. Rachel a fülébe súgja Izidornak: — 10 millió alul ne vegyél el. Megadja. Úgy is kettőnké lesz!

Okosan.

Egyszerű kis kereskedősegéd volt a Beregi Manó a Gutwillig Sámson textilnagykereskedésében.

Az egyszerű kis kereskedő segéd szerelmes lett Gutwillig Manciba, a főnök gyönyörű szép leányába. Valahányszor meglátta a bájos leánykát, mindig hevesebben vert a szíve. Közeledni azonban nem mert hozzá. Hogyan is gondolhatna egy szegény kereskedősegéd egy ilyen leányra.

Egy napon mégis bátorságot vett magának, belépett főnöke irodájába és megkérte a szép leány kezét.

Az öreg Gutwillig valósággal felháborodott ezen a szemtelenséget! és dühében csak ennyit mondott:

— Mars ki!

De Manó nem ment ki. Csak az ajtóig ment. ahol így szólt:

— Akkor is kidobna, ha én volnék a híres Kleinberger-cég társtulajdonosa?

— Nem — mondta Gutwillig — akkor nem dobnam ki, de maga nem társtulajdonosa a Kleinberger-cégnek.

Kérem Gutwillig úr, adjon nekem nyolc napi időt és az leszek.

És ezzel a kis kereskedősegéd eltávozott.

Másnap beállít Manó a Kleinberger-céghez és udvariasan megkérdi, hogy beléphetne-e ő a cégbe társnak?

Az öreg Kleinberger megvetéssel néz végig rajta, és csak annyit mond:

— Mars ki!

— De Manó megint csak az ajtóig ment és onnan szólt vissza:

Akkor is elkergetne, ha úgy jönnék ide e kérdéssel, mint a Gutwillig-cég veje?

— Dehogy is kergetném el — szólt az öreg; Kleinherger — a Gutwillig vejét szívesen veszem be társnak.

Becsületszavára?

Becsületszavamra.

Manó ismét megjelenik Gutwillignél és újra előadja az ügyet. Gutwillig most helytel kínálja meg és figyelmesen meghallgatja a dolgok állását. Aztán mindketten elmennek a Kleinbergerhez, aki kijelenti, hogy egy ilyen okos embert akkor is társul vennem ha nem lenne a Gutwillig veje. Hát még így.

És másnap meg is tartották az eljegyzést.

Miért akarták az angyalok a tórárt visszatartani?

Tudvalevő, hogy mikor Mózes le akarta hozni a Tórárt az égből, az angyalok vissza akarták tartani. Rejtélyes ez, hiszen a Tóra az emberek számára íródott. A parancsolatok benne csupán az emberek számára adódtak. Egy elmés hitsorsos a következőkép magyarázta meg a dolgot. Vidéki városkában nem a legjobb viszony állott fenn a Rabbi és a nyája között. A pap elhatározta, hogy a kerületében levő szomszéd nagyközségbe teszi át székhelyét. Amidőn a szekerek és kocsik a költözkedésre megérkeztek, hívei kapják magukat, kifogják a lovakat, a kocsisokat pedig megverik. A pap ámulva nézi a történeteket és kérdőre vonja azok okozóit. „Mi ezt a főrabbi úr érdekében és tiszteletére cselekedtük — mondja az egyik hívő. — Mert ha a főrabbi úr csak úgy simán ment volna el, akkor a szomszéd falubeliek azt mondták volna, mi örvendünk, hogy megszabadultunk a főrabbi úrtól, így azonban látják, mennyire ragaszkodunk hozzá és mi-

lyen nehezen engedjük el. És csak emelni fogja szemükben a főrabbi úr értékét, ha a válás ilyen formájáról tudomást szereznek.” A Tórát is csak azért óhajtották visszatartani az angyalok, hogy ezáltal jobban megbecsüljék itt a földön az emberek.

Három szakértők.

Valami bonyolult áruhitelezés! ügyet tárgyalt a törvényszék. A fölperes három szakértőt vonultatott föl: egy ismert kereskedőt, aki bár zsidóvallású, de nem hisz még 2.Z Istenben sem, egy bankárt, aki nemrég hagyta ott főtanácsosi vallását, végül egy rendes, hites szakértőt.

A szakvélemények elhangzása után a fölperes ügyvédje bizakodva mondta:

— Ezt csak megnyerjük! Mellettünk van egy hites szakértő, egy hitetlen és egy hitehagyott szakértő.

Így már más.

A sighet-i járásbíróság tanúként kihallgat egy hatvanéves zsidót.

— Hány éves? — kérdi a bíró.

— Sechzig bis hundert!

— Nem azt kérdem, hogy bis hundert hány éves, hanem hogy most hány éves!

— Ja, jezt bin ich sechzig bis hundert.

— Szóval negyven éves?!

— Nein, sechzig bin ich bis hundert.

A bíró látja, hogy nem tud vele semmire mermi, meg akarja bírásolni. Közbeszól egy éppen jelenlevő zsidó ügyvéd, hogy majd ő megkérdi az öregtől, hány éves»

— Sagen Sie mir bis hundert, wie alt sind Sie?

— Sechzieg! — volt a válasz.

Egy lemergi zsidó k jutazása.

Egy lemergi zsidónak egyszer üzleti dolga akadt egy közeli faluban. Történetesen olyan kocsit fogadott az útra, amelyiknek zsidó kocsisa volt. Alighogy ki r a kocsi a városból» megszólal a kocsis:

— Most hegyre fel megy nk, ez pedig „car bale chajim” ( llatk nz s), szálljon le a kocsiról.

Amikor a kocsi fel r a hegyre, az utas újra fel akar szállni.

— Cholne, — mondja a kocsis — csak nem akar felszállani a kocsiira? Hiszen most hegyről lefelé megy nk, ez pedig „szk ne” ( letvesz lyes).

Mit volt mit tenni, az utas lefelé is gyalog tette meg utat. Végre le rtek a hegyről egy gyönyörű lapályra és az utas most már azt hitte, nyugodtan fel lhet a kocsiira.

— Ezen a szép lapályon akar maga kocsin menni. — korholta a kocsis — hiszen itten valósággal passzió gyalog sétálni.

— Mikor  lhetek már fel a kocsiira? — dühöng a lemergi zsidó, aki már megbánta, hogy elindult az útra.

— Várjon, — nyugtatta meg a kocsis — mindjárt etetni fogok, akkor majd fel lhet a kocsiira.

Kinek legyen boldog  ve?

F n k (Roschhaschon  előtt) k nyvel jéhez, aki minden vev j knek küldött b. u.  . k. kártyát. — Hallja maga parach! Miért küldött mindenkinek kártyát!  n vagyok a principal!  n állapítom meg, hogy kinek legyen boldog  ve, nem maga!

Egy kis tévedés.

Baron világhírű pesti professzorról ismeretes volt, hogy a betegeket a vizsgálat előtt levetkőztette, hogy a betegséget pontosabban tudja konstatálni. Ha véletlen valaki ruhában állított be hozzá, lehetett az akárki, rákiáltott:

— Vetkezzék le !

— Egy napon betért hozzá a pesti hitközség inkasszálója, néhány nyugtával a kezében, hogy a professzorra kivetett hitközségi adót beinkasszálja. Amint a professzor, aki egyébként szórakozott ember volt, az inkasszálot ruhában meglátja, mérgesen ráförmed:

— Vetközzön le!

— Nem mint beteg jöttem, mondja az előbbi.

— Vetközzön le! kiáltja újra a professzor.

A pénzbeszedő — mitévő lehetett — az előszobában, mint egy beteg levetkőzött és a nyugtákkal a kezében újra bement. A professzor megvizsgálja tüdejét és szívét és mondja:

— Hát magának nincs semmi baja.

— Persze hogy nincs — mondja a fáradt inkasszárió. Hiszen inkasszálni jöttem — és átadja a kezében tartott nyugtákat.

A gavallér.

Krausz Dóri, a falu gavallérja egy chászenen táncol imádottjával. Tánc után a leány egy pohár vizet kér. Dóri a konyhába rohan és hoz egy pohár vizet. A felhevült leány elejti a poharat és az darabokra törik. A leány zavarában mentegetődzik, mire Dóri gavaíerosan összezsapja bokáját:

— Nem baj Sáli lében a poharat majd ketten fizetjük meg!

Villámlás.

Az egyik kolozsvári orthodox-étteremben egy nagyobb asztalnál többek közt ott ült a közismert Thai bácsi (foglalkozásra nézve: leányos házak öröme) és a szintén ismert Bos ügyvéd. Mikor fizetésre kerül a sor, az ügyvéd észreveszi, hogy Thai bácsi csak a levest és a húst mondja be, de a szintén elfogyasztott tészta nem jut eszébe. Mikor a vendéglős tovább megy, a következő párbeszéd játszódik le kettőjük között:

Bos: Na, Thai bácsi! Elfelejtette elmondani a brochet: Ajszé máászá berésith?!

Thai: Hogy jövök én hozzá? Hisz nem láttam, hogy villámlott volna!

Bos: Az igaz, hogy künn nem villámlott, de itt viszont bliccelt egy tésztát!

Thai: ja? Igaz, de nem először történt.

Ami a jobbik eset.

Egy máramarosi zsidó felutazott Pestre, hogy ott próbáljon szerencsét. A felesége egyre várt levelet vagy pénzt, de a férfi egy sor írást sem küldött, teljesen nyomaveszett. A felesége sokat kesergett és nem tudta megérteni, mi történhetett az urával.

— Biztosan neológ lett, — mondta egyszer nagy keserves sírás között.

— Nem keli mindjárt a legrosszabbra gondolni, — rémüldözik a sógora — lehet, hogy csak a Dunába fült.

Az ő pihenése.

Klein: Mond Her sch, mikor szoktál te pihenni?

Hersch: Ebéd után alszik egy óráig,

Klein: Miért mondod alszik, hát ki alszik?

Hersch: A feleségem.

Klein: De én azt kérdeztem, hogy le mikor pihensz?

Hersch: Hát arra feleltem. Én csak akkor pihenek, ha ő alszik.

Hogy ne legyen tévedés.

Egy kílében két Karpelesz nevű zsidó lakott, megkülönböztetésül az egyiket hossza, a másikat rövid Karpelesznek hívták. Jó emberek és jó barátok voltak.

Jomkipur (nagy bojt) ünnepén egymás mellett két ülő helyet béreltek. Este a Niele ima végén a rövid felkiált: —Schemáj Jisroéi hallgass meg engem a rövid Karteleszt!

— Miért mondod a rövid Kapteleszt?

— Hogy a Jó Isten ne tévesszen össze minket.

Mendelsohn „portékája”.

Mendelsohn Mózes Berlinben egy péntek este hazafelé igyekezett a templomból. Útja egy kaszárnya dőtt vezetett el, amelynek kapujában állott az inspekciós hadnagy. A hadnagy, amikor meglátta a púpos Mendelsohnt, odakiáltott neki:

— Mivel kereskedsz, zsidó?

— Olyan portékával hadnagy úr, amelyet ön nem használhat . . . bölcseséggel — válaszolta Mendelsohn és nyugodtan továbbment.

Tévedés.

Mojsche találkozik az utcán Matheval, kinek szép szakálla van.

Mojsche: Scholem lechem Matche! Fogadjunk, hogy kitalálom, mit ebédeltél ma.

Matche: Hadd hallani.

Mojsche: Levesz Matche szakálláról egy szem főtt babot. Ezt ebédeltél máma: babot.

Matche: Chamer vagy. A bab a schóletből való, azt szombaton eszik és nem szerdán, ma pedig szerda van.

Akinek szerencséje van . . .

Egy szegény zsidó a bécsi börze előtt sorsjegyeket árul. Éppen egy szikár öreg úrnak ajánlja a sorsjegyet. Az öreg mintha észre sem venné, megy tovább. A zsidó megy utána:

— Vegyen egy sorsjegyet!

Az öreg megunja a dolgot és így szól:

— Hagyjon nekem békét. Én Rotschild báró vagyok. Kell a fenének a maga sorsjegye.

A zsidó most már tolakodóbb:

— Aber Herr Baron, kaufen Sie mir ab e Loos.

A báró, hogy megszabaduljon tőle, megveszi a sorsjegyet és harmadnapra megüti a milliós főnyereményt.

A zsidó kihallgatásra jelentkezik, a báró fogadja. Sejti, hogy miért jön és e szavakkal megy elébe;

— Tudja, kedves testvérem, hogy nálam ez a millió nem számít. De mi Isten akaratába megnyugszunk. Ki nem dobom a pénzt. Minthogy Ön volt Isten küldöttje, Önt is boldoggá akarom tenni. Válasz-

szon: Kap évi kétezer korona járadékot élethossziglan vagy ötvenezer korona végkielégítést.

— Ötvenezer koronát kérek.

— Gondolja meg. Ön fiatal és még ötven évig élélhet.

— Csak végkielégítést akarok.

— De miért? — kérdi a báró.

— Mert amilyen szerencsés ember Ön báró úr, engem holnap megüt a guta.

Az okos bűvész.

Máramaros egyik falujában történt. A hitközségi elnök, egyetlen leánya lakodalmára, a falu egész zsidóságát meghívta. Természetesen a falu szegényeit is, kik régen vártak e lakodalomra, hogy egyszer jóllakjanak. A szegények között volt két olyan koldus is, akik együtt jártak koldulni. Az asztalnál egymás mellett foglaltak helyet. A vendégek ezüst evőeszközökkel ettek. Az egyik koldusnak nagyon megtetszett az ezüst és a vacsora elfogyasztása után egyet észrevétlenül a zsebébe csúsztatott. Amikor az evőeszközöket az asztról leszedték, odaszól a társához:

— Hénech: nézz csak ide — és mutatja az ezüst kanalat.

Hénechet ez nagyon bosszantotta, mert ő is szeretett volna kanálhoz jutni.

Már hajnalodott, a táncolók és a zenészek kifáradtak. A koldusnak hirtelen okos eszméje támadt. Odaszólt a hitközségi elnökhöz:

— Amint látom, az urak már elfáradtak. Szíveskedjenek tehát egy kicsit leülni, míg én egy bűvészmutatványt fogok bemutatni.

— Kér egy ezüstkanalat és így szól:

— Ezt az ezüst kanalat a zsebembe teszem és amikor kimondom: egy, kettő, három, annak a barátomnak a zsebében lesz az ezüstkanál.

Így is történt. Egy, kettő, három — és a hitközségi elnök maga húzta ki az ezüstkanalát az első számú koldus zsebéből.

Nagyszerű Rebbe.

Josl Panderer: Soh'sem tudtam, hogy olyan nagyszerű Rebbenk van.

Lebes: Mitől olyan nagyszerű?

Josl Panderer: Nem tudod? Ő nem olyan mint Schiller, nem olyan mint Majsche Rebbene, nem olyan mint maga az Isten!

Lebes: Hogy-hogy?

Josl Panderer: Figyelj ide, Schiller nem tudott Talmudot, a Rebbe sem tud. Majsche Rebbene nem tudott németül, a Rebbe sem tud. Es ahogv a Jó Isten nem ember, a mi Rebbenk se ember! (Ka, Mensch!)

Csak tegnap hallotta . . .

A szomorú igazoltatás! időszakban történt. Dembinszky-utcában bandukol egy nagyszakállú öreg zsidó. Egy teherkocsis hozzáugrik és ütlegeli. Egy jóérezsű rendőr közbelép.

— Miért veri az öreg zsidót?

Mert megfeszítette a mi Urunkat!

— Szamá! Hisz akkor ez a zsidó nem élt, az 2000 év előtt történt.

— Lehet, de én csak tegnap hallottam.

Havdole.

Egy szegény bócher feleségül vett egy Rabbinak a lányát, aki csúnya és örökké perlekedő volt, de a házasság révén Rabbi állást kapott.

A szegény, derék Rabbinak a perlekedő asszony keserűvé tette életét és ezért boldog volt, mikor a Rebbecent az orvosok négy hétre fürdőbe küldték.

A jó Rabbi boldogan élvezte csendes lakását és nyugalmas életét. De jajj! Négy hét helyett már két hét után rémülve látja ablakán át, hogy váratlanul haza jött a Rebbecen. Gyorsan Havdolet csinál, előkapja a Beszonintartót, egy pohár bort és hangosan rákezdi:

— Híné el jeschuoszi . . .

— Rebbe — kiált a belépő feleség — megőrültél! Szerda van és te Havdolet csinálsz?

— Hagyd, sajnos én tudom mit csinálok, Havdoiet Schabbes este csinálnak és az én részemre a Schabness (nyugalom) most végződött

Így is jó.

Egy szombatos atyafi beteg lévén, felkereste az orvost, aki megtiltotta neki a dohányzást és az ivást. A beteg könyörögni kezdett az orvosnak, hogy nagyon szenvedélyes dohányzó és nem tud leszokni a pipáról. Az orvos végre megengedte neki, hogy pipázzon, de csak hosszúszerű pipából. Néhány nap múlva az atyafi újra felkereste az orvost.

— Doktor úr, — kezdte — ha már szabad hosszúszerű pipából dohányozni, nem volna-e szabad hosszúnyakú üvegből pálinkát innom . . .

Kánikula idején.

Történt egyszer júliusban, hogy az idő váratlanul nagyon hűvöstre fordult. A derecskei Rabbi, aki rendszer napi sétájára készült, bundába öltözött és úgy indult el a község főutcáján. Az egyik bolt előtt meglátta legnagyobb ellenfelét, aki rövid kabátban didergett. Amikor a Rabbi odaért az üzlet elé, az epés balboss nem állhatta meg, hogy meg ne vágja szóval. Es a bundára mutatva így szólt:

— Nena fél a Rebbe, hogy valaki rámondja majd a talmudi megállapítást: „A szamár kánikulában is fázik?”

— Én nem fázom, mert bunda van rajtam, de maga didereg, úgy látom, — felelt a Rabbi és nyugodt mosollyal folytatta sétáját.

A pozsonyi jesivából.

Reb Léb Gross, a pozsonyi rabbiiskola híres mentora már hetvenéves volt, de még mindig gyakorolta azt a kissé önkényesen szerzett jogát, hogy a növendékeket szombatoként examinálja. A igazgató-főrabbitól kijelölt és előadott aktuális talmudi témából, a „sibr”-ből részleges kihallgatásokat tartott és amelyik bócher nem tudta a Maharam Sif (ez volt kedvenc talmud-kommentátora) poénjét felfedni és interpretálni, az kegyvesztett lett a következő kihallgatásig. Az iskola menzájára utalt növendékek pontosan látogatták a „sturt”, mert Gross úr az ebédutalvány okkal is korlátlanul rendelkezett és aki nem jelent meg a kihallgatáson, az ebéd nélkül maradt.

A módosabb jelöltek persze kerülték ezeket a sajátos „siur” Morturákat, ami nagyon bántotta Gross

urat és boldog volt, ha egy módosabb bóchert is a „siur”-hoz édesgethetett. Egy alkalommal csupa „gagdag” bócherektől körülvéve odaszól az egyikhez:

— Mondja, Klein úr, miért nem kíváncsi már ön is egyszer a szombati előadásokra, miért nem jön fel soha a sir-emhez? (A „siur” szót ugyanis általánosan kissé korrumpálva „sir”-nek ejtik.)

— Kérem, ha Gross úr úgy akarja, legközelebb szívesen ellátogatok a sír . . . jához.

A párbaj.

Az n . . . állomáson fölszállt a vasútra egy chószed formájú zsidó. Mivel egyedül volt a fülkében, nagyon unatkozott. A legközelebbi állomáson felszállt egy úriember ugyanabba a fülkébe. A chószed nem mert társalgást kezdeni útitársával, mert azt hitte róla, — külsejéről ítélve — hogy nem zsidó. De csodálatos, az utas egyszerre jiddisül szólalt meg és azt kérdezte a chószedtől, hogy mikor lesz peszach. A chószed nagyot lélegzett. Örömtől felcsillanó szemmel kérdezte:

— Bist ach a jid?

És örömeiben szomszédja ölébe rakta sáros lábait. De a szomszéd az öröm ilyenformája megnyilvánulására éktelen dühbe gurult. Szó szót követett. Párás kis veszekedés támadt kettőjük között. Végül is elhatározták, hogy párbajt vívnak. Botjaikat magasra tartva, harcrakészen szembeálltak. Az első ütést a chószed mérte ellenfelére, de nem tartotta be a vívás szabályait. A másik méltatlankodva kiáltotta fel.*

— Aber Herr! Sie geben nichts auf die Regel!

— ich gib nit auf die regel, ich gib auf den ros! vágott vissza a chószed.

A bölcs Rabbi.

Egy zsidó bornagykereskedőnek több évig volt egy nagyon megbízható vallásos pincemestere. A pince kulcsa, melyben milliókat érő bor volt, állandóan a pincemesternél volt, vagy a gazdájánál. Más élő lény nem jutott hozzá,

A pincemester, mint aféle szegényember, minden héten megtakarított egy pár koronát a fizetéséből és a pénzt mindig a pincének egy sarkában rejtette el. Így takarékoskodott több évig, mely idő alatt egész csinos összeget gyűjtött össze. Erről csakis a gazdájának volt tudomása.

A szegényember gyakran megvizsgálta a pénzét és mindig örömmel állapította meg, hogy nem nyúlt hozzá senki és boldogította a tudat, hogy öreg napjaira lesz miből élnie. Egyszer azonban rémülettel vette észre, hogy több éven át megtakarított pénzét az utolsó fillérig ellopták. Rőgtön a gazdájához ment panaszra és kérdezte, hogy nem-e bízta a pince kulcsát valami idegenre? A gazdája azt mondta, hogy nem és határozottan állította, hogy a kulcshoz idegen nem juthatott hozzá. Ekkor a pincemester a gazdáját tette felelőssé a pénzért, és követelte, hogy adja vissza, amit ez persze megtagadott és felháborodással utasította vissza a vádat, hogy a pénzt ő lopta volna el.

Mivel nem tudtak megegyezésre jutni, elmentek a Rabbihoz, hogy tegyen igazságot közöttük. A Rabbi nagyon meglepte a szegényember vádja, mert valóban nehéz volt feltételezni, hogy ilyen gazdag ember szegény, hűséges alkalmazottját meglopja. Amint azonban a pincemester sírva előadta az esetet, még sem látszott kizártnak.

A Rabbi nagy dilemmában volt és nem tudott hamarjában kiutat, de egy kis gondolkodás után így szólt a kereskedőhöz:

— Te azt állítod, hogy a pince kulcsa csak nálad, vagy az alkalmazottadnál volt. Így tehát a pénz csak idegen lophatta el álkulcs segítségével. Mivel ezen város lakosainak nagytöbbsége nem zsidó, alapos a feltevés, hogy nem zsidó lopta el a pénzt. Ha pedig nem zsidó jár a pincében, hol csak kóser borod van, a borodat a mostani perctől kezdve nészechnek (nem kóser) jelentem ki.

A kereskedő nagyon megijedt, hogy ügye ilyen fordulatot vett, mert a kóser és nészech bor között az árdifferencia sokszorosán túlhaladta a pincemester elloptott pénzét.

Hosszú töprengés után a kereskedő végre megtört és beismerte, hogy ő vette el a pincéből a pénzt.

A Rabbi most már nem akart olyan simán hitelt adni szavaíának, mert azt gyanítja, hogy nagyobb kártól való menekülés céljából ismeri be a lopást.

Most már a kereskedő fogta könyörgésre a dolgot és ceremóniásan megesküdött, hogy tényleg ő lopta el a pénzt, mire a Rabbi ismét kósernek jelentette ki a bort és így az ügy a pincemesterre nézve kedvezően végződött.

Igaza lehet.

Móritzl berohan anyjához: — Mámalében a lovunknak aligha nem valami baja történt.

- Honnan tudod azt Móritzkám?
- Nü! A Táte hozza a hátán a bőrét.
- Akkor igazad lehet.

Egy igazi baál tsuvá.

A krakkói Rabbi nagyon szelíd, vallásos ember volt. Valóságos caddik! Mindegyik híve szerette őt s ő mindegyik hívére tudott is hatni. De volt a hívei között egy Beinisch nevű egyén, aki ugyan anyagilag támogatta a Rabbit, de az intelmeit nem nagyon követte. A Rabbi sokszor üzent neki, hogy hagyjon feí bünös életmódjával. De mindhiába! Végül is a Rabbi maga kereste fel Beinischt. Gyönyörű példabeszéddel igyekezett a lelkére hatni, hogy szálljon magába és bánja meg minden bünét. Majd vázolta előtte az igazi megtért, a baál tsuvá jutalmát; tudniillik, hogy a baál tsuvá minden egyes előbbi büne megtérése után jótétemennyé válik.

— És mennyire fognak téged irigyelni az emberek, fiam, ha minden eddigi bünöd jótétemennyé, mírvévá fog válni, — monda szelíden a Rabbi.

De Beinisch megsokalta a prédikációt és dühösen vágott vissza.

— Ha csak még egy évig várna a Rabbi, az emberek még sokkal jobban irigyelnének engem.

Jantevkor.

A fiatal házas Schwartz boldog volt feleségével; de az anyósa elkésérítette az életét. Panaszra ment Rabbijához.

A Rabbi mondja: Nem csinálhatok semmit, várj türelemmel míg anyósod meghal í

— No és mikor fog meghalni?

— Jantevkor Í

— Melyik jantevkor?

— Az mindegy. Neked az ő halála napja úgy is jantev lesz.

Akit nem érdemes feltámasztani.

A cigándai Rabbi azt híresztelte magáról, hogy a a halottakat is fel tudja támasztani. Egyszer egy szegény asszony jött hozzá keservesen sírva és kérte, hogy segítsen rajta, mert a fia haldoklik. A Rabbi elment az asszonnyal, de mire odaértek, a fiú már meg is halt. A szegény asszony, akí sokszor hallotta már, hogy a Rabbi a halottakat is fel tudja támasztani, addig könyörgött a Rabbinak, amíg az hozzáfogott a feltámasztás! ceremóniához. Előbb különböző hókuszpókuszokat csinált, majd hirtelen felkiáltott:

— Chájím, kelj fel!

A halott persze meg sem mozdult.

— Chájím, az apád parancsolja, kelj fel!

De ennek se volt semmi foganatja.

— Chájím, az anyád parancsolja, kelj fel!

Mikor ez a felhívása sem talált meghallgatásra, a Rabbi teljes erőből negyedszer is elkiáltotta magát:

— Chajim, a Rabbid parancsolja, kelj fel!

Mikor a halott erre az erélyes felszólításra sem reagált, a cigándai Rabbi így szólt a csodára váró hozzátartozókhoz:

— Egy olyan fiú, aki sem apjának, sem anyjának, sem pedig tanítójának nem fogad szót, az nem is érdemli meg, hogy éljen ezen a földön.

Melyik?

Börtönőr: — Kohn Jakab! jöjjön ki az udvarra.

Itt van a felesége.

— Melyik?

— Micsoda bolond kérdés, hogy melyik?

— Hát nem tudja, börtönenlében, hogy engem bigámiáért csuktak be.

Akkor igen . . .

Egy péntek délután történt, hogy L.-né csúnyán összeveszett a férjével és parázs veszekedést rögtönzött vele. Időközben beesteledett és az asszony gyertyát gyújtott. A kis gyermek, aki végighallgatta a délutáni jelenetet, gyertyagyújtás után megszólalt:

— Anyám, te a gyertyát megbencsolod, apát meg összeszidod.

Az asszony, akiben még forrt a délutáni düh, így felelt:

— Majd ha apád is úgy fog égni, mint ez a gyertya, őt is megbencsolom.

A kicserélt sólet.

Reb Nachmann, a falu legszegényebb zsidója, az elmúlt szombaton, amikor hazahozatta a sóletjét, meglepetve látta, hogy a fazékját valaki elcserélte, mert ők csak fél tyúkot raktak a fazékba és tévedésből egy jó kövér libával megtömött fazekat hoztak haza. Az éhség hamar győzött a lelkiismeretén és reb Nachmann felesége hozzálátott az idegen étel kitalálásához. Ezen a szombaton reb Nachmann, aki eddig mindig először nyúlt az ételhez, rendes szokásától eltérőleg, a.ááig unszolta a feleségét, amíg az vett először a tálból. Az ehéá végén az asszony nem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze, miért ragaszkodott az ura annyira, hogy ő egyék először.

— Nagyon egyszerű dolog, — felelte a férje —, mert tudom, hogy akihez a mi sóletunk eljutott, bizonyára azt fogja mondani: „Fulladjon meg az első falattól, aki kicserélte”.

Látom a pónemját.

Egy nagyon csúnya, perlekedő asszonyt otthagytott a férje. Panasszal megy a csodarabbihoz, hogy imádkozza neki a férjét vissza.

A csodarabbi bócherje nem bocsátja az asszonyt a Rabbihoz? mert ez fekvő beteg, de az asszony sír, könyörög, hogy legalább a bócher menjen be helyette és közvetítse kérését.

A bócher feliratja egy cédulára az asszony nevét és panaszának, kérésének tárgyát. A bócher visszahozza félóra múlva a cédulát. Az asszony oda van a boldogságtól, — nézd bócher a Rabbi rá írta:

— Vissza jön hozzád!

A bócher leinti — ne örülj: én meg azt mondom, hogy nem jön vissza hozzád.

— De mikor a Rabbi írta.

— Neki könnyű volt azt írni, mert nem látott téged; de én látom a te pónemodat.

Szaván fogta.

Egy szegény zsidó egyszer a déli órákban betért egy elismerten fukar zsidó asszonyhoz és valami enni-valót kért tőle. Az asszony semmit sem akart adni a koldusnak és azt erősítette, hogy sajátmagának sem készített ebédet. A koldus kétségbeesetten nézdegélt körül a konyhában, végre megpillantotta, hogy a tűzhelyen valami fő egy fazékban.

— Mi fő abban a fazékban? — kérdezte reménykedve.

— A fazékban? A kimosott ruhámat főzöm — hazudta az asszony.

— Úgy? — válaszolta a koldus, — akkor főzze ki az enyémet is, — és mielőtt az asszony megakadályozhatta volna, szennyes cókókóját belenyomta a húsos fazékba.

Az egyensapka.

A régi cári Oroszországban történt. Cári ukáz jelent meg, mely szerint a zsidók azontúl csak a közismert egyensapkát és rövid kabátot hordhatják, ami azután sok humoros és fájdalmas epizódra adott alkalmat. Megtörtént például az, hogy egy alkalommal egy rendőr a nyílt utcán a kardjával vágta le egy kaftannak az alsófelét, hogy a zsidónak rövid kabátja legyen. Egy másik zsidó pedig, ki hosszú szakálával és pájesszávai szégyelte és furcsállotta az egyensapka viselését, azt fordítva vette fel olyformán, hogy a sapkaernyő nem elöl, hanem hátul volt s mikor ezért a rendőr durván ráförmedt, jámbor akasztófahumorral felelte:

— Hát tehetek én róla, hogy a szabó hátravarrta a sapkaernyőt?

Pilpul.

Szombati templomozáskor az egyik Talmudban tudatlan zsidó fejére huzza a táleszt, ami tudvalevőleg kimondottan a téraismerők privilégiuma. A derecherec-ben jártas samesz nem is túrte sokáig ezt a jogsérelmet. Odalépett az illetőhöz:

— Ha tálesszel a fején imádkozik, akkor maga tanult ember, de ha tanult ember, akkor tudnia kellene, hogy olyan amhórec mint maga, nem imádkozhat talesszel a fején.

Amit lehet.

Egy Rabbihoz elmegy egyik híve és előadja, hogy a cselédjével bűnös viszonyt folytatott. Született is egy gyerekük, aki azonban meghalt. Most azért jött a Rabbihoz, hogy megkérdeje, kell-e neki süvet ülni a gyerek után, aki nem volt sem törvényes, sem zsidó. A Rabbi így felelt: Süve brauchen Sie nicht sitzen, aber die Krie können Sie schneiden ...

Ne cifrázza.

Örmester Kohn: Önkéntes, mi maga civilben?

Önkéntes Weisz: Jelentem alássan az örmester úrnak meteorológus.

Örmester Kohn: Ne cifrázza úgy. Mondja röviden! Rőföskereskedő.

Két „áppel” egyszerre.

Egy kisvárosi tüntetés után összeülnek a hitközségi tagok és elhatározták, hogy „áppelt” t küldenek e minisztériumba.

— Ki viszi? — kérdi az elnök.

— Ki? Hát vigye Appel Abraham.

— Miért éppen én? — riad fel az aposztrófált.

— Mert így legalább az egyik „áppel”-t megtartják, kettőt csak nem fognak visszaküldeni.

Az ostoba kocsis.

Az utcán áll egy konflis. Odamegy egy úr és megszólítja a kocsist:

— Mondja öregem, elmehetünk az állomáshoz?

— Hát elmenni elmehetünk — mondja a kocsis,
— de kivigyáz addig a lovamra?

Dán et chávérchu Fkáf zchisz.

Egyszer egy falusi zsidó beállít a Rebbehoz és elpanaszolja, hogy milyen vallástalanok az emberek a falujában.

— Képzelve Rebbelében, — meséli a zsidó — mikor imádkoznak, akkor kenik be a szekeret, hordják a fát, egyszóval minden munkát akkor végeznek.

— Miért mondd, hogy mindent dolgoznak amikor imádkoznak, — feleli a Rebbe — nem tudod „dán et chávérchu fkáf zchisz” (ítéld a barátodat javára), miért nem mondd tehát, hogy mikor dolgoznak, még akkor is imádkoznak.

A morének tulvilági minjátija.

Egy amháorec zsidó nagyon ambicionálta a tal mudban jártásoknak csillogó koronáját: a morénu (mesterünk) címet. Elment a Rabbihoz, bemutatott egy jó! hizott libát áldozatul és kérte a címadományozást. A Rabbi, tekintettel buzgó hívének áldozatkészségére, megadta neki a morénut. Ekkor egyik tréfamestere a községnek odament az újdonsült rangemelthez és így szólt hozzá: A túlvilágon, ahol mégis csak van igazság, nem fogsz tudni minjában imádkozni. A tudósok azt fogják mondani, nem vagy közéjük való, mert tudatlan vagy. Az amháorecok meg nem fogadnak be azük közé, mert „morénu” címed van. A megijesztett baibóss kétségbeesetten a Rabbihoz sietett, aki eképen vigasztalta meg jámbor hívét: „Majd segítünk rajtad, szerzesz még kilenc hozzád hasonlót, elhozod őket hozzám hasonló libaáldozatokkal és akkor lesz a túlvilágon külön minjanotok . . .

Baj lenne.

A m. . . i zsidó pap új párt esket. Prédikálja. A férj tartozik megvédeni feleségét és a feleség tartozik mindenüvé követni férjét . .

— Az oltár alatti mennyasszony felsír. — Rabbi úr, azt én nem vállalom! azt én nem vállalom . . .

— A Rabbi atyai hangon: miért édes leányom?
Mert a férjem levélhordó!

Itthoni használatra.

Egy szórakozott zsidó tanító új esernyővel lepte meg feleségét.

— Jaj de jó, hogy esernyőt vettél, a régi olyan rongyos, hogy már eldobhatom.

— Na, Na! Eldobni nem kell. Jó lesz még itthoni használatra.

Szemvizsgálat.

Egy vidéki zsidó erősen rövidlátó volt. Bement a városba egy szemorvoshoz, hogy megvizsgáltassa szemét, esetleg szemüveget vegyen. Az orvos megakarván győződni, mennyire rövidlátó, olvastatni akart vele, mivel azonban emberünk csak a héber betűket ismerte, az orvos egy imakönyvet nyitott fel és a páciens szeme elé tartotta. A zsidó folyékonyan olvassa, miközben az orvos mindig távolabb megy a könyvvel, de ő csak hibátlanul olvas tovább. Az orvos már a szoba végére ért, de a zsidó csak olvas rendületlenül.

Mit akar maga tőlem? — kiált rá az orvos. — Maga rövidlátó, aki ily nagy távolságról is folyékonyan olvas?

— Ugyan doktor úr, — válaszolt a zsidó — hát ki nem tudja a „Sema Jiszroelt” kívülről?

Az értelmes szolga.

Egy fanatikus zsidónak elaludt péntek este a lámpája, de szeretett volna még tanulni. Azonban a Tórában az áll, hogy a szolgálával sem szabad dolgoztatni. Mit csináljon a szegény zsidó. A következő cselhez folyamodott. Behívja a szolgát és azt mondja neki:

— Ha világosság volna, adnék neked egy pohár pálinkát.

A szolga szó nélkül meggyújtja a lámpát. Nyugodtan megissza a pálinkát, amit gazdája közben töltött neki, megköszöni, majd illemtudóan eloltja a lámpát és kimegy.

Miért szorítják jótékonyásnál háttérbe a tanult embereket?

Szokásban van általában, hogy az emberek könnyebben gyakorolnak jótékonyaságot egy sánta, béna vagy vak emberrel szemben, mint egy táimudtudós kéregctővei szemben. A csengeri pap a következő magyarázatot adta erre: Azért adnak szívesebben egy nyomorék embernek, mert az adakozók félnek, hogy ők is hasonló helyzetbe kerülhetnek. Attól azonban nem kell félniök, hogy tanult emberekhez hasonlóvá, azaz tudósokká váljanak.

Váratlan felelet.

Koldus (siránkozva): Nem tudok megélni, nagyságos úr. Tetszik tudni tavaly márciusban elvesztettem a jobb lábamat ...

Nagyságos úr (idegesen): Mit akar tőlem? Azt hiszi, hogy én megtaláltam?

Pasejiszroél.

Egy tekintélyes nagykárolyi zsidónak egyik szombaton vendége volt egy nagyváradi zsidó fiatal-ember. Szokás szerint azzal tisztelte meg vendégét, hogy felhívatta a széf er tórához. A báikóré megkérdezte a fiatalembertől, hogy Kohén, léví vagy Jiszroél?

A vendég zavarba jön, nem tud felelni, akadozni kezd, végre nagynehezen kinyögi:

— Azt . . . hiszem . . . valószínűleg — Jiszroél, mert emlékszem, a nagyapám sokszor mondotta nekem, hogy ... pase Jiszroél.

Hogyan áll a Napoleon?

Stern valutát akar venni egy vidéki bankban.

— Kedves uram, hogyan áll a Napoleon? — kérdezősködik egy jóképű hivatalnoktól.

— A Napoleon? — tűnődik el a megszólított, azután fenséges nyugalommal feleli:

— Így.

— S a lábait szétvetve, jobbkarját a kabátja bal-szárnya alá dugva, a közismert Napoleon-pózbá áll.

Az elmaradt bróche.

Egy szegény, de jóra való bócher „napokat” evett. Nagy mérgére csaknem mindenütt babot kapott ebédre. Már undorodott az örökös babtól. Ma a sakternál volt soros ebédre. A sakternak feltűnt, hogy a bócher nem imádkozik, nem mond bróchét.

— Nü, miért nem mondasz bróchét?

— Herr shajehet, én csak arra szoktam bróchét mondani, ami a földből vagy fákról nő ki; de ami a hasamból nő már ki — arra nem.

A jótékony zsidó.

Beállít egy hitsorsos a Rabbihoz.

— Rebeleben, bűn az, ha valaki hosszúnapon ebédel?

— A legnagyobb bűn, felelte a Rabbi.

— Hát ha valaki hosszúnapon jótékonyáságból ebédel, bűn az?

— Ezt nem értem kedves barátom.

— Hát az úgy volt, hogy hosszúnapon mentem a templomba, a lépcsőn ült két szegény zsidó, a kiknek nem volt pénzük, hogy a templomban ülőhelyet béreljenek maguknak. Beszélgettek. Azt mondotta az egyik!

„Bár annyi millióm volna, ahány zsidó ma ebédelni fog”.

Erre kaptam magam, elmentem a vendéglőbe és jól beebédeltem, gondoltam, miért ne legyen annak a szegény zsidónak egy millióval több pénze.

A bűneink miatt.

Egy kis faluban egy fiatal bóchert választottak meg Rabbinak. Az új Rabbi első este, amikor átvette hivatalát a „Semone eszré” imánál sokáig állt. A hitközségi elnöknek feltűnt az eset és megkérdezte a Rabbitól, miért állt olyan sokáig a Semone eszrénél?

— Mert „ato bochartont”-t (te választottál engem) mondtam és hálát adtam az Istennek, hogy engem szemelt ki erre a helyre.

Másnap este a hitközségi elnök állott sokáig a Semono eszrénél, ezúttal a Rabbi tudakolta az okát.

— Mert „mipne chatuénü”-t (a bűneink miatt) mondtotta.

Rebbach.

— Kérem, vegyen tőlem egy osztálysorsjegyet. Az egész sorsjegy csak 10.000 korona. Nyerhet vele és extra jótekonyságot gyakorol velem, aki egy tönkrement kereskedő vagyok.

— Elvből nem veszek sorsjegyet, de — mert magán segíteni akarok — mondja meg, mennyi hasznávan rajta és annyit magának adok,

— Hát kérem, a hasznom — 10.000 korona.

— De ennyi az egésznek az ára?

— Annyi — annyi, de nekem eladásra küldték és úgy sem fogok fizetni érte.

Soiré.

— Ollikém. Álmos vagyok. Jó volna már ha elmennének a vendégeink.

— Hát hagyjad a Mancikát valamit zongorázni.

A kávé és a magyar nyelv.

— Rebekám, jere vegyünk itt egy kávé.

— Szívesen Dölfín. De minek mondd, hogy vegyünk és miért nem, hogy ülünk le egy kávéra.

— Hagy békét a te magyar nyelveddel. Mondjam, hogy ülünk le egy kávéra, mikor nem ülünk le rá? és ne mondjam, hogy vegyünk egy kávé, mikor fizetek érte.

Móriczka érdeklődik.

Tátikám! Mitől kellett megpihenni az Úrnak a hetedik napon? Hiszen hat napon át nem dolgozott semmit, csak azt mondta, hogy „legyen” és „lön”, az csak nem fárasztó munka!

Következtetés.

A vidéki zsidó egy kolozsvári nagy üzletbe betér s nagy érdeklődéssel körültekint, míg az üzletben lévő egyik alkalmazott figyelmes lett reá s megkérdezte, mit akar vásárolni, mire a vidéki gúnyosan megjegyzi.

— Nem vásárolni jöttem, csakhogy azon gondolkodom, hogyha én az én kicsiny szatócs boltomra annyival tartozom, mennyivel tartóinak az urak annyi felhalmozott árura . . .

A ravasz válasz.

Reb Mechel minden szombaton magához invitált egy bóchert. De azt a bóchert, aki egyszer már evett nála, soha sem látta többé viszont. Mert reb Mechel, aki különben nagy amhórec volt, olyan furcsa kérdéseket intézett a bócherekhez, amikre azok nem tudtak felelni és így szégyenben maradtak. Egyszer mégis akadt egy bócher, aki másodszor is elment hozzá. Evés közben reb Mechel kérdi a bóchertől:

— Tanultál-e ezen a héten chimis-rasit?

— Igen, — felelte a bócher.

— No akkor mond meg nekem, hogy hívták Noé nagyanyját?

— Nézze, — felelte a bócher — mondja meg maga nekem, hogy hívták az én nagyanyámat?

— Hát honnan tudjam én, hogyan hívták a nagyanyádat?

— Na lássa, — felelte diadalmasan a bócher — az én nagyanyám csak ötven évvel ezelőtt halt meg és maga még sem tudja hogyan hívták, honnan tudjam én hogyan hívták Noé nagyanyját, aki sokezer évvel ezelőtt halt meg.

A korszerű szónoklat.

Az a . . . i Rabinak, mert minden szónoklatában azon siránkozott, hogy fizetéséből családjával meg nem élhet és a hitközség tekintse kötelességének a fizetésjavítást keresztül vinni, azt kellett tapasztalnia, hogy valahányszor a szószékre lép, hívei elszállingóztak. Annál nagyobb szerencséje volt purim estéjén, amikor terített asztala mellett a hitközség apraja-nagyja hiány nélkül megjelent.

Egy ilyen purim estén a Rabbi ezt szóvá tette és a jobbán ülő roshakohol, ki már felhajtott egy néhány bátorságot kölcsönző poharat, ezt felelte: Ez azért van, mert a Rabbi úr kinduje jó, bora kitűnő, de szónoklata nem korszerű.

— Korszerű? — Hát ez micsoda? — kérdi a Rabbi sértődötten.

— Tetszik tudni, — szolt az elnök — a százok papja múlt vasárnapi beszédének témája ez volt: Freiheit, Brüderlichkeit und Gleichheit.

— Ha csak ennyi a baj, akkor szombaton én is korszerű beszédet mondok — felelte a Rabbi.

Legközelebbi szombaton a kíváncsi hívek zsúfolásig megtöltötték a templomot. A rabbi a szószékre lép és belekezd szónoklatába, mely azonban semmiben szm különbözött eddigi szónoklataitól. A hívek türtöztették magukat és elhatározták, hogy most már, ha törik, ha szakad, végig szenvedik, mert csak be keli váltania a Rabinak ígérését. Mily nagy volt a meglepetésük, amikor a lelkipásztor így fejezte be szónoklatát:

— Und jetzt nehme ich mir die „Freiheit“ und bitte euch um „Brüderlichkeit“, bessert mir das Gehalt, aber „gleich Heut“.

Mizrach-tábla és kanál.

Egy szegény talmudista egy napon betért a község elnökéhez. Orra hegyéről látszott, hogy üres a gyomra. Roshakoholéknál éppen ebédhez terítettek.

— Üljön le barátom — szólta a ház ura és rámutat egy székre.

A bócher leül. Zavartan nézi az evőeszközöket, amelyek közül éppen a kanál hiányzott. Bután a plafonra néz, majd a falakra. A falon egy keletet jelző rajzon akadt meg a szeme. Ebből mentőötlete lett.

— Mizra, mizra, mtera! — hajtogatta. A roshakohol figyelmezteti í

— Mit kurtít? Miért nem mondja ki egészen a szót? Hol marad a chesz? (Mizrach==Kelet.

— A chesz? Ach esz? Wie kenn ich essen, wann ich keinen Löffel hab?

Így ezzel a kacskaringós okoskodással végre a bócher is hozzájutott a kanálhoz.

Ami még kóser.

A d . . . i hitközség gabbeja éppen akkor lép be a huscsarnokba, mikor a mészáros — horrible dictu — rajtakapta a hitközség „népszerűtlen” más-gláchját (húsfelügyelőjét), hogy a neki járó úgynevezett reinigolással együtt egy pompás szegyfejet is csúsztat a kaftánja hátsó zsebébe. Látja, amint a mészáros hozzáillő szívtelenséggel kiemeli a „jó falatot” a más-glách zsebéből és pont abba a két kiló húsba méri, melyet e pillanatban a mészárostól rendel. A gabbe elmegy a Rabbihoz és a „rejtelmes” húsdarabot felmutatva, kitálal:

— Rebbe, ez a hús a hitközségi mézárszékből válót kóser ez?

— Miért ne volna kóser? — feleli a Rabbi.

— Azért, kérem, mert hátulja . . .

— Ugyan, ugyan, ez egy pompás szegyfej, ez nem lehet marhahátulja!

— De, bizony, ez hátulja, mert a másglách „hátsó” zsebében találta a mézáros . .

— Uuugy? — Borzasztó, borzasztó, hm, hm, hm! . . . Hát kérem, azért a hús kóser, megehető; ellenben a másglách?... a másglách bizony tréfli. .

Hát nem jobb így . . .

Egy házasságközvetítő partit ajánlott egy fiatal leánynak. A szülőknek nem volt semmi kifogásuk a fiatalember ellen, de a leány semmiképpen sem akart igent mondani, mert a vőlegényjelölt sánta volt.

A házasságközvetítő, aki félt, hogy el fog esni a közvetítési díjtól, minden ékesszólását összeszedte és kapacitálni igyekezett a leányt:

— Nézze kisasszony lelkem, — mondotta — tegyük fel, hogy kap egy teljesen ép férjet, de ez a férj majd kocsira ül, a városba hajt, ahol üzleti ügyeit kell rendeznie. A lovak megbokrosodnak, a kocsi felborul és a férjet összeroncsolt lábbal hozzák haza. Hónapokon keresztül nyomja az ágyat és maga sír, jajveszékel. Nincs se éjjele, se nappala és az orvosi kezelés felemészti az egész hozományát. Végül is amputálni kell a lábát és sánta lesz. Hát nem jobb így? Nem kell sírni, nem kell költekezni, nem kell aggodalmakat kiállani, mert készen kap már egy sánta férjet.

A sófár és a fánkstűtő.

Egy gazdag zsidónak volt egy bócher veje, aki egész nap egyebet sem tett, csak imádkozott és tanúit. Egy év telt el anélkül, hogy a vő egy krajcárt is hozott volna a házhoz» Végre is az após megsokalta veje dologtalanságát, adott neki pénzt hogy menjen a vásárra és vegyen rajta valamilyen árut. Jól kitanította arra, ha látja, hogy valamire más alkussík azt vegye meg.

A bócher el is ment a vásárra. Láta, hogy egy szekér körül sok zsidó áll, ő is közibük állott és csakhamar megtudta, hogy sófárokat árulnak és ötven koronát kérnek darabjáért. Hallja azt is, hogy az egyik zsidó húszat ígér egyért, rögtön eszébe jutott az após tanácsa és kétszáz darabot vásárolt össze a pénzéért. Hazaérve, az apósa nagyon mérges lett, mert olyan portékát vett, amelyből minden hitközség csak egyet vásárolhat és dühében lehányta a pincébe a kétszáz sófárt. Egy év múlva az após újra adott pénzt és a lelkére kötötte, csak olyan árut vegyen, amit el is lehet adni. Néhány nap múlva hazajön a vő száz fánkstűtővel . .

Az apósa újra dühös lett, megfogadta, hogy soha többet nem bíz rá semmit, a fánkstűtőket pedig felrakta a padlásra. Néhány hét múlva az após szerette volna valahogyan értékesíteni a veje áruját. Elhívatta a Schwarcot, átadta neki a sófárokat azzal az utasítással, hogy akármilyen áron adja el, de vissza ne hozza, inkább cserélje be valami más árura, ha nem megy máskép.

Schwarc elindulása után néhány nappal az após Brassóban járt, ahol összeismerkedett egy „Weisz nevű nagyon ügyes kereskedővel*"

— Na — gondolta magában — ez elfogja adni a fánk sütőket — és ugyanolyan természetű megbízást adott neki, mint Schwarenak a sófárra.

Két hét múlva majdnem egyszerre érkezett vissza Schwarc és Weisz. Csakhogy most Schwartz hozta a fánk sütőket és „Weisz a sófárokat. Zsibón valahogy találkoztak, eladni nem tudták a portékájukat, hát elcserélték.

A saheszcigaretta.

Austerlitz somorjai Rabbihoz beállított egy Diamantstein nevű balboss, aki ugyan becsületes és szavahihető ember volt, de vallásossága nem volt éppen a legkifogástalanabb. A kölcsönös üdvözlések után elkezdi:

— Rabbi úr, találkoztam a fiával Bécsben und habe ihn Sahbtaz mit einer Zigare in Mund gesehen.

A Rabbi, aki nem kételkedett Diamantstein szavahihetőségében, erre a kijelentésre szörnyű indulatos lett. Alig érkezett haza a fia Bécsből, minden megkérdőzés nélkül a szombatnak e megsértéséért hatalmas pofonnal üdvözölte. A fiú miután magához tért első meglepetéséből és megtudta, hogy miről van szó, égre-földre esküdözött, hogy kitalálás és szemén-szedett hazugság az egész.

A Rabbi látván fia határozott fellépését, újra magához hívatta a balboss, hogy fia előtt ismétlje meg szavait. A szembesítésnél Diamantstein a vállát vonogatta.

— Hát Rabbi úr, mit mondtam én? Ich habe Ihren Sohn Sabbesz mit einer Zigare in Mund gesehen, de Zigare aber habe ich in Mund gehabt.

A szelíd prédikáció.

A dubnói mágid, aki híres volt attól, hogy igen találós, de egyben a hallgatóság elevenébe vágó hasonlatokkal fűszerezte szónoklatait, egy pénteki nap délutánján kisebb városba érkezett, ahol legnagyobb meglepetésére a hitközség elnöke kereken kijelentette» nem kíváncsi prédikációjára és nem engedi meg, hogy egy jött-ment felkapaszkodva a szószékre lehordja őket a sárga földig.

A mágid látva, hogy baj van, mert az idő már annyira előrehaladott, hogy még a legközelebbi városba sem juthat el szombat beállta előtt, megfogadta, hogy ez egyszer eltér rendes szokásától, tartózkodni fog az ostromozástói, sőt egészen az elnök szája íze szerint fog szónokolni, csak engedjék meg, hogy beszédet mondjon.

Ez hatott. Amikor szombat napján a szószékre lépett, ezzel a hasonlattal kezdte a beszédét:

— A tegnapi napon, midőn gyalogszerrel közeledem e város felé, egy erdő szélén, a sűrű fák hűsítő árnyéka alatt ledültem kipihenni az út fáradalmait és íme e város felől közeledik felém egy felnyergelt szamár. Megszólítom a fülest: „Hallod-e te szamár, engedd meg, hogy beleüljek a nyeregbe”. A szamár azt felelte, hogy nem lehet, mert mi nem járunk egy utón, hisz látod, hogy én éppen az ellenkező irányban haladok. Látva, hogy az okos szó itt nem használ, cselhez folyamodtam és szentül megígértem, hogy nem bánom, inkább én is arra megyek, csak engedje meg, hogy beleüljek a nyeregbe. A szamár beleegyezett s mihelyt a nyeregben éreztem magam, egyet rántottam a gyep-lőn. A szamár ordítóva tiltakozott, ígéretemre emlé-

keltetett, de én így szóltam: „Te számár, amíg lent voltam, szükségszerűen megígértem, hogy veled megyek, de most, hogy már itt ülök a nyeregben, te majd jössz oda, ahova én megyek”.

Az elnök megértette a maró hasonlatot és hallgatott.

Visszaveszem a spárgát . . .

Két nagyon szegény bócher közös vándorútra indult. Útközben hozzájuk csatlakozott egy még szegényebb kollégájuk és azontúl hárman vándoroltak.

Egyik napon egy szegény faluba érkeztek, ahol alig tudtak szálláshoz jutni. Végre az egyik bálboss felajánlotta teljesen üres szobáját a három bóchernek, de sem ágyat, sem ágyneműt nem adott nekik.

Az első két bóchernek volt még télikabátja, de a harmadiknak még az sem volt, csak egy darab spárgája.

Gondolt egyet és hogy ő se fázzék azt ajánlotta a másik kettőnek, hogy a spárgájával összeköti a két kabátot a gomblyukaknál és akkor mind a hárman elférnek alatta.

Úgy is tettek. Lefeküdtek. Ki-ki a kabátja alá, a spárgás pedig a közepre. A két szélső bócher mind-egyre maga felé húzta a közös takarót, amiből természetesen veszekedés lett.

A lármára felébredt a harmadik, aki mikor megértette, hogy miről van szó, így fakadt ki! Ha nem hagyjátok abba a veszekedést, mindjárt visszaveszem a spárgámat!

A mágid példája.

A fiatal mágidot, aki híres volt kitűnő példabeszédeiről, ki akartak próbálni, vajjon előkészületlenül tud-e példázatokat mondani. Ezért egy szombat este hávdóle után bementek hozzá és azt mondták neki, hogy mondjon egy példabeszédet. A Rabbi teljesítette kérésüket és így szólt:

Volt egyszer egy szegény ember, aki elhatározta, hogy kevés pénzért vesz egy kecskét és annak tejébe! meg fog élni. El is ment a vásárra és vett egy kecskét. Amikor haza érkezett a kecskével, a felesége megakarta fejni, de a kecske egy gyűszű tejet sem adott. Az asszony rárivalt férjére, mit tett, a pénzt elköltötte és a kecske nem ad tejet. A szegény ember azt felelte, hogy a kecske most fáradt és még nem evett, adjon neki enni és pihenje ki magát, akkor meglátja majd mennyi tejet fog adni.

— így van ez nálam is, — fejezi be beszédét a mágid — még nem vacsoráztam és fáradt vagyok, ezért nem teljesíthetem kéréseteket, de ha példázataimat hallani akarjátok, gyertek el vacsora után.

Glitten Tog Eszuv.

A dési Rabbihoz beállít a városka egyik leggazdagabb zsidója. A vendég egyik kezében pipáját tartotta, másik keze pedig a nadrágzsebében volt sültve és ráköszönt a Rabbira:

— Gütten Tog Rebbe.

A Rabbit hallatlanul felbőszítette a látogató illetlen megjelenése és így köszönt vissza:

— Gütten Tog Eszuv.

A látogató elcsodálkozik a Rabbi köszöntésén és megkérdi, miért nevezi őt Eszuvnak?

— Nézd, — feleli a Rabbi, — mikor Eszuv fáradtan hazajött a mezőről, megkérte Jákobot, hogy etesse meg őt lencsével. Miért kérte meg Jákobot, hogy etesse meg? Hiszen az ember akármilyen fáradt, annyi ereje van, hogy a kanalat a szájához emelje. Elemáj, ő is úgy állított haza, az egyik kezében pipa volt, a másik keze pedig nadrágzsebébe volt sülyesztve.

A „bószor-becholov” csodája.

A berettyóújfalusi Rabbi egyízben magához hívatta a hitközség elnökét és kérte tőle, hogy emeljék fei a fizetését. Az elnök megígérte, hogy a legközelebbi közgyűlésen előterjeszti a Rabbi kérését. A közgyűlésen azonban leszavazták a kérést.

Néhány hét múlva a Rabbi külön-külön magához hívatta a hitközség elöljáróságának valamennyi tagját és külön-külön megkérte őket, szavazzák meg a kért fizetésemelést. Természetesen mindegyik megígérte, hogy magáévá teszi a Rabbi kérését. Amikor szavazásra került a sor, mégis megbukott az indítvány. Szombaton azután a szószékről így beszélt a Rabbi:

— Ti is a bószor-becholov tulajdonságával bírtok, mert a hús és a tej külön-külön is kóser, de együtt tréfli, mint ti is.

A sírkő.

— Ezt a sírkövet vegye meg Blonsteiner. Nagyszerű, tartós márvány. Ezer esztendő múlva is ilyen szép lesz,

— No hallja! Majd bolond leszek ezer esztendőre holt tőkét befektetni, mikor várjuk, hogy mindennap jöhet a Messiás.

A bizonyítvány.

Ismeretes, hogy a bócherek a félév — tanulási idő — leteltével amolyan bizonyítványfélélet szoktak kérni a Rabbitól, szüleiknek bemutatandó, hogy a drága időt nem töltötték el hiábavalóságokkal. Egy alkalommal egy bócher, kinek agy szorgalma, mint magaviselete sok kívánnivalót hagyott hátra, szintén a Rabbi elé járult bizonyítványért. A Rabbi — nem akarván a fiu szüleinek szomorúságot okozni — nem tagadta meg azt és egy nagy ív papír felső szélén megírta a kért bizonyítványt, a nevét pedig az ív legalsó szélére írta. A bócher megkérdezte, hogy mit jelent az ily furcsa beállítás.

Nevem a szövegtől azért írtam olyan messze, — feleli a Rabbi — mert írva vagyon, hogy „Mídvar séker turchok”. (Hazugságtól tartsd távol magad.)

Nü . . . !?

Egy zsidó hivatalos volt egy bankettra. Másnap egész nap mesélt róla a barátjának:

— Tudod, volt ott minden. Bor, hús, ilyen hús, olyan hús. Az volt csak egy menu.

Miután pedig a helyes kiejtést nem ismerte, mindig menunak ejtette ki a menüt. A másik ki akarta javítani és közbeszólt:

— nü!

De ő csak folytatta tovább. Volt ott mindenféle csemege, sütemény, tészta, minden, ami csak jó. Az volt egy menu.

— mü — javította a másik.

— Nü?! hát mit akarsz még — kiáltott felháborodva az első.

A temetés.

Egy faluban két testvér lakott« Az egyik tömén-telenül gazdag volt, a másik koldus szegény, A gazdag testvér sohasem akarta segíteni a szegényt, aki alig tengette életét. A szegény végre is cselhez fordult. Elment a gazdag testvérehez és megkérte, adja kölcsön az ezüst klals-serlegett mert egy előkelő vendége lesz péntek estére, aki jó állást is ígért számára. A gazdag testvér sokáig húzódozott, végül is abban a reményben, hogy végleg lerázza az öccsét, kölcsönadta a serleget.

Vasárnap reggel a szegény testvér visszavitte a kölcsönként serleget egy kis ezüst pohárával együtt.

— Csoda történt testvér — mondotta, — a serleget fia szült szombat éjjel, tied az anyja, tied a fia is.

A gazdag testvér nagy örömmel rakta zsebre a zsákmányt. Egy hét múlva a szegény újra elment a gazdaghoz.

Megint jött az előkelő vendégem — mondotta, most már biztos az állás, add ide az ezüst evőeszközödet, hogy ne lássa milyen szegény vagyok.

Vasárnap reggel gondterhes arccal állít be a szegény a gazdaghoz.

— Baj van testvér — mondja — megint csoda történt. Az ezüst evőeszközöd szombat éjjel — meghalt.

A gazdag éktelen dühbe gurult és din-tóra elé idézte az öccsét. A szegény idejében felkereste a Rabbit és őszintén bevallott neki mindent. Egyszermind felajánlott hét forintot a Rabbinak. A din-tóra előtt a Rabbi alaposan kikérdezte a tényállást, majd így döntött:

— Ha az ezüst pohár megfiadzott, akkor az evőeszköz is meghalhatott. Nyilvánvaló, hogy csoda tör-

tént, tehát az evőeszköz zsidó volt és így zsidó rítus szerint keli gondoskodnunk a végtisztességéről. A slo-símot te fogod megtartani — fordult a szegényhez, a süvet majd én tartom meg.

— Hát én? — kérdezte a gazdag.

— Du soist die Krie schneiden — felelt a Rabbi

Mikor snarolnak?

Egy máramarosi zsidó ember, amikor már elég pénzt összekoldult, elhatározta, hogy üzletet nyit. Bemegy egy üzletbe és válogatni kezd a legfinomabb áruk között. A tulajdonos, akinek nagyon ismerős volt a zsidó, óvatosan megkérdi tőle:

— Uram, ha meg nem sérteném, nem volt ön ezelőtt két héttel nálam kéregetni?

— De igen, — válaszolta a másik nyugodtan.

— Hát akkor hogyan van az, hogy most ennyi finom portékát tud vásárolni, — kérdi csodálkozva a kereskedő.

— Tudja, az úgy van, — válaszol a zsidó — mifelénk először snarolnak az emberek, azután nyitnak üzletet, maguk először üzletet nyitnak s azután mennek snarolni.

A bócher és a szamár.

Egy szegény bócher egyszer a vásárra ment, hogy eladja szamarát. Elöl ment a bócher, a szamarat egy kötéllel húzta maga után. Két betyárnak szemet szúrt a szamár, rögtön készen is voltak a haditervvel. Az egyik leoldotta a szamarat a kötélről és hogy észre ne vegye a bócher a lopást, társát kötötte a helyébe, aki engedelmesen baktatott a bócher nyomában. A szegény

bócher csak a vásáron vette észte, hogy számít helyett embert vezet a kötélén.

— Hogy van az, — kérdezte nagy sokára, amikor nagynehezen magához tért ámulatából, — hogy amikor elindultam veled még szamár voltál és most ember vagy.

— Hát tudod barátom, — felelte az álszamar — én nagyon rossz és engedetlen gyermek voltam, hát Isten büntetésül szamárrá változtatott. Most hogy megbántam bűneimet, Isten megbocsátott és visszaváltoztatott emberré. Kérlek bocsáss szabadon.

A bócher mit tehetett volna egyebet, szabadon engedte, de lelkére kötötte, hogy ezután mindig jó legyen, nehogy Isten haragja ismét rászálljon. Es ezzel elváltak. A bócher a vásáron egyszerre csak megpillantotta a szamarát, amelyet a tolvajok azóta eladtak. Odaszalad hozzá, átkarolja a nyakát és sajnálkozva súgja a fülébe:

— Te szerencsétlen, mit tettél megint, hogy újra utolért Isten sújtó keze?

A minden feltételnek megfelelő sajchet.

Egy hitközség felmondott a sakterjének. Történetesen a resakol a sajchet egyik fiának a kváterje volt. Elmegy a sakter a resakolhoz és kérdi, hogy most mit tegyen, hová menjen a családjával, miért engedte, hogy neki felmondjanak, hiszen kváterja?

— Nézze, én akartam — mondja a hitközségi elnök — hogy maga maradjon, de én minoritásban maradtam és a zöld asztalnál leszavaztak: de megnyugtatom, hogy maga azért minálunk fog maradni. Mi kiírunk most egy pályázatot és én majd olyan fel-

tételeket fogok szabni, hogy senkisésem fog megfelelni és amíg más nincs, addig maga marad.

Tényleg kiírták a pályázatot és jön az első jelentkező, egy előkelő úr, bemutatkozik:

— Ich bin e cházn — mondja.

— Sind Sie schajchet auch — kérdi a rasekol?

— Nem, feleli a cházn.

— Sajnálom, akkor nem felel meg, mondja az elnök.

— Jön egy másik pályázó:

— Ich bin e cházn tin e schajchet — mondja.

— Sind Sie bajdek auch — kérdi az elnök?

— Nem, feleli a pályázó. Sajnálom, akkor nem felel meg.

— Jön ismét egy pályázó:

— Ich bin e cházn tin e schajchet übajdek.

— Sind Sie e majl auch? — kérdi a rasekol.

— Nem, azzal nem foglalkozom.

— Sajnálom, de akkor nem használhatjuk — feleli a rasekol.

Egy újabb pályázó már e követelményeknek megfelel í

— Sind Sie e bál tökéá auch?

— Nem, feleli a jelölt.

— Sajnálom, de nálunk a salfort is a chazn-nak kell fűjni.

Egy újabb jelölt, már előre diktálja az ajtóból:

— Ich bin e cházn, e schajchet übaj dek, e majl ün e bál tökéá.

— Sie müssen aber auch mit Mészím möszászek sein (a halott körüli teendőket ellátni), — mondja a rasekol.

— Nem, arra nem vállalkozom, mondja a pályázó.

— A legközelebbi pályázó már ezutóbbira is vállalkozott, mire kérdi tőle a rasekol:

— Sind Sie a kajhen, weil bei uns müss men ách düchenen.

— Nem, feleli a legfrisebb jelölt.

Ennek az elnöknek már az egész környéken híre járt, hogy mi mindent követel ő a pályázótól. Jelentkezett egy úgynevezett „gewakszener Jüng” és bemondja az összes feltételeket:

— Ich bin a chazn, a schajchet übojduk, a majl, a bál tékóa ín e kajhen.

Erre az elnök a következőt kérdezi:

— Wenn Sie a kajhen sind, wie werden Sie mit die Mészím möszászek sein?

— Ich werde Sie lebendig begrobn (én élve fogom magát eltemetni), — feleli nyugodt flegmával a jelölt.

A megérdemelt jutalom.

R . . . községben egy fukarságáról közismert gazdag zsidó meghalt. Midőn Isten színe elé érkezett és bebocsátást kért a mennyországba, kérdé tőle az Örökkévaló:

— Mi jót tettél életedben?

— Mikor egy szegény koldus jött kéregetni, adtam néki két krajcárt.

— Mózes — szól az Örökkévaló — nézd meg, igaz?

Mózes megnézi a nagy könyvben, amelyben a jótétemények vannak följegyezve, melyet az emberek a földön cselekednek:

— Igaz — szólt Mózes.

— Hát még mi jót tettél? — kérde újból az Örökkévaló.

— Egy másik koldusnak ismét két krajcárt adtam.

— Mózes — szól az Örökkévaló — igaz?

— Mózes megnézi és szól;

— Igaz.

— És még mi jót tettél? — kérde az Örökkévaló megint.

— Egy harmadik koldusnak újra adtam két krajcárt.

— Mózes — szól az Örökkévaló — nézd meg igaz?

— Igaz, szólt Mózes.

— És még mi jót cselekedtél? — kérdi újra az Örökkévaló.

— Más semmit.

— Mózes, — szól az Örökkévaló, — geb im zurück seine sechs Kreuzer und schick im zum Teufel.

Nem akarta, hogy ráismerjenek.

Peszach délutánján a hívek a templom udvarán beszélgettek. Szó esett az antiszemitizmusról is. A községben csak nemrég letelepedett máramarosi hitsorsos, ki vállig érő pájesznek, torzonborz szakállnak és főidígérő elviselt kaftánnak boldog tulajdonosa így szólt:

A múltkor a vonaton egy antiszemita úgy szidta a zsidókat, hogy szinte kedvem támadt volna rászólni!

— Hát miért nem tette? — kérdik tőle a jelenlevők.

— No persze, — szólt a kérdezett — majd kiteszem magam annak, hogy rámismerjenek.

A gánev.

Egy vidéki zsidó megbízást adott egy városi ügyvédnek, hogy perelje be egyik falubelijét, aki neki adósa. Az ügyvéd a pert szerencsésen elvesztette és felszólította ügyfelét a honorárium megfizetésére. Ez azonban megtagadta a fizetést, mert sehogy sem tudta megérteni, miért kell neki fizetni, ha az ügyvéd a pert elvesztette. Az ügyvéd beperelte és a pörvesztett zsidót kötelezték, hogy az ügyvédi honoráriumot tizenöt napon belül különbeni végrehajtás terhe mellett egyenlítsé ki.

A szerencsétlen ember beállított az ügyvédi irodába és a pénzt az asztalra csupva így szólt:

— Da haben Sie, Sie Gánev!

Persze éhből becsületsértés! per lett és amidőn a bíró a vádlottat kérdőre vonta, ez így védekezett:

— Igaz, mondtam, hogy gánev_f, de nálunk zsidóknál háromféle gánev-t ismernek és pedig: 1. Gánev = egy közönséges tolvaj, aki lop. Hát a mi kedves ügyvéd urunkra ezt nem lehet és nem szabad mondani. 2. Gánev — egy okos, raffinált ésszel rendelkező ember. Hát lehet ezt a mi kedves ügyvéd urunkra mondani? A világért sem. Végül 3. van egy gánev (libanyak), amit a sóletbe tesznek és amely minden zsiradékot magához vesz. Ilyen gánev a mi ügyvéd urunk.

Egykor és most . . .

Egy zsidó a következő kis kérdést vetette fel Rabbijának egy multság alkalmával:

— Miért mondják a mai Rabbik a droset állva? Hiszen a talmudban előforduló tudósaink ülve tanított-

ták előadásaitat Viszont miért járnak a mai Rabbik bottal? Hiszen a talmud szerint az Isten a szenteket minden rossztól megvédelmezi.

A Rabbi a következő feleletet adta:

— Régebbi tudósaink, ha egy droset mondtak, akkor a benne levő tartalom saját maguk kieszelése és szerkesztése volt, A mostani Rabbik legtöbbje pedig a drosekben előforduló polémiát már régen kinyomtatott könyvekből veszik. Így tehát nem illik, hogy a Tóra álljon, a Rabbi meg üljön.

A másik kérdésre pedig ezt felelte:

— A talmud szerint, fizetésül, hogy Egyiptom határában örködő ravasz kutyák a zsidó népet tíz csapás után az országból kiengedték, minden zsidó köteles a Rabbi által tréflire minősített szárnyasait kutyáinak dobni. A régi szent Rabbik folyton ellátták a kutyákat eledellel, mivel a szárnyasokban előforduló legtöbb hibát tréflinek minősítettek. Tehát nem kellett féljenek a kutyáktól. A mai Rabbik azonban, kikenél ritkább a tréfli, a kutyáktól való félelmükben bot nélkül nem mernek az utcára épni.

A „jó” tej.

Szilágycseh községében közismert humoráról Nóti Géza járásbíróági végrehajtó. Egy alkalommal vendéget várt, minden jóval szerette volna ellátni vendégét és így jó kávéval is. A cselédnek két csuprot adott s azt mondta neki:

— Vidd el a két csuprot és mondd meg a nagyságának, legyen szíves ma kivételesen az egyik csuporba adni a tejet és a másikba a vizet.

Amikor a leves nem elég forró.

Pesten egy Rombach-utcai vendéglőbe betér egy zsidó ember és rendel egy húslevest. A pincér hozza. a csészében a levest, de a vendég anélkül, hogy megkóstolná, visszaküldi azzal a megjegyzéssel, hogy ez nem elég forró. A pincér hoz erre egy második, harmadik, sőt egy negyedik levest, de a vendég mind visszaküldi azzal az indokolással, hogy nem elég forró. A pincér végre odaküldi a főnököt. A főnök odamegy a vendéghez és megszólítja:

— Uram, önt a pincér nem akarja kiszolgálni, mert egynéhányszor hozatott levest és anélkül, hogy megkóstolta volna, visszaküldte, hogy nem elég forró.

— Természetes, — feleli a vendég, — amíg a pincér az ujját a csészében tudja tartani, addig az a leves nem elég forró.

A Jahrzeit.

Koppel budapesti főrabbi reggel és este lakásán házi „minjant” rendezett, hogy ezáltal az imádkozást pontosan beilleszthesse napi teendőinek keretébe. Egy kongresszusi nap reggelén egy csákgorbói hittestvér került a minjanhoz, aki kéretlenül odaállt az előimádkozó pulpiléhoz és otthoni szokás szerint széles, kacsaringós énekléssel végezte az előimádkozást:

A főrabbi végre ingerülten odaszól hozzá:

— Sie Freund, warum verbringen Sie so lange mit dem Vorbeten?

— Bitt' sén, ich hab a Jahrzeit, — feleli a kérdezett meghatódottan.

— Sie haben ein Tahrzeit? — pattog a főrabbi, wir müssen gleich zum Kongress, wir haben nicht ein Jahr Zeit! . . .

A jó sadchen.

A bőbeszédű reb Gecl esernyős, sehogysem tudott megélni nagyszámú családjával a mai nehéz világban becsületes mesterségéből és irigy szemmel nézte, hogy szomszédja, reb Zurach a sadchen mint gyarapodik napról-napra. Elhatározta, hogy ő is felcsap sadchennek, mert úgy találta, hogy ez éppen neki való hivatás, mivel ehhez csak beszéőtehetség szükséges, már pedig ő ki nem fogy a szóból sohasem. Hozzá is látott a munkához és ahol reb Zurach egy partit megindított, nyomban ő is beleavatkozott, hogy majd a közvetítési díjból ő is részt követelhesen. Azonban valahányszor a szerencsétlen reb Gecl beleavatkozott a parti mindig füstbe ment.

Reb Zurach látva, hogy konkurrense minden jól induit közvetítést szószátyárságával megghiúsít, kénytelen-kelletlen följánlotta neki, hogy társuljon vele, de kikötötte, hogy csak kettesben járhatnak el parti ügyben és neki okvetlenül hallgatnia kell, legfeljebb megerősítheti reb Zurach állításait.

Reb Gecl ráállt a társasüzletre és már is elindultak egy lányos házhoz, hol reb Zurach beprotezsált egy ifjut, kiről elmondta, hogy jesive-bócher volt.

— Mit, — vág közbe reb Gecl — egy jesive-bócher? Kérem az a fiú annyit tanult, hogy a Pressburger Rebbe beállhat hozzá inasnak.

Reb Zurach oldalba bökte, emlékeztetve vállalt kötelezettségére és folytatta;

— Az ifjú jól kezeli a tollat sőt verseket is szokott írni?

— Mit, írni? — szolt reb Gecl — egy fél tucat ügyvéd nem tud úgy írni mint ő.

R. Zurach hátra vágta a hallgatni nem tudó üzlettársát és szólt:

— Az ifjú már öt évvel ezelőtt önállósította magát, jól menő üzlete van és már szerzett is egy kis pénzt.

— Mit, egy kis pénzt — rikácsolt reb Gecl —, kérem, olyan vagyona van, hogy Rotschild hozzá képest egy utcaszéli koldus.

R. Zurach mérgesen rákiáltott, hogy fogja be a száját. A családapa mindezeket végig hallgatva, összeráncolta homlokát és szólt:

— R. Zurach, hogyan ajánlhat leányomnak ilyen partit, hiszen ha a fiú tényleg olyan sikerült, akkor nem veszi el leányomat, mert vajmi csekély az a hozomány, amit én leányommal adhatok?

Erre reb Zurach megnyugtatta, mondván, hogy nem lehetetlen a dolog, mert a vőlegény jelöltnek van egy kis hibája, amennyiben a háta egy kicsit domború, mondjuk, hogy van egy kis púpja.

R. Gecl úgy érezve, hogy most rajta a sor ráduplázni, kivágja!

— Mit, egy kis púpocska? Kérem akkora, akár csak egy sütőkemence.

Persze szó sem lehetett többé a partiról.

Kedélyes.

Ketten ülnek a kávéházi asztalnál. Egyszer csak megszólal az egyik:

— Kelj fel kérlek, a kalapomon ülsz.

Mire a másik!

— Mi az, már el akarsz távozni?

Van oka a sírásra.

Reb Zalmen, midőn a reggeli ima azon mondatánál tartott „vekülom pajszchim esz pihem”, nagyon elkezdett sírni. Odament hozzá reb Smiel és megkérdezte:

— Zalmen, miért sírsz oly nagyon éppen ennél a mondatnál?

— Mert hét leányom van otthon — feleli reb Zaímen.

— Nos talán csúnyák? — érdeklődik Smieí.

— Nem, külom áhívím, mind kedves és szép.

— Talán betegek?

— Dehogy, külom gibajrim, mind erős és egészséges.

— Talán rossz utakon járnak, kicsapongok?

— Sőt, külom kodejsín, mint jámbor és szent.

— Akkor hát miért sírsz oly nagyon?

— Mert vekülom pajszehim esz pihem, mindnek kell enni adnom.

Malbim és a cinikus.

Egy cinikus ezt a fogas kérdést adta föl Malbimnak, a híres maggidnak:

— A bölcsek azt tanítják, hogy ha egy táimudtudóst látunk, föl kell állni előtte, de más helyen azt mondják, hogy ha egy kóbor kutya jön és az ember fél tőle, hirtelen le kell ülni. Na és ha most egyszerre lát meg az ember egy talmudistát és egy kutyát, mit kell akkor csinálni?

— Ilyen esetekben, — mondja az írás, — a nép szokásához kell igazodni. Hát gyere most velem az utcára és majd meg fogjuk látni, mit csinálnak az emberek.

Dedikáció.

Egy műkedvelő író magyarázatot írt Salamon király és Jób könyvéhez, azután felkereste a frankfurti Rabbit, Pinches Hurwitzot és ajánlást kért tőle a két könyvhöz. A Rabbi csak Jób könyvéhez írt előszót. Mikor a szerző megkérdezte, miért nem ajánlja Salamon könyvét is, a Rabbi így felelt:

— Jób oly végtelen sokat szenvedett, hogy egy vagy több csapással több már tökéletesen mindegy neki, de a boldog Salamon királyt meg akarom óvni egy ilyen magyarázat elszenvedésétől.

A kuglizás.

A megboldogult Kszáv Szótér pozsonyi Rabbi idejében a bócherek között kitört a kuglizás szenvedélye. Mikor a Rabbi erről tudomást szerzett, nagyon kikelt miatta és szigorúan megtiltotta nekik a kuglizást.

Egyszer a városban lévén dolga, szokás szerint két bócher kíséretében elindult, hogy elintézzé dolgát. Útja a katolikus szeminárium kertje mellett vezetett, anói a papnövendékek kuglizással szórakoztak.

A Rabbi figyelmes lett a nagy lármára, megállt és nézdegélte a játékot. A bócherek hátrahúzódtak, mert biztosra vették, hogy most nagy dorgálásban lesz részük. A Rabbi azonban a legnyájasabb arccal így szólott hozzájuk,

— Lássátok, ez bóchereknek való játék volna. Azoknak, akik ülnek és a gemore felett görnyednek, nagyon ajánlatos volna egy ilyen kis mozgás a szabad levegőn. De nem haszontalan kuglizással fecsérelni az időt.

Csak akkor tudták meg a bócherek, hogy a Rabbinak fogalma sem volt arról, mi a kugli játék.

Tapintatos figyelmeztetés.

Egy Rebbe egyszer a közeli faluba utazott. Természetesen legnagyobb chaszidjánál szállt meg. A Rebbenek, minthogy a chaszidnál jól étette magát, nem igen volt kedve hazautazni. Eltelt egy hét, két hét, de eszeágában sem volt hazautazni. A chászid látván, hogy éléskamrája már kiürült, szárnyasai kifogytak és a Rebbe nem akar hazautazni, egy napon beállít feleségével a Rebbehez és búcsúzkodni akar.

— Hát hova utazol? — kérdi a Rebbe csodálkozva.

Erre a chaszid feleli:

— Amikor a Rebbe eljött hozzánk, hogy könynyebben tűrhessek el a Rebbe szeszélyeit, azt mondtam a feleségemnek, képzeljük el, hogy mi vagyunk a vendégek, a Rebbe meg a háziúr. Na hát illik, hogy olyan nagyon kihasználjuk vendégszeretetét és olyan sokáig terhére essünk? Hát most haza akarunk utazni.

Az egyiptomi ebek.

Mikor Egyiptomból kivonultak a zsidók, a kutyák némák maradtak. Ezt a csodát egy tréfás talmudista így próbálta megmagyarázni:

— Ha Éliás próféta jár a városban, akkor vinyognak a kutyák, ha pedig a Halál angyala jeienik meg, akkor csaholnak. Egyiptomban mindkettő egy időben történt: a Halál angyala bejárta az országot, hogy megölje az elsőszülötteket és az angyal is megjelent, hogy Izrael gyermekeit megmentse és megváltsa, így hát nem tudták szegény kutyák, hogy vinnyogniuk kell-e vagy csaholniuk és ezért — hallgattak.

A valuta-bróche.

Egy londoni jiddis lap közli, hogy ezentúl, akár csak a kenyérre vagy más egyébre, a valutákra is kell áldást mondani. A valuták Sulchan Aruchja szerint ezek a kötelező benedikciók a következők:

Dollárra: Sekajchaj ügvüröszáj mólé ojlom. (Áldott legyen az, akinek ereje és hatalma betölti a világ-mindenséget. Dörgéskor mondják.)

Angol fontra: Sehakojl bóró lichvajdaj. (Áldott legyen az, akinek dicsőségére teremtődött minden.)

Osztrák koronára: Bojré pori hoádomó. (Áldott legyen a földi növény teremtője. Ezt az áldást mindenre mondják, ami a földben van.)

Német papírmárkára: Boruch dájjan emesz. (Áldott legyen az igaz bíró. Ezt a benedikciót haláleset hírére mondják.)

A hála.

A megboldogult dr. Kaiserling híres pesti neológ Rabbihoz beállított egyszer egy kaftános zsidó és sírva panasolta el, hogy leányának ma van az esküvője, a chupa is fel van már állítva, de mivel az ígért kétszáz forint hozományból száz hiányzik, a vőlegény nem akar chupa alá menni. Istenre kéri, ha irgalmat ismer, segítsen rajta, de azonnal.

Az aranyszívű Rabbi segített is rajta rögtön és odaadta neki a száz forintot.

Amikor a zsidó a pénzt a markába érezte, a nagy örömtől valósággal tánc lépésben hagyta el a szobát és közben egészen hangosan így hálálkodott:

Ribajne sel ajlem, di zalszt dem Pase ewade nicht rechnen die grajsze micwe! (Istenem, ne hogy betudjad ennek a hitetlennek ezt a nagy jótéteményt!)

A gyászbeszéd.

Szögyénben meghalt Nachme Brocken, aki nagyon gazdag ember volt. Az örökösök szép gyászbeszédet rendeltek neki és az egész hitközség kíváncsi volt, mit fog a Rabbi mondani, mert a boldogult bizony nem tartotta valami nagy tiszteletben a vallás parancsait.

Legnagyobb meglepetésre a pap azt mondotta a ravatalnál, hogy nagyon vallásos ember volt, hogy sohasem írt szombaton és sohasem pipázott szombaton, A hívők a temetés után felháborodva tettek szemrehányást a Rabbinak:

— Hogy dicsérhetett úgy egy olyan pogányt, mint amilyen az a Brocken volt? Í

— Hát mit mondtam? — válaszolt a Rabbi. Azt mondtam, hogy szombaton nem pipázott. Hiszen nem pipált ő hétfőn se és csütörtökön se, mert nem volt pipás ember. És mit mondtam még? Hogy nem írt szombaton. Hát hogyan írhatott volna? Hiszen egész életében egy írástudatlan analfabéta volt!

A boroszlói zsidók.

G. Tiktin, a boroszlói Rabbi nagyünnepen az utcán sétált és négy-öt hívével találkozott, akik nagyban szivaroznak.

— Gut Sabbesz! — üdvözölte őket a pap.

— Miért mondja a Rebbe: „Gut Sabbesz”, — kérdezték — hiszen ma „jom-tov” van!

— Bocsánat, — felelt a Rabbi, — de mert szivarozni látlak benneteket, csakugyan azt hittem, hogy — szombat van.

A Reich meg az Ehrlich.

Purim napján egy Reich Mózes nevű szegény ember belép egy Ehrlich Jakab nevű hitsorsoshoz, ki ugyan jómódú ember hírében állt, de becsülete nem volt teljesen makulátlan. A szegény ember átnyújtja ajánló levelét, melyet hazuról magával hozott.

A házigazda purimi jó kedvében alig pillantott bele az ajánló levélbe, összeráncolta homlokát és tette-tett felháborodással ráförmed az idegenre:

— Micsoda? Maga „Reich” és koldulni jár?

— A szegény ember így felelt:

— Jó uram, lelkemre mondom, hogy én olyan ártatlan vagyok abban, hogy engem „Reich”-nak hívnak, akárcsak ön, hogy az „Ehrlich” nevet viseli.

Az egyetlenegy pont

Rabbi Meheram Schücköt a Pozsony melletti Szentgyörgyre hívták meg Rabbinak. Megválasztása után az elnök a hitközség nevében a következő tíz pontban foglalt kérelmet hozta az újonnan megválasztott Rabbi tudomására: 1. pont: A Rabbi ne viseljen streimít és kaftánt. 2. pont: Vágja rövidebbre szakállát. 3. pont: Ne mondjon miszert a híveknek stb. . . . Miután az elnök, az ívben foglalt tíz pontot felolvasta, a Rabbi a következőket válaszolta:

— „Wann ihr von mir ÍO Punkte verlangt, so gewährt mir nur ein Punkt.

— Bitte — mondja az elnök.

— Meine Punkt ist: punkt verkehrt!

Fele biztos.

A rapsici Rabbi, rebe Naftuli, Sabbath hagodoi-
kor fáradtan és megtörtén tért haza a templomból Fe-
lesége csodálkozva kérdezte meg, mitől fáradt el eny-
nyíre.

— A drósenál megerőltetem magam — feleli a
Rabbi.

— No és legalább eredménnyel? — Adakozni
fognak a gazdagok a szegényeknek?

— Fele biztos eredmény — feleli meggyőződés-
sel a Rabbi. — A szegény emberek hajlandónak mu-
tatkoztak az adakozást elfogadni. De hogy a gazdagok
adakozni fognak-e, az a jövő titka.

A szakáll.

A pozsonyi jesivában rendszeres volt, hogy az
idősebb bóchereket (kik többnyire szakállt viseltek) nem
hallgatták ki. Megtudta ezt egy vidéki bócher, aki
nem nagyon szeretett tanulni, megnövesztette a szakál-
lát és mert ezáltal idősebbnek nézett ki, bízott abban,
hogy nem fogják kihallgatni. Egyszer azonban a pap
előhívja, hogy feleljen. Természetesen nem tudott és
felelet nélkül állt, míg végre megszólalt:

— Rebbe, hát ez nem szakáll?

A halottkém.

Egy falusi zsidó halottkémét megkérdezték, ho-
gyan és miből állapítja meg, hogy valaki meghalt.

Az öreg nyugodtan felelt:

— Hát abbul, hogy rí a háznépe.

Heiss és Haase.

A hitközség egyik előkelő tagja éveken át gyakorolta roshasono napján a sófár fúvási tisztséget. Egy alkalommal rajta kapták, amint a szomszédos város vendéglőjében nyúlpecsenyét fogyasztott. Persze besúgták a község Rabbijának, aki a legközelebbi roshasonokor megvonta tőle ezt a tisztséget. Amidőn ezért a Rabbit kérdőre vonta, ez így felelt.

— Wenn Sie können has (heiss) essen, brauchen Sie nicht zti blazen.

A cherem alá helyezett roshakahal.

N. hitközségben a roshakahal nagyon nyers modorú, goromba természetű ember volt és a Rabbit többször az egész hitközség előtt megsértette. Egyébként bőkezű volt, a Rabbit állandóan ajándékokkal halmozta el, aki ezért kénytelen-kelletlen tűrte gorombaságait.

A hitközség azonban úgy vélte, hogy a Rabbi személyében az egész hitközséget sértegeti és kényszerítették a Rabbit, hogy ne tűrje tovább a sértéseket, utasítsa azokat a legesélyesebben vissza és szólítsa fei, hogy a nyilvánosság előtt bocsánatot kérjen tőle.

A nyilvánosság előtt való bocsánatkérésről a roshakahal hallani sem akart. Ekkor cherem alá helyezték. De ő ezzel sem törődött. A cherem alá helyezés után néhány hétre a Rabbiné észreveszi az ablakon át a roshakahalt, amint egy sereg libát maga előtt hajtva egyenesen az ő udvara felé tart.

Lelkendezve sietett az urának jelenteni az örvendetes eseményt, mert konyhája bizony nagyon megérezte az átok alá helyezés következményeit. A Rabbi

és felesége kisiettek az udvarra, ahol nagy szívvelséggei fogadták a roshakahalt és örömüknek adtak kifejezést, hogy végre mégis meggondolta a doígot és eljött bocsánatot kérni.

— Szó sínes róla — mondta a roshakahal — a libákat sem ezért hajtottam ide. Egész más célom van velük. Amióta engem átok alá helyeztek, tíz kilót híztam, libáim azonban nagyon soványak. Kérni akarom a Rabbi urat, hogy helyezze őket is cherembe, hadd hízzanak ők is.

A főnök szíve.

Egy szegény, de szorgalmas könyvelő bement a főnökéhez, aki arról híres, hogy alkalmazottait éhbéért dolgoztatja — és azt mondta neki:

— Tisztelt főnök úr, képtelen vagyok a fizetésemből megélni, valósággal nyomorgók, lágyuljon meg a szíve és adjon fizetésjavítást.

A főnök úr dühösen felelt:

— Ön tudhatja, hogy én nem hallgatok a lágy szívre, csak a fejemre.

Az alkalmazott erre:

— S mikor számíthatok önnél az agylágyulásra?

Amit nem kell elfelejteni.

Az abonyi hitközségnél megüresedett a kántori állás, amelyre több pályázó közül a kátai saktert hívták meg egy próbaelőimádkozásra. A kényes ízlésű abonyiak nagyban készültek a péntekesti istentiszteletre és az érdeklődők zsúfolásig megtöltötték a templomot.

A sakter az ómed elé állott és megkezdte a Lectio dódi-t.

A jó abonyiak eleinte csak túrték a sakter éktelenül rikácsoló hangját, később azonban már nem tudták hallgatni az éneket és lassankint elszállingóztak a templomból. Alig maradt belőlük egy minjanra való.

A Borchu-nál már a kötelező tíz ember sem maradt ott. A hívek mind egy szálíg elmenekültek, egyedül a samesz figyelte nagy áhítattal a kátai vendéget. Végre ő is beleunt a pokoli éneklésbe. A Vesomnt-nál nem tudta magát tovább túrtóztatni, felment a kántorhoz és a következőket mondotta:

— Itt van a templom kulcsa. Aztán ha elvégezte a dolgát, ne felejtse el az ajtót bezárni í

Ezzel a samesz átadta a templomkulcsot és ő is otthagya a még mindig áhítatosan éneklő kátai saktert.

Az örökölt betegség.

Egyszer egy fiatal férj beállít a Rabbihoz és arra kéri, hogy imádkozzék érte, hogy gyereke szülessen. A Rabbi megkérdi tőle, hogy mióta nő?

— Három hónapja — felelte a férj.

— Na és mit akarsz, hogy már gyermeketek legyen?

— Rabbi kérem, — mondja a fiatal férj — a dolog úgy áll, hogy a gyermektelenség nálunk családi baj és azért vagyok megijedve. Tudniillik az én anyámnak sem volt gyermeke!

— Na és hogy vagy akkor te itt?

— Az apám megnősült, az anyám elhalt gyermektelenül és én már az apám második feleségétől születtem.

Seeschlacht.

A budapesti országos kiállítás egy külön pavilonjában volt felállítva Benczúr Gyula festőművész „Budavár bevételé”-t ábrázoló festménye. A tolongás óriási volt, csak nagynehezen lehetett a festmény közelébe jutni. Egy zsidó néző könnyebben oldotta meg a dolgot. Látva azt, hogy hosszas várakozás árán alig jut célhoz, hatalmas Seeschlacht kiabálással tolakodott előre. Mindenki azt hitte, hogy elhagyta az illetőt a józan esze és amennyire lehetett, kitérnek előle és utat nyitnak neki.

Odaférfkőzött közelembbe. A dolgot szó nélkül aem hagyhattam.

— Sind sie Meshüge — szólok hozzá — dass ist ja keine Seeschlacht! Das ist ja . . . Was brauchen sie mir erzählen lieber Herr was das vorstellt? Aber ich seh schlacht.

Az Isten sógora.

Egy zsidó kihallgatást kér Rothschildtól, aki éppen dolgaival nagyon el volt foglalva s így nem tudta látogatóját maga elé bocsátani. A kérelmező rábírja az inast, hogy őt mégegyszer bejelentse és pedig mint az Úristen sógorát. Rothschild behivatja s csodálkozva kérdezi, hogy milyen joron nevezi magát as Úristen sógorának.

— Az tiszta valóság — feleie a kéregető. — Apósomnak két leánya közül az egyiket elvettem én, a másikat elvette az isten. így kerültem vele sógor-ságba. Rotschild jóízüen nevetett és gazdagon megajándékozta őt.

Az iskolában.

Am... zsidó elemi iskolában történt. A tanító, aki éppen a cserebogárról magyaráz, észreveszi, hogy az egyik gyerek nem figyel. Hirtelen rákiált:

— Monda, hány lába van a cserebogárnak?

A gyerek zavarodottan ugrik fel, aztán rákezdi:

— Ábrahám, Lipót, Lajos, Báni, Rózsi . . .

— Meg vagy bolondulva? Mit beszélsz összevissza!

— Semmit. Csak számítom, hogy hány gyereke van a tanító úrnak és a mai drága világban pont azal törődik, hogy a cserebogárnak hány lába van?

Es kost mein Geld.

Herschele Charef gyermekkorából sok pajkos történetet jegyeznek fel. Róla szól az alábbi vidám história ísí

A gyermek Herschele napközben mindig újabb és újabb csínyeken törte a fejét. Az érte járó büntetés — verés formájában — persze sohasem maradt el. Apjának azonban az volt a pedagógiai elve, hogy soha sem szégyenítette meg a fiát mások előtt és a napközben elkövetett apró gonoszságokért éjszaka titokban verte ei a fiát.

Herschele egyszer megunta a kétes értékű dicsőséget és a bócherjének, akinek sejtelve sem volt az éjszakai „drámákról”, két krajcárt ajánlott fel, ha egy éjszaka ágyat cserél vele.

— Szeretném megtudni — mondotta — hogyan esik az alvás a te ágyadban.

A bócher a két krajcár ellenében örömmel állt rá a cserére. Éjfél tájban, amikor már mind a ketten jó-

ízűen horkoltak, belép a szobába Herschele apja egy nagy bottal felfegyverkezve, odamegy a fia ágyához és elkezdí éktelenül verni a bóchert.

A bócher, aki rémulten ébredt rá a valóságra, szörnyű ordítózással tiltakozott a verés folytatása ellen. Az öreg úr, aki a sötétben is észrevette, hogy valami misztifikáció történt, egy pillanatra abbahagyta a verést, mire Herschele a szomszéd ágyból átkiáltja:

— Schlog nur, schlog täte est kost mein Geld.

A reklám.

Hansele Szander kassai divatárkereskedő nagy súlyt helyezett üzlete reklámoztatására és ennek érdekében jótékony célra is sokat áldozott. Egy szép napon bájos hölgy állított be az üzletébe, aki mellesleg dilettáns tragika és grenadint kér. Szander előzékenyen mutogatja szebbnél-szebb grenadinjeit, de mikor az árára, került a sor, a vevő fájdalmasan tapasztalta, hogy pénzkészlete tragikusan kicsiny és nem vásárolhat. Dehát mire való a mentőötlet, ha nem arra, hogy ilyenkor belekapaszkodjunk?! A hölgy is előadta, hogy tulajdonkép jótékony célú előadásra kell két szerepet betöltenie és ahhoz két grenadin szükséges, mert mit szólna a közönség, ha mindkét szerepet egy toiletben játszaná végig. A grenadinok feltűnő síkkel lesznek felhasználva és ez hatalmas reklám lesz az ő üzlete számára. Szandert az érv teljesen levette lábáról és a grenadíneket azonnal féláron bocsátotta a hölgy rendelkezésére.

A jótékony célú előadásra persze Szander is elment és izgatottan várta, hogy mikor lép ki az ő hölgyikéje.

Végre előtűnik egy bájos árnyék és rögtön utána a várva-várt tündér perdül a színpadra. Programszerűen pukkedlízik és elkezd: Die „beiden Grenadiere” von Heinrich Heine”. Mire Szander felugrik és harsányan kiáltja:

— Tisztelt publikum! A címbeli tévedést korrigálnom kell, mely nem úgy hangzik: Die „beiden. Grenadine., von Hansele Szander.

Ha a vége jó, minden jó.

Az itt következő kis história egyik moldovai városcsókában történt. A városka egyetlen zsidó korcsmárosához a késő esti órákban betévedt Pinchász, egy vándor tanító, aki humoráról és örökös jókedvéről az egész környéken híres volt. Nagyon ki volt éhezve, viszont nagyon kevés volt a pénze. Ezzel az ajánlattal fordult a korcsmároshoz:

— Nézze Salamon úr! — mondotta — ajánlok magának egy üzletet. Adjon maga nekem egy jó vacsorát, én pedig énekelek magának néhány szép nótát. Ha a nóták közül valamelyik megtetszik magának, nem fizetek semmit, ha nem, akkor megfizetem a vacsora árát.

A korcsmáros rövid gondolkodás után ráállt az üzletre. Pinchász a jó vacsora után víg énekekbe kezdett, de minden hatás nélkül. A víg nóták után a vendéglős rosszalólag csóválta a fejét. Pinchász bár zsidó melódiákba fogott, de a vendéglőst ezek sem hatották meg. Erélyesen követelte a vacsora árát.

Pinchász kétségbeesetten kotorászott a zsebében. Fejét búsan az asztalra hajtotta és szívettpő hangon rögtönözni kezdett ilyen formán:

— Aj, Pinchász, te ettél is, ittál is, de most meg kell érte fizetni, aj, fizetni . . .

Alig hangzott el az ének első strófája, a korcsmáros rideg arca felderült és közbekiáltott:

— Fizetni akarsz? Látod ez már tetszik nekem.

— Tetszik? Akkor igazán nem fizetek — örvendezett Pinchász és nagy léptekkel vonult ki a korcsmából.

Ez is öröm?

A háború után az orosz forradalom előtt igen sok magasrangú orosz tiszt menekült Lengyelországba. A menekültek sanyarú körülmények között tengették életüket és mindent megpróbáltak, hogy valahogyan segítsenek sorsukon. Egyszer két antiszemita érzelmeiről híres orosz tábornok a kínzó éhség hatása alatt besomfordált a Joint által fentartott zsidó népkonyhába, abban a reményben, hogy zsidónak nézik őket és ebédet kapnak.

A népkonyha menekült zsidó kosztosai azonban felismerték egykori elnyomóikat és szidalmak közepette ki akarták őket kergetni a teremből. A lármára figyelmessé lett a Joint egyik megbízottja, aki leintette az izgatott embereket és ebédet adatott a két tábornoknak.

— Miért adott nekik ebédet? — indignálódtak a zsidók. Nem tudja, hogy kik ezek?

— Tudom, éppen azért. Mindjárt meg is magyarázom. Egyszer Newyorkban láttam, amikor egy híres ír antiszemita egy kéregető nyomorék zsidónak egy dollárt dobott a kalapjába és sietve tovább ment. De alig tett három lépést, vissza fordult és öt dollárt dobott a koldus kalapjába, azután újból meggondolta ma-

gát es húsz dollárt adott a nyomorék zsidónak. Megkérdeztem az irtól, mi az oka, hogy antiszemita létére háromszor is megajándékozta a nyomorék zsidót.

— Afeletti örömben tettem, — hogy így néz ki egy zsidó.

Isten őrizzen . . .

A híres nikolszburgi Rabbinak tüstént azután, hogy az állását elfoglalta, érdekes din-tórában kellett ítélkeznie. Egy após és annak veje járultak panaszaikkal eléje. Az após azt panaszolja, hogy veje egész vagyonát jótékony célra adja. A vő azzal vádolta apósát, hogy semmit sem akar adni jótékony célra. A Rabbi először az apóst vonta kérdőre, aki így védekezett:

— Rabbi, én azért nem adok cedokét, mert igaz, hogy az ember nem élhet örökké, de félek, — ámbár már öreg vagyok — hogy még sokáig elélek. Ha pedig vagyonomat elosztogatom, nem lesz vén koromban miből élnem.

— No és te mivel védekezel? — fordul a Rabbi a vőhöz.

— Rabbi — kezdi a vő —, nem lehet tudni mit hoz a holnap, az embernek a napjai meg vannak számlálva. Igaz, hogy még egészen fiatal vagyok, de azért félek, nem halok-e meg hamar! Azért jótékonykodom, ha meghalok, legyen mit magammal vinnem a másvilágra.

A Rabbi néhány percig elgondolkozott a két különböző felfogáson, majd a félekhez fordulva így szólt:

— Isten őrizzen meg mindkettőtöket attól, amittől oíyaa nagyon féltek . . .

Eliézer tevéje.

Egy előkelő jótékonycélú bazáron hölgyek különböző holmit árúsítottak a sátrakban. Lehetett ott levelezőlapot, pezsgőt, konfettit, szódavizet kapni. Legtöbb vevője egy szép zsidóasszonynak volt, aki szódavizet árúsított. Irigy szomszédnője, egy grófnő — levelezőlapokkal szorgoskodott ott — egy ismerősének (híres antiszemita volt ez az úr), aki megkérdezte, megy-e az üzlet, azt felelte:

— Nekem gyengén; de annál jobban annak a zsidóasszonynak — s szomszédnőjére mutatott.

Erre az úr a zsidóasszony sátrához lépett és gúnyosan így szólott:

— Rebeka, adjál nekem is abból a vízből.

A zsidóasszony nem marad adós:

— Igen, én vagyok annak a Rebekának a le származottja, aki a kútnál Eliézer tevéit megitta — tessék parancsolni . . .

Ez is megoldás.

Egy beisi chaszid beszélte el az alábbi apróságot:

— Egyszer, amikor a Rebemnél jártam, az ajtaja előtt egy kéregető kis fiút találtam. Hiába kutattam végig összes zsebeimet, egyetlen aprópénzt sem találtam bennük.

— Sajnálom, kisfiú — mondtam neki — de nincs aprópénzem, csak forintosom.

— Nem baj, bácsi — felelte a fiúcska — várjon csak egy percig, hozok mindjárt még kilencvenkilenc kéregető fiút . . .

Einstein és a harisnya.

Adolf Pollak, a Zsidó Nemzeti Alap jelenleg Erdélyben tartózkodó vezetője, aki Einsteint közeiről ismeri, a következő érdekes Einstein-anekdótát beszélte eh

Einstein találkozik az utcán dr. Mühsam tanárral és elpanaszolja:

— Alig bírok járni, úgy nyomja valami a lábamat.

— Talán a harisnyája gyűrött, ez nyomja a lábát . . . kérdi a Mühsam.

— Einstein szinte gyerekes naívsággal mondja:

— Oh nem! Szegény feleségemnek annyi gondja van a harisnyastopolással, hogy az utóbbi időben — titokban — már nem is hordok harisnyát.

A furfangos bócher.

Egy fiatal máramarosi bócher minden hónapban 20 leit kapott Salamon úrtól, a balamarai hitközség egyik érdemes tagjától. A bócher évről-évre kérte patrónusai, legyen szíves és adja ki az egész évi járandóságát, a 240 leit egy összegben, mert akkor jobban tud gazdálkodni vele. Salamon úr végre is hajlott a sok kérésre és az elmúlt évben egy összegben fizette ki a bóchert. Ez év elején újra megjelent a bócher a patrónusánál, aki át akarta adni neki a 240 leit. A bócher csodálatosképen nem nyúlt a pénzhez és most arra kérte jótevőjét, hogy újra havonta utalja ki a húszeleket.

— Mi az — kérdé tőle Salamon úr —, most újra havonta akarod a pénzt?

— Igen. Überjahr (szökőév) van — hangzik félenken a válasz.

Ami fontosabb.

Feigenblatt az utcán találkozik barátjával és megrémülve látja, hogy barátját egy fegyveres rendőr kíséri.

— Gott über die Welt — kiált föl — Jankew was geht vor.

— Te chamer — feleli Jankew - nézd inkább, was geht nach.

A szolgálatkész vámtisztviselő.

Nagyvárad egyik közismert kereskedőjével történt meg az alábbi eset. Két héttel ezelőtt váratlan vendége érkezett: az anyósa, aki Magyarországon lakik. Az anyós és veje között nem állott fenn az obligát rossz viszony, aminek aztán az lett az eredménye, hogy a vendég túlhosszú ideig érezte jól magát a kereskedő házában. Végül valami ürüggyel rávették, hogy hazautazzék. A kereskedő, hogy biztos legyen a dolgában, Püspökig elkísérte anyósát és személyesen vitte be az útlevelét is az ellenőrző hivatalba.

Félóra múlva azonban a kereskedő türelmetlen kezdett lenni, mert az útlevelet még nem adták ki, holott szeretett volna már hazautazni. Ekkor megpillantotta az egyik vámtisztviselőt, aki éppen az irodából jött ki s egyenesen feléje tartott. Régi jóismerősök voltak. A tisztviselő barátságosan szólította meg a kereskedőt:

— Az anyósát kíséri?

—Azt.

— Nem tehetnék valami szívességet önnek?

— De bizony tehetne. Ne engedjék többet vissza.

Egy palesztinai szójáték.

A világ egyetlen száz százalékban zsidó városa Tel-Aviv. Huszonháromezer lakosa van és mind zsidó. Tel-Aviv volt különben az első város Előázsiában, ahol villany égett. Természetesen a modern Tel-Aviv Erec Jiszraeí szellemi életének is egyik legfontosabb közép-pontja és igen élénk ott a társadalmi élet is. A kolóniák chaíucaí gyakran csúfolják ki Tel-Avivot, a „várost” és ez magyarázza meg a következő chaluc szójátékot:

- Hogyan terjed Erec Jisraelben a pletyka!
- Telefonon?
- Nem!
- Telegráfon?
- Úgy sem.
- Hát?
- Tel-Avivon át.

Ha a világ felfordulna.

A mai rossz pénzviszonyok mellett gyakran megtörténik, hogy a kereskedők bankpénzre szorulnak. Egy ismert kereskedő szintén kölcsönt vett fel. Egy ízben felment a bankba, hogy a kamatot fizesse. A pénztárnál kis tábla csüng, amelyre rá van írva, hogy a felvett kölcsön után 9 százalék kamat fizetendő. A kereskedő felsóhajt :

- Oh! bár felfordulna ez a világ!
- No és mi lenne akkor? — kérdi a pénztárnok.
- Akkor felfordulna ez a tábla is, a 9-ből 6-os lenne.

Mi lett volna jobb.

Zuhogott az eső és Einstein az egyetemiei késsült.

— Vedd az ernyőt — szólt az asszony, de húzd föl a galocsnit is, nehogy cipőd a vízben tönkremenjenek.

A tudós úgy tett, ahogy asszonya javasolta és galucsnyival és esernyővel fölszerelve ment a tanterembe.

Galicsniját a professzor szépen a sarokba helyezte; persze nem mulasztotta el az egyik gummici-pőbe beállítani az esernyőt.

Elmúlt az óra, Einstein kiemeli az esernyőt az egyik galucsnyiból és becsúztatja a lábát.

Loccs!

A víz kiszorult, de a cipő is tele lett csuromvízzel.

Einstein pedig így morfondírozott í

— Vajjon mi lett volna jobb, ha a galucsnyikat hagyom otthon, vagy az esernyőt?

Lábujjhegyen . . .

Egy nőszülni készülő bócher kétheti verejtékes munka után végre elkészült az elmaradhatatlan „drose”-jával. Dicséretet remélvén, kéziratát elvitte a Rabbihoz „véleményezés” végett.

Egy napi tanulmányozás után a Rabbi következőkép adott véleményének kifejezést:

— Mondhatom magának, ez a drose nagyszerű, rendkívüli, páratlan, csak arra az egyre nagyon kérem, amint végigmondta, egészen halkan, nesztelenül, lábujjhegyen távozzon az asztal mellől.

— Miért? — csodálkozott a bócher.

— Azért, hogy közben a közönség fel ne ébredjen.

Hier wird nicht gegessen . .

Szatmáron a közszeretben álló Krausz néni haldoklott» A chevra emberei a szomszéd szobában lestek, várták a tragikus pillanatot. De Krausz néni három éjjel és három nap makacsul ragaszkodott az élethez. Végre a negyedik éjjelen, amikor a chevra emberei már végleg kimerültek, felült a haldokló az ágyában és így szólt:

— Gibts mir Sauerkraut.

Az egyik chevra-ember erre borzasztó dühre fakadt és így szólt:

— Hören Sie Frau Krausz. Hier wird nicht gegessen, hier wird gestorben.

A hosszú élet záloga.

Egy javakorabeli kereskedő, akinek a fia szellemileg igen korlátolt volt, megdöbbenve vette észre egyszer, hogy a házibócherje a kaddis-imára tanítja a fiát. Dühösen kérdőre vonta a bóchert, aki így felelt:

— Csak olyan sokáig éljen maga, amíg a fia meg tudja tanulni a kaddist . . .

Chozek és a kosár üveg.

Egyszer Chozek egy nyári meleg napon pénzt kapott, amiért egy kosár üveget vett. Nagyon beleizdadt a kosár cipelésébe és így gondolkodott: „Ha én ezt a kosár üveget eladom, vehetek érte két kosarat, ha azt eladom, négy kosarat, abból egy bódét, a bódéból üzletet, az üzletből már lehet venni egy gyárat és ha már van egy gyáram, minék hordjam ezt a kosarat.” A kosarat úgy ledobta, hogy az üvegek összetörték.

A ravasz suszter.

P . . . i-ben egy új Rabbist kellett választani a hitközségnek s mindnyájan megegyeztek abban, hogy a bölcs és nagy tudós hírében álló Rabbi Simont választják meg. Meg is hívták egy szombati napra, hogy bemutatkozó prédikációt tartson. A szenzációs hatású szónoklat után összegyűlt a hitközség és mindnyájan magasztalták Rabbi Simont. Csak egy szegény és rongyos suszter szólalt fel ellene. De szavát elnyelte a többség éljene és Rabbi Simont megválasztották.

A Rabbi, miután elfoglalta állását, első dolga volt, hogy felkereste a szegény susztert és bús szívvel bár, de mosolygó arccal tudakolta, hogy mi a kifogása ellene.

A szegény suszter nagy tisztelettel fogadta a Rabbist és szemrehányó kérdéseire így válaszolt:

— Oh Rabbi, nincs nekem véled szemben semmi kifogásom, a szónoklatod is nagyon tetszett, de mondd meg te, ha nem szólaltam volna fel ellened, hát tudnád te most, hogy én a világon vagyok és egyáltalában létezem? Hát meglátogattad volna te a szegény susztert?

Kereskedelmi pap.

Samukát elviszi magával apja egy Kereskedelmi Kaszinóba. Samuka ott csupa ismerős hitsorsost lát.

— Tátikám? Úgy-e ez zsidó kaszinó?

Táti: Nem szabad mondani, hogy zsidó kaszinó, úgy kell mondani: kereskedelmi.

— Igen Tátikám!

Később szemben jön velük egy zsidó Rabbi. Samuka felkiált: Nézd Táte! Ott jön egy kereskedelmi pap.

A fogas kérdés.

Egyszer egy gazdag ember elhatározta, hogy felerdült leányát férjhez fogja adni. Odaüzent tehát a Rabbihoz, hogy küldjön neki egy olyan megfelelő bóchert, aki okos is legyen és amellet becsületes és vallásos is. Eí is küldött hozzá a Rabbi egy bóchert, akit ő megfelelőnek tartott, de az apósjelölt először ki akarta próbálni, hogy megfelel-e a fenti kikötéseknek. Elvitte tehát a kérését magával sétálni és séta közben egyszerre a következő kérdéssel lepi meg:

— Mondja barátom, ha most véletlenül szombat lenne és maga véletlenül találna itt egy zacskó aranyat, — mit csinálna? Felvenni nem szabad, de ott-hagyni kár volna.

— Hát bizony — mondja a bócher — ott-hagynám.

— Na, szól erre a balbóss — te bizony nem felelsz meg nekem vőnek. Mert vallásos az vagy ugyan és talán becsületes is, de okos semmi esetre. Küldjön a Rabbi másikat.

Küldött a Rabbi egy másik bóchert, akitől az apósjelölt szintén ezt a kérdést kérdezte. Ez már azt válaszolta, hogy ő bizony felvenné és rögtön citált is a Talmudból vagy tíz olyan helyet, amelyek — persze az ő magyarázatai szerint — megengedik, hogy ilyen esetben az ember felvegye a pénzt. Ennek szintén azt mondta a balbóss, hogy nem felel meg, mert okos ugyan, de sem vallásos sem becsületes. Erre elküldött a Rabbi egy harmadik kérését, ki a balbóss kérdésére már a következőképen válaszolt:

— Most nincs se szombat, sem aranyat nem találunk a földön. Van időm a problémán akkor törni

a fejemet, ha ez a két valószínűtlen „ha” majd igazán megtörténik.

— Te vagy az én emberem, — szólott erre az öreg — te okos is vagy, vallásos is és becsületes is.

A tekintély.

N. mucsai kereskedő, aki már a tönk szélén állott, egyetlen fiát nem tudta felnevelni és így Bécsbe küldte rokonaihoz. Közben nem a legtisztesegebb eszközök segítségével újra meggazdagodott, sőt a Kereskedők Egyesülete is elnökének választotta meg. Amikor már nagyon jól ment a dolga, sürgető levélben hívta haza a fiát. A fia hazautazott, de a régi kis lakásban nem találta meg az apját. Elindult keresgélni az új lakásukat és az első embertől megkérdezte, nem tudja-e hol lakik N. kereskedő?

— Az a gazember, az a svihák, az az aljas ember? A falu végén a 37. szám alatt — hangzott a válasz.

Tovább megy a fiú és még öt-hat embert megkérdez, nem tudják-e hol lakik N. kereskedő. A kérdezettek mindegyike először a legválogatottabb sértő jelzőkkel díszíti N. nevét, azután megadja az útirányt.

A fiú végre megtalálja az apja házát. Amint túlestek a viszontlátás első örömein, az apa boldogan újságolja a fiának, hogy a Kereskedők Egyesülete elnökének választotta meg.

— No és hoz ez az állás valami jövedelmet? — kérdi a fia.

— Jövedelmet azt nem, de tekintélye az van az embernek — feleli az apa.

A jó üzlet.

A p . . . i hitközség Rabbijának egyetlen fia azzal lepte meg egy szép napon az apját, hogy feleségül akarja venni reb Slomonak a „landsnorrernek” a lányát. Az apa fia kívánságának hallatára dühbe gurult és hallani sem akart a házassági tervről.

A fiú az apai tilalom után búskomorságba esett, se nem evett, se nem aludt, csak folyton sírdogált. Végre is anyja, aki nagyon sajnálta a fiút, rávette a gőgös roshakahalt arra, hogy menjen el a snorrerhez és kérje meg a lánya kezét. A roshakahal sokáig küzködött, habozott, végre azonban kénytelen volt leereszkedni reb Slomohoz, aki azonban csodálatosképen hallani sem akart a partiról.

— Megbolondult, Slomo? Maga lábbal tiporja leánya boldogságát, — dühöngött a roshakahal — ki állhatja útját a gyermekek házasságának, ha már én abba belenyugszom. És ezután magának sem kell többé koldulni!

— Előre tudom, — mondotta reb Slomo, — hogy a házasság nem lehet boldog, mert fia szemébe fogja vetni leányomnak, hogy apja snorrer volt. Az én beleegyezésemet tehát csak abban az esetben adnám, ha maga roshakahallében, egy pár napig velem koldulna. Ha fia aztán leányomnak azt találná mondani, hogy én snorrer voltam, leányom visszavághatná, hogy hiszen apád is koldult az én apámmal.

A roshakahal nem talált kibúvót és magát felismerhetetlenné téve, egy vasárnapon reb Slomoval elindult a keserves útra. Reb Slomo kedvelt látogatója volt a trencsénmegyei zsidóságnak és ezen alkalommal különösen eredményes volt a turnus, mert köztudomású lett, hogy leányát férjhez adja. Mikor Slomo és

az álsnorrer Trencsénbe értek, Slomo azt proponálta, hogy fogadjanak kocsit és azon menjenek haza P... ra.

A roshakahal azonban, akinek nagyon tetszett már az üzlet, más véleményen volt:

— Miért ne koldulhatnánk hazafelé is a Vág másik oldalán? proponálta Slomonak.

A pincér talmudtudása.

A decisorok későbbi kommentátorai („achronim”) között vita van afölött, vajjon fekete kávé élvezése titán kell-e „nachbroche”: mondani, minthogy ezt melegen és kortyonként isszák, tehát egyszeriére nem fogyasztanak egy siur broche-t, azaz egy hajtásra nem isznak akkora adagot, amekkora előírás szerint megkívántatik ahhoz, hogy «tóimat kelljen végezni elfogyasztása után, az apró, megszakított kortyívások pedig egyesek szerint nem lesznek „mictaret” egy „Siurra, azaz nem tevődnek össze utóimat megkívánó adaggá, tehát nem kell nachbrochet mondanunk; mások szerint viszont az egyes kortyok összetevődnek egy „siurra”, azaz a kötelező mértékre kiegészítik egymást. Minthogy a fogyasztásának ez a rendes módja, tehát jár utána nachbroche. A Chawosz Daasz c. kommentátor minden kétség kizárása végett ezért azt ajánlja, hogy a fekete után igyunk egy pohár vizet, hogy mindenképen kötelező legyen a nachbroche. — Egy galíciai a háborúban Pestre kerülván üzleti ügyben, betért egy kávéházba s meglepetve látja, hogy a pincér a feketével együtt egy pohár vizet is eléje táal. Elégedetten szól erre társának: „Azt mondják, hogy a magyar zsidók nem ismerik a talmudot, lám, még a pincérek is tudják azt a Chawesz Daaszt a fekete ívásának mi-

kéntjéről”. — (Eredetiben: „Me sogt in „Wengern ken men nisch lemen, filoche die Kellners wiss'n von den Chawesz Daasz zu. sog'n.”)

Miért kell a halra pálinkát inni?

Mint ismeretes, a vallásos zsidóknál a halra csak pálinkát isznak. Ezt a szokást egy Rabbi így magyarázta: A halak összegyűltek és panaszra mentek Istenhez és előadták, hogy egy hal csak egyszer nyelt el egy embert (Jónás prófétát), de annak imája folytán kénytelen volt kiköpni, az emberek pedig folyton nyelik a halat és sohasem köpik ki. „Egyenlő elbánást kérünk, hiszen mi is a Te teremtményeid vagyunk” mondták a halak. Ha tehát a halra pálinkát iszunk — mondja a Rabbi, — az gyomrunkban lerészegszik. Szentírásunk szerint részegnek nem szabad imádkoznia és mi nyugodtan megemészthetjük őket.

Az apai áldás.

Egy kisváros dájénjának bócher-fia apja halála után nagy szegénysége miatt házitanítónak ment a vidékre. Egy gazdag családnál kapott alkalmazást. Este, amikor bement szobájába, látja, hogy az ágyhuzat finom selyemből van, de azért ő mégis az ágy elé feküdt. A cseléd az ágyat érintetlen találta reggel, ezt elmondotta a háziasszonynak, aki az ebédnél megkérdezte a bóchert, hogy miért nem feküdt az ágyba? A bócher a következőképen felelt t

— Mikor még nagyapám élt, sokszor zálogban volt az ágynemű, ilyenkor kemény padon kellett feküdnünk és apám ilyenkor azzal vigasztalt mindig: fogok én még selyemágyban aludni. De viszont én nem akarom, hogy mint házitanító teljesedjen apám áldása.

Reb Alter szederje.

Pressburger Áron, pápai dáján, pozsonyi Rabbijeiólt korában egy híres ámhóorecnél, reb Alter Kászernél lakott. Reb Alter sokszor kényszerítette Pressburgert arra, hogy vele tudományos kérdésekről disputáljon, ilyenkor aztán Pressburger mindig kielégítette őt nagyon elmés, de annál kevésbé komoly válaszaival. Magda nevű feleségét reb Alter németesen Magdának szólítván, Pressburger tanácsára szombaton Mígdának nevezte, mert a bencsolásban (ebéd utáni imában) a magdil szót szombaton migdolnak ejtik.

Reb Alter egyszer átadott Pressburgernek egy széjjeihuított szelichot (bűnbánati imagyűjtemény) és egy hágiával vinné azokat a könyvkötőhöz, hogy kösse egybe.

Pressburger nem sértődött meg a megbízatásért, de a könyvkötőt rávette, hogy a lapok rendezését reabízza, minek az lett az eredménye, hogy minden lap hágádáh mellé egy lap szelichot került.

Beköszöntött a peszach, Pressburger sietett a szederrel és igyekezett lakásadóájához, reb Alterhez, hogy végigélje a keze műve nyomán fakadó élvezetet. Jól érkezett! Ahogy belép, reb Alter szépen recitálja: Elu eszet makkoth ... és az a tíz csapás, melyet az Örökkévaló bocsátott a micrajimbeliekre, ezek azok: Osamnu, boggadnu, gozainu . . .

Túllicitálta

Lesipuskás: Csak egy állásból hat vagy nyolc nyulat löttem félóra alatt. Jakab is látta, a legényem.

Jakab: Persze, hogy láttam, csakhogy akkor a tekintetes úr nem hatvannyolc, hanem hatvankilenc nyulat ejtett el félóra alatt!

Aki többet adott, mint kellett volna,

Egy galíciai Rabbihoz beállított ősszel egy fake-reskedő és előadta, hogy neki tavaszig egy erdőből sok fát kell kiszállítania. Mivel az odavezető út nagyon rossz, kéri a Rabbit, imádkozzék, hogy egész télen erősen fagyjon, nagy hó legyen és az üzlet sikerüljön.

— Jó — mondta a Rabbi. — Adj 333 forintot, ennyi a Seleg=hó szónak a számösszege ($S=300+1 \quad 30+g==3$) és biztosítlak, hogy kívánságod teljesülni fog.

A kereskedő lefizette a pénzt és távozott. Kint találkozik a Rabbi feleségével, neki is adott tíz forintot.

De bizony egész télen esett az eső, az utak sártengerek voltak, a fa leszállításából nem lett semmi és a kereskedő tönkrement.

Tavasszal a kereskedő ismét beállított a Rabbihoz, szemrehányások kíséretében elpanaszolta nagy baját.

— Mindennek te vagy az oka — mondta a Rabbi. — Amikor az ősszel tőlem távoztál, a feleségemnek is adtál 10 forintot, így lett a 333-ból, 343. Ez pedig az eső=Gesem szónak a számösszege ($G = 3+s=-300+m =40$.)

Remény.

Egy zsidó koldust azzal büntettek meg, hogy a bádog jelvényét, mely koldulási engedélyül szolgált, elvette tőle az előjáróság. Mikor elbocsájtották, nagy elkeseredve kiáltott fel:

— Hiszem az Istent, hogy megsegít majd, lesz még én belőlem koldus!

Kinek sok, kinek kevés.

A híres Chaszam Szófer pozsonyi Rabbi egyszer ablakán keresztül látja, hogy egy híve fel és alá sétál az utcán. Amint egyszer éppen ablaka előtt haladt el a híve, kinyitja az ablakot és kiszól.

— Herr Klein, miért sétál maga fel és alá ebben az «teában»?

— Ich gehe die Zeit vertreiben — hangzik a felelet.

— So?! Sind Sie so gut, treiben Sie die. Zeit zu mir, denn ich habe wenig.

Egy kis differencia.

A talmudikus művei révén halhatatlanná vált Chaszam Szófer, pozsonyi Rabbi, a hétköznapi beszélgetésnek nem volt barátja. Ha már el kellett vonnia neki időt a tanulástól és társalgott valakivel, a beszélgetésnek fűszerezve kellett lennie zsidó tudományos elmésségekkel. Reá nézve illett a tétel: „A talmud bölcs hétköznapi beszédének megértése is tudást kíván”.

Egyszer egyik hívője, híres ámhóorec (Tórában tudatlan), járult eléje egy, a rítust érintő kérdéssel és hiába kapott azonnal választ, tovább zaklatja a Rabbit értelmetlen kérdésekkel. A Chaszam Szófer éppen előadásra készülvén, türelmetlenül szól hozzá:

— Nézze_t, ne bolygassa tovább a válaszat, Ön ámhóorec, Ön ehhez nem ért!

Mire a hívő kissé sértődötten távozva, az ajtóból visszaszól:

— Nem értem, hogy a Rebbe mire olyan büszke, hisz leszámítva a Rebbe tajejét, (tóratudását), a Rebbe éppen olyan ámhóorec, mint én?! . . .

Mit jelent a hallgatás?

Egy nagy hitközségben hosszú ideig nem volt Rabbi, mert a pártok nem tudtak megegyezni, a haladottak művelt Rabbist akartak, akinek szónoki tehetsége legyen, viszont a chászidok olyan Rabbist akartak, aki ne tudjon beszédet mondani, mert ezáltal a vallásosság gyengülni fog» Egy közgyűlésen elhatározták hogy választani fognak egy öttagú bizottságot és amiként ennek a bizottságnak többsége fog szavazni, úgy fognak cselekedni. A bizottság megválasztása megtörtént. Össze is ültek, de mivel megegyezni nem tudtak, szavazásra került a sor, aminek eredményeképpen ketten a chászidok mellett és ketten a haladottak mellett szavaztak. A bizottság ötödik tagja tartózkodott a szavazástól. A bizottság már eredménytelenül le akarta zárni az ülést, amikor az egyik chászidokra szavazott bizottsági tag megszólalt:

Tehát mi győztünk.

A bizottsági tagok csodálkozva kérdezték tőle, miért győztek, hiszen az ötödik még nem szavazott.

Éppen ezért győztünk — felelte a chászid, — mert azzal, hogy hallgat, jelzi, olyan rufot akar, aki nem tud beszélni.

Pont megfordítva.

Mikor az egyik felsővidéki híres Rabbi leánynézőbe ment fiával, ki a tóratudományokban nem volt eléggé járatos, hogy tudatlansága ne tűnjön fel, útközben így tanította kí a fiát:

— Ha esetleg a vacsora után téged mint vőlegényjelöltet felkérnek, hogy a talmudból egy kis előadást tartsál, úgy annak elmondására én fogok vállal-

kozni, ami bizonyára nagy tetszést fog kelteni. Hogy azonban a jelenlevők azon tudatban legyenek, hogy te is tudós vagy, sőt nálamnál még nagyobb, beszédem közbe-közbe ily szavakkal érveljél: „édes apám, talán fordítva?” Erre én igyekezni foglak meggyőzni, hogy az én állításom a helyes.

Elérkezett a vacsora ideje, a fiú teljesítette atyja kívánságát, de oly gyakran szakította félbe apját, hogy a Rabbi már blamálónak találta és halkán odasúgta a fiának:

— Hallgas már te számár!

Mire a fiú változatlanul folytatta monológját:

— Tate Ichen, tamer verkehrt?

Az egész világgal szemben.

Egy jobb külsejű zsidó koldus mindenütt a híres drohobitzi Rabbinak adta ki magát és így igen sok pénzt gyűjtött össze. Egyszer egy olyan városba érkezett, ahol éppen egy drohobitzi ember tartózkodott. A városban hamar híre terjedt a drohobitzi Rabbi megérkezésének és szombaton nagy lakomát csaptak. A városban tartózkodó drohobitzi ember szintén elment a lakomára, de amint meglátta az állítólagos Rabbit, rögtön rájött a csalásra. Lakoma közben fel is állt és az egész gyülekezet előtt kijelentette, hogy ő személyesen ismeri a drohobitzi Rabbit, mert ő is odavaló, de ez az ember nem a drohobitzi Rabbi, hanem egy közönséges csaló.

Az ál drohobitzi Rabbi egy cseppet sem jött zavarba és nyugodtan így válaszolt:

— Az egész világ tudja, hogy én vagyok a drohobitzi Rabbi, egyedül Drohobitz tagadja ezt. Nos hát mit számít Drohobitz az egész világgal szemben?

A Rabbi csodája.

Egy zsidó, aki nem volt a munkácsi Rabbi híve, egy szombatra mégis felkereste, hogy megtudja, mit látnak a Rabbinál az emberek, hogy annyian utaznak hozzá. Hiába figyelte azonban a Rabbi minden mozdulatát, nem látott semmi olyant, amiért érdemes költségeket csinálni. Éppen amikor azon gondolkozott, mégis miért jönnek annyian a Rabbihoz, melléje lépett a Rabbi egyik híve és — hogy a Rabbi szentségének erejét ismertesse — így szólt:

— Maga még biztosan nem tudja, milyen csodákat művel Rabbink szentségének erejével? Elmondok magának egy néhányat.

— Dehogyan nem tudom! Szól közbe a megszólított. — Kell nagyobb csoda mint az, hogy ennyien elvesztik az eszüket és költségeket csinálnak, hogy a Rabbihoz jöhessenek. Ez csak a Rabbi szentségének erejével történhetik.

A bócher mint nevelő.

R. Léb Grosz, a pozsonyi jesiva néhai nesztora, nem szerette, ha a növendékek anyagiak miatt elhagyták egy időre a jesivát s elszegődtek nevelőnek egy-egy szemeszterre vidéki családokhoz, inkább felvette őket a menzába. Az egyik bócher, hogy végre ő is részesüljön a menza, segítségével, a szemeszter elején az ilyen szokásos „nevelő-vásár” (Lehrer-mark) alkalmával beállít Groszhoz azzal, hogy búcsúzni jött. Grosz csodálkozva kérdi: Was ist den los Herr N.? — Ich gehe Lehrer werden — feleli ő. Grosz bosszúsán vág vissza: Sie können schon nicht leeret werden, als sie sind.

A jogos feltevés.

N. községben egy gazdag balbóss a péntekesti ima után egy szegényembert vitt magával haza vacsorára. A balbóss felesége a hivatlan vendéget nem szívesen látta és veszekedni kezdett az urával. Szó szót követett és az asszony nagy dühösen a másik szobába ment és bár hívta az ura vissza» még a kídus után sem akart visszajönni. A férje, amikor látta, hogy hiába hívja az asszonyt, nagy haragra lobbant és az asztalon levő terítékeket egyremásra dobta az asszony után a másik szobába, csupán a két kalács maradt az asztalon. A szegény, aki miatt a veszedelem történt, nyugodtan nézte végig az egész jelenetet, majd amikor már a gazda dühe lecsillapodott, megragadta az asztalon maradt két kalácsot és a terítékek után dobta a másik szobába. A balbóss erre újra mérges lett és ráförmedt a szegény emberre í

— Hogy meri maga ezt tenni az én házamban?

— Na. mit haragszik. — adja meg a választ a szegény ember — azt hittem, hogy a másik szobában fogunk vacsorázni.

Gyermekszáj.

A jóságos gazdag nagymama meglátogatja unokáit. A legkisebb megszólítja:

— Nagymama, hunyd le a szemedet!

— A nagymama szót fogad.

— Na most nyisd ki a szemed.

— De miért gyermekem?

Mi most gazdagok vagyunk!

— Hogyan gyermekem?

— Az apa azt mondta, ha a nagymama becsukja szemeit, mi gazdag emberek leszünk.

A lúdtoll törte össze a derekát.

Egy szegény zsidó vándor estefelé betett egy faluba. A falú egyik jószívű zsidója, megvendégelte jó vacsorával. Vacsora titán bevezette egy szobába, ahol már puha ágy vatta.» Mikor a balbóss tudára adta, hogy az ágy az ő testete van elkészítve, a vándor semmi képen sem akarta azt elfogadni, A gazda kérdésére, hogy talán nem elég puha az ágy, a vándor így felelt:

— Tegnap éjjel egy kapuban aludtam egy fapadon, reggel alig tudtam mozdulni, a derekam össze volt törve, nagy keresés után megtudtam okát, a padon liba tollat találtam. Hogyan feküdhetnék most olyan ágyba, amelyik tele van libatollal, hisz akkor reggelre meg se tudnék mozdulni.

Történelem.

Egyik zsidó iskolában történelem óra van. A tanár Julius Caesarról magyaráz, a növendékek fizika-órára készülnek.

A tanárt nagyon elfoglalja a tárgy és nem veszi észre, hogy alig van hallgatója. Az óra vége előtt öt perccel fejezi be a magyarázatot és arra kezd kíváncsi lenni, mennyi ragadt meg a fiuk fejében az előadotakból.

Egyik-másik felszólított fiú dadog valamit, legtöbben semmit sem tudnak. A tanár bosszankodik és bcszuságában felad egy igen könnyű kérdést:

— Mondd meg fiam, hogyan végezte be Julius Caesar az életét?

— Meghalt! — felelt Mórítzka.

— Szerencsére csengettek.